KONSOLIDOVANÉ ZNENIE

ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE

PREAMBULA

JEHO VELIČENSTVO KRÁĽ BELGIČANOV, PREZIDENT SPOLKOVEJ REPUBLIKY NEMECKO, PREZIDENT FRANCÚZSKEJ REPUBLIKY, PREZIDENT TALIANSKEJ REPUBLIKY, JEJ KRÁĽOVSKÁ VÝSOSŤ VEĽKOVOJVODKYŇA LUXEMBURSKA, JEJ VELIČENSTVO KRÁĽOVNÁ HOLANDSKA ([1]),

ODHODLANÍ položiť základy čoraz užšieho zjednocovania národov Európy,

ROZHODNUTÍ zabezpečiť hospodársky a sociálny pokrok svojich štátov spoločným postupom pri odstraňovaní prekážok, ktoré rozdeľujú Európu,

POTVRDZUJÚC ako základný cieľ svojho úsilia neustále zlepšovanie životných a pracovných podmienok svojich národov,

UZNÁVAJÚC, že odstránenie existujúcich prekážok si vyžaduje zosúladený postup na zabezpečenie stáleho rastu, vyrovnaného obchodu a zdravej hospodárskej súťaže,

V ÚSILÍ o posilnenie jednoty svojich hospodárstiev a zabezpečenie ich harmonického rozvoja zmenšovaním rozdielov medzi jednotlivými regiónmi a zaostalosti regiónov s menej výhodnými podmienkami,

SO ŽELANÍM prispieť prostredníctvom spoločnej obchodnej politiky k postupnému zrušeniu obmedzení medzinárodného obchodu,

S ÚMYSLOM potvrdiť solidaritu, ktorá spája Európu a zámorské krajiny, a so želaním zabezpečiť rozvoj ich prosperity v súlade so zásadami Charty Organizácie Spojených národov,

ROZHODNUTÍ takýmto združením zdrojov zachovať a posilniť mier a slobodu, vyzývajúc ostatné národy Európy, ktoré zdieľajú ich ideály, aby sa pripojili k ich úsiliu,

ROZHODNUTÍ podporovať rozvoj čo najvyššej úrovne vzdelanosti svojich národov prostredníctvom širokého prístupu k vzdelaniu a jeho trvalého dopĺňania,

URČILI za svojich splnomocnených zástupcov:

(zoznam splnomocnených zástupcov nie je reprodukovaný)

KTORÍ sa po výmene svojich plných mocí, formálne uznaných za platné a náležité, dohodli takto:

([1]) Odvtedy sa stali členmi Európskej únie Bulharská republika, Česká republika, Dánske kráľovstvo, Estónska republika, Helénska republika, Španielske kráľovstvo, Írsko, Cyperská republika, Lotyšská republika, Litovská republika, Maďarská republika, Maltská republika, Rakúska republika, Poľská republika, Rumunsko, Portugalská republika, Slovinská republika, Slovenská republika, Fínska republika, Švédske kráľovstvo a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska.

PRVÁ ČASŤ
ZÁSADY

Článok 1

1. Táto zmluva upravuje fungovanie Únie a vymedzuje oblasti, rozsah a spôsob výkonu jej právomocí.

2. Táto zmluva a Zmluva o Európskej únii sú zmluvami, na ktorých je založená Únia. Tieto dve zmluvy majú rovnakú právnu silu a označujú sa slovom „zmluvy".

HLAVA I
DRUHY A OBLASTI PRÁVOMOCÍ ÚNIE

Článok 2

1. Ak zmluvy prenesú na Úniu výlučnú právomoc v určitej oblasti, len Únia môže vykonávať legislatívnu činnosť a prijímať právne záväzné akty, pričom členské štáty tak môžu urobiť len vtedy, ak ich na to splnomocní Únia alebo na vykonanie aktov Únie.

2. Ak zmluvy prenesú na Úniu v určitej oblasti právomoc, ktorú vykonáva spoločne s členskými štátmi, Únia a členské štáty môžu v tejto oblasti vykonávať legislatívnu činnosť a prijímať právne záväzné akty. Členské štáty vykonávajú svoju právomoc v rozsahu, v akom Únia svoju právomoc nevykonala. Členské štáty opäť vykonávajú svoju právomoc v rozsahu, v akom sa Únia rozhodla prestať vykonávať svoju právomoc.

3. Členské štáty koordinujú spôsobom ustanoveným v tejto zmluve svoju hospodársku politiku a politiku zamestnanosti, na vymedzenie ktorých má právomoc Únia.

4. Únia má právomoc v súlade s ustanoveniami Zmluvy o Európskej únii vymedziť a vykonávať spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku vrátane postupného vymedzenia spoločnej obrannej politiky.

5. V určitých oblastiach a za podmienok ustanovených v zmluvách má Únia právomoc vykonávať činnosti, ktorými podporuje, koordinuje alebo dopĺňa činnosti členských štátov bez toho, aby tým v týchto oblastiach nahrádzala ich právomoc.

Právne záväzné akty Únie prijaté na základe ustanovení zmlúv, ktoré sa vzťahujú na tieto oblasti, nemôžu zahŕňať harmonizáciu zákonov alebo iných právnych predpisov členských štátov.

6. Rozsah a spôsob vykonávania právomocí Únie je upravený ustanoveniami zmlúv pre každú oblasť.

Článok 3

1. Únia má výlučnú právomoc v týchto oblastiach:

a) colná únia;

b) ustanovenie pravidiel hospodárskej súťaže potrebných na fungovanie vnútorného trhu;

c) menová politika pre členské štáty, ktorých menou je euro;

d) ochrana morských biologických zdrojov v rámci spoločnej politiky rybného hospodárstva;

e) spoločná obchodná politika.

2. Únia má tiež výlučnú právomoc uzavrieť medzinárodnú dohodu, ak je jej uzavretie ustanovené v legislatívnom akte Únie alebo ak je jej uzavretie potrebné na to, aby Únia mohla vykonávať svoju vnútornú právomoc, alebo ak môžu byť uzavretím zmlúv dotknuté spoločné pravidlá alebo pozmenený rozsah ich pôsobnosti.

Článok 4

1. Únia vykonáva spoločne právomoc s členskými štátmi vtedy, keď na ňu zmluvy prenášajú právomoc, ktorá sa nevzťahuje na oblasti uvedené v článkoch 3 a 6.

2. Spoločné právomoci Únie a členských štátov sa uplatňujú v týchto hlavných oblastiach:

a) vnútorný trh;

b) sociálna politika, pokiaľ ide o aspekty vymedzené v tejto zmluve;

c) hospodárska, sociálna a územná súdržnosť;

d) poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo s výnimkou ochrany morských biologických zdrojov;

e) životné prostredie;

f) ochrana spotrebiteľa;

g) doprava;

h) transeurópske siete;

i) energetika;

j) priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;

k) spoločné otázky bezpečnosti v záležitostiach verejného zdravia, pokiaľ ide o aspekty vymedzené v tejto zmluve.

3. V oblasti výskumu, technického rozvoja a kozmického priestoru má Únia právomoc vykonávať činnosti, najmä vymedziť a uskutočňovať programy, avšak vykonávanie tejto právomoci nesmie viesť k tomu, aby sa členským štátom bránilo vykonávať ich právomoci.

4. V oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci má Únia právomoc vykonávať činnosti a uskutočňovať spoločnú politiku, avšak vykonávanie tejto právomoci nesmie viesť k tomu, aby sa členským štátom bránilo vykonávať ich právomoci.

Článok 5

1. Členské štáty koordinujú svoje hospodárske politiky v rámci Únie. Na tento účel prijíma Rada opatrenia, najmä základné usmernenia pre tieto politiky.

Na členské štáty, ktorých menou je euro, sa vzťahujú osobitné ustanovenia.

2. Únia prijíma opatrenia na zabezpečenie koordinácie politík zamestnanosti členských štátov, najmä vymedzením usmernení pre tieto politiky.

3. Únia sa môže ujať iniciatívy na zabezpečenie koordinácie sociálnych politík členských štátov.

Článok 6

Únia má právomoc vykonávať činnosti na podporu, koordináciu alebo doplnenie činnosti členských štátov. Týmito činnosťami na európskej úrovni sú:

a) ochrana a zlepšovanie zdravia ľudí;

b) priemysel;

c) kultúra;

d) cestovný ruch;

e) vzdelávanie, odborné vzdelávanie, mládež a šport;

f) civilná ochrana;

g) administratívna spolupráca.

HLAVA II

VŠEOBECNE UPLATNITEĽNÉ USTANOVENIA

Článok 7

Únia zabezpečuje vzájomný súlad medzi svojimi politikami a činnosťami, zohľadňujúc všetky svoje ciele a podriaďujúc sa zásade prenesenia právomocí.

Článok 8

(bývalý článok 3 ods. 2 ZES) ([1])

Vo všetkých svojich činnostiach sa Únia zameriava na odstránenie nerovností a podporu rovnoprávnosti medzi mužmi a ženami.

Článok 9

Pri vymedzovaní a uskutočňovaní svojich politík a činností Únia prihliada na požiadavky spojené s podporou vysokej úrovne zamestnanosti, zárukou primeranej sociálnej ochrany, bojom proti sociálnemu vylúčeniu a s vysokou úrovňou vzdelávania, odbornej prípravy a ochrany ľudského zdravia.

Článok 10

Pri vymedzovaní a uskutočňovaní svojich politík a činností sa Únia zameriava na boj proti diskriminácii z dôvodu pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

Článok 11

(bývalý článok 6 ZES)

Požiadavky ochrany životného prostredia musia byť začlenené do vymedzenia a uskutočňovania politík Únie a činností, a to predovšetkým s ohľadom na podporu trvalo udržateľného rozvoja.

([1]) Tento odkaz je len orientačný. Pre podrobnejšie informácie, pozri tabuľky zhody medzi pôvodným a novým číslovaním zmlúv.

Článok 12
(bývalý článok 153 ods. 2 ZES)

Požiadavky ochrany spotrebiteľa sa zohľadnia pri definovaní a uskutočňovaní iných politík a činností Únie.

Článok 13

Pri formulovaní a vykonávaní politiky Únie v oblasti poľnohospodárstva, rybného hospodárstva, dopravy, vnútorného trhu, výskumu a technologického rozvoja a kozmického priestoru berie Únia a členské štáty maximálny ohľad na požiadavky blaha zvierat ako cítiacich bytostí, pričom rešpektujú zákonné a správne ustanovenia a zvyky členských štátov týkajúce sa najmä náboženských rituálov, kultúrnych tradícií a regionálneho dedičstva.

Článok 14
(bývalý článok 16 ZES)

Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 Zmluvy o Európskej únii a články 93, 106 a 107 tejto zmluvy, a berúc do úvahy miesto, ktoré patrí službám všeobecného hospodárskeho záujmu v spoločných hodnotách únie, ako aj ich význam pri podpore sociálnej a územnej súdržnosti, Únia a členské štáty dbajú v rámci svojich právomocí a rámci pôsobnosti zmlúv o to, aby takéto služby fungovali na základe zásad a podmienok, najmä hospodárskych a finančných, ktoré im umožňujú plniť ich poslanie. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení ustanovia tieto zásady a podmienky bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov v súlade so zmluvami poskytovať, objednávať a financovať takéto služby.

Článok 15
(bývalý článok 255 ZES)

1. S cieľom podporovať dobrú správu vecí verejných a zabezpečiť účasť občianskej spoločnosti dodržiavajú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie v čo najväčšej možnej miere zásadu otvorenosti.

2. Zasadnutia Európskeho parlamentu, ako aj zasadnutia Rady pri prerokúvaní a hlasovaní o návrhu legislatívneho aktu sú verejné.

3. Každý občan únie a každá fyzická alebo právnická osoba s bydliskom alebo zapísaným sídlom v členskom štáte má právo na prístup k dokumentom inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie bez ohľadu na ich nosič, v závislosti na zásadách a podmienkach, ktoré sa vymedzia v súlade s týmto odsekom.

Všeobecné zásady a obmedzenia, ktoré vychádzajú z verejného alebo súkromného záujmu a upravujú právo na prístup k dokumentom, stanoví prostredníctvom nariadení Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

Každá inštitúcia, orgán alebo úrad alebo agentúra zabezpečí transparentnosť svojej práce a zapracuje do svojho rokovacieho poriadku osobitné ustanovenia týkajúce sa prístupu k svojim dokumentom v súlade s nariadeniami uvedenými v druhom pododseku.

Na Súdny dvor Európskej únie, Európsku centrálnu banku a Európsku investičnú banku sa tento odsek vzťahuje iba pri výkone ich administratívnych úloh.

Európsky parlament a Rada zabezpečia zverejnenie dokumentov týkajúcich sa legislatívnych postupov v súlade s podmienkami ustanovenými v nariadení uvedenom v druhom pododseku.

Článok 16
(bývalý článok 286 ZES)

1. Každý má právo na ochranu osobných údajov, ktoré sa ho týkajú.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia pravidlá, ktoré sa vzťahujú na ochranu fyzických osôb, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, ako aj členskými štátmi pri výkone činností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti práva Únie, a pravidlá, ktoré sa vzťahujú na voľný pohyb takýchto údajov. Dodržiavanie týchto pravidiel podlieha kontrole nezávislých orgánov.

Pravidlami prijatými na základe tohto článku nie sú dotknuté osobitné pravidlá ustanovené v článku 39 Zmluvy o Európskej únii.

Článok 17

1. Únia rešpektuje a nezasahuje do postavenia, ktoré majú cirkvi a náboženské združenia alebo spoločenstvá v členských štátoch podľa vnútroštátneho práva.

2. Únia rovnako rešpektuje postavenie, ktoré majú filozofické a nekonfesionálne organizácie podľa vnútroštátneho práva.

3. Uznávajúc ich identitu a ich osobitný prínos, udržiava Únia s týmito cirkvami a organizáciami otvorený, transparentný a pravidelný dialóg.

DRUHÁ ČASŤ
NEDISKRIMINÁCIA A OBČIANSTVO ÚNIE

Článok 18
(bývalý článok 12 ZES)

V rámci pôsobnosti zmlúv a bez toho, aby boli dotknuté ich osobitné ustanovenia akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti je zakázaná.

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijať pravidlá o zákaze takejto diskriminácie.

Článok 19
(bývalý článok 13 ZES)

1. Rada môže, bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv a v rámci právomocí, ktorými je poverená Únia, po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prijať opatrenia na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii.

2. Bez ohľadu na odsek 1 môžu Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom na podporu krokov podniknutých členskými štátmi s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v odseku 1 prijímať základné zásady motivačných opatrení Únie okrem zosúladenia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Článok 20
(bývalý článok 17 ZES)

1. Týmto sa ustanovuje občianstvo únie. Občanom únie je každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu. Občianstvo Únie dopĺňa štátne občianstvo a nenahrádza ho.

2. Občania Únie požívajú práva a podliehajú povinnostiam ustanoveným v zmluvách. Majú okrem iného:

a) právo na slobodný pohyb a pobyt na území členských štátov;

b) právo voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu a vo voľbách do orgánov samosprávy obcí v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu;

c) právo požívať na území tretej krajiny, v ktorej nie je zastúpený členský štát, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, ochranu diplomatických a konzulárnych orgánov ktoréhokoľvek členského štátu za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu;

d) právo obrátiť sa s petíciou na Európsky parlament, obrátiť sa na európskeho ombudsmana a na inštitúcie a poradné orgány Únie v ktoromkoľvek jazyku zmlúv a dostať odpoveď v tom istom jazyku.

Tieto práva sa uplatňujú v súlade s podmienkami a obmedzeniami vymedzenými v zmluvách a opatreniami prijatými na ich vykonanie.

Článok 21
(bývalý článok 18 ZES)

1. Každý občan únie má právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, pričom podlieha obmedzeniam a podmienkam ustanoveným v zmluvách a v opatreniach prijatých na ich vykonanie.

2. Ak by sa na dosiahnutie tohto cieľa ukázalo byť nevyhnutné konanie Únie a zmluvy neposkytujú potrebné právomoci, Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijať predpisy na uľahčenie výkonu práv uvedených v odseku 1.

3. Na rovnaké účely, ako sú uvedené v odseku 1, a pokiaľ zmluvy neustanovili na tento účel potrebné právomoci, môže Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoviť opatrenia týkajúce sa sociálneho zabezpečenia alebo sociálnej ochrany. Rada sa uznáša jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom.

Článok 22
(bývalý článok 19 ZES)

1. Každý občan únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom, má právo voliť a byť volený do orgánov miestnej samosprávy vo voľbách v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu. Výkon tohto práva podlieha podrobnej úprave, ktorú prijme Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom; táto úprava môže stanoviť odchýlky, ak je to odôvodnené špecifickými problémami členského štátu.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 223 ods. 1 a pravidlá prijaté na jeho vykonanie, každý občan únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom, má právo voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, za tých istých podmienok ako štátny príslušník tohto štátu. Výkon tohto práva podlieha podrobnej úprave, ktorú prijme Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom; táto úprava môže stanoviť odchýlky, ak je to odôvodnené špecifickými problémami niektorého členského štátu.

Článok 23
(bývalý článok 20 ZES)

Každý občan únie má na území tretej krajiny, v ktorej sa nenachádza diplomatické zastupiteľstvo členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, právo na poskytnutie ochrany diplomatickými alebo konzulárnymi úradmi ktoréhokoľvek iného členského štátu a za tých istých podmienok ako štátni príslušníci daného štátu. Členské štáty prijmú potrebné ustanovenia a začnú medzinárodné rokovania potrebné na zabezpečenie tejto ochrany.

Rada môže v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom a po porade s Európskym parlamentom prijať smernice zavádzajúce opatrenia koordinácie a spolupráce potrebné na uľahčenie takejto ochrany.

Článok 24
(bývalý článok 21 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení upravia postupy a podmienky predloženia iniciatívy občanov v zmysle článku 11 Zmluvy o Európskej únii vrátane minimálneho počtu členských štátov, z ktorých musia občania predkladajúci iniciatívu pochádzať.

Každý občan únie má petičné právo obrátiť sa na Európsky parlament podľa článku 227.

Každý občan únie sa môže obrátiť na ombudsmana ustanoveného v súlade s článkom 228.

Každý občan únie sa môže písomne obrátiť na ktorúkoľvek inštitúciu, orgán, úrad alebo agentúru uvedenú v tomto článku alebo v článku 13 Zmluvy o Európskej únii v niektorom z jazykov uvedených v článku 55 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii a má právo na odpoveď v tom istom jazyku.

Článok 25
(bývalý článok 22 ZES)

Komisia podá každé tri roky Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní ustanovení tejto časti zmluvy. Táto správa bude brať do úvahy rozvoj únie.

Na tomto základe a bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv môže Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po udelení súhlasu Európskeho parlamentu prijať ustanovenia na posilnenie alebo na doplnenie práv vymenovaných v článku 20 ods. 2. Tieto ustanovenia nadobudnú účinnosť po schválení členskými štátmi v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

TRETIA ČASŤ
VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE

HLAVA I
VNÚTORNÝ TRH

Článok 26
(bývalý článok 14 ZES)

1. Únia prijíma opatrenia s cieľom vytvoriť vnútorný trh alebo zabezpečiť jeho fungovanie v súlade s príslušnými ustanoveniami zmlúv.

2. Vnútorný trh zahrnie oblasť bez vnútorných hraníc, v ktorej je zaručený voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu v súlade s ustanoveniami zmlúv.

3. Rada na návrh Komisie stanoví usmernenia a podmienky nevyhnutné na zabezpečenie vyváženého pokroku vo všetkých dotknutých odvetviach.

Článok 27
(bývalý článok 15 ZES)

Pri koncipovaní svojich návrhov za účelom dosiahnutia cieľov stanovených v článku 26 Komisia zoberie do úvahy rozsiahlosť úsilia, ktoré určité národné hospodárstva, v ktorých sa prejavujú rozdiely v stupni rozvoja, budú musieť vynaložiť na vytvorenie vnútorného trhu, a môže navrhnúť zodpovedajúce ustanovenia.

Ak tieto ustanovenia nadobudnú formu čiastočných výnimiek, musia mať dočasnú povahu a musia čo najmenej narúšať fungovanie vnútorného trhu.

HLAVA II
VOĽNÝ POHYB TOVARU

Článok 28
(bývalý článok 23 ZES)

1. Únia predstavuje colnú úniu, ktorá sa vzťahuje na celý obchod s tovarom a zahŕňa zákaz ciel na dovoz a vývoz tovaru medzi členskými štátmi, zákaz všetkých poplatkov, ktoré majú rovnaký účinok ako clá, ako aj prijatie Spoločného colného sadzobníka vo vzťahu k tretím krajinám.

2. Ustanovenia článku 30 a kapitoly 3 tejto hlavy sa vzťahujú na výrobky s pôvodom v členských štátoch, ako aj na výrobky pochádzajúce z tretích krajín, ktoré sú v členských štátoch vo voľnom obehu.

Článok 29
(bývalý článok 24 ZES)

Za výrobky vo voľnom obehu v členskom štáte sa považujú tie výrobky s pôvodom v tretích krajinách, pri ktorých boli splnené dovozné formálne náležitosti a zaplatené clá a poplatky s rovnakým účinkom ako iné splatné a vyrubené clá v tomto členskom štáte, ak sa na tieto výrobky nevzťahuje nárok na plné alebo čiastočné vrátenie týchto ciel a poplatkov.

KAPITOLA 1

COLNÁ ÚNIA

Článok 30
(bývalý článok 25 ZES)

Clá na dovozy a vývozy a poplatky s rovnakým účinkom sa medzi členskými štátmi zakazujú. Tento zákaz sa vzťahuje taktiež na clá fiškálnej povahy.

Článok 31
(bývalý článok 26 ZES)

Clá Spoločného colného sadzobníka určí Rada na návrh Komisie.

Článok 32
(bývalý článok 27 ZES)

Komisia sa pri plnení úloh, ktorými je poverená podľa tejto kapitoly, riadi:

a) nevyhnutnosťou podporovať obchod medzi členskými štátmi a tretími krajinami;

b) vývojom podmienok hospodárskej súťaže v Únii tak, aby sa zlepšila konkurencieschopnosť podnikov;

c) požiadavkami zásobovania Únie surovinami a polotovarmi; v tejto súvislosti Komisia dbá o to, aby medzi členskými štátmi nedochádzalo k narušeniu podmienok hospodárskej súťaže v oblasti hotových výrobkov;

d) nevyhnutnosťou vyhnúť sa vážnym poruchám v hospodárstve členských štátov a zabezpečiť racionálny rozvoj výroby a rozšírenie spotreby v Únii.

KAPITOLA 2

COLNÁ SPOLUPRÁCA

Článok 33
(bývalý článok 135 ZES)

V rámci pôsobnosti zmlúv Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímajú opatrenia na posilnenie colnej spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou.

KAPITOLA 3

ZÁKAZ MNOŽSTEVNÝCH OBMEDZENÍ MEDZI ČLENSKÝMI ŠTÁTMI

Článok 34
(bývalý článok 28 ZES)

Množstevné obmedzenia dovozu a všetky opatrenia s rovnocenným účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané.

Článok 35
(bývalý článok 29 ZES)

Množstevné obmedzenia vývozu a všetky opatrenia s rovnakým účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané.

Článok 36
(bývalý článok 30 ZES)

Ustanovenia článkov 34 a 35 nevylučujú zákazy alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru odôvodnené princípmi verejnej morálky, verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou, ochranou zdravia a života ľudí a zvierat, ochranou rastlín, ochranou národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu, alebo ochranou priemyselného a obchodného vlastníctva. Tieto zákazy a obmedzenia však nesmú byť prostriedkami svojvoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi.

Článok 37
(bývalý článok 31 ZES)

1. Členské štáty prispôsobia štátne monopoly obchodnej povahy tak, aby v podmienkach nákupu a odbytu medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov neexistovala diskriminácia.

Ustanovenia tohto článku sa vzťahujú na každý orgán, prostredníctvom ktorého členský štát právne alebo fakticky, priamo alebo nepriamo kontroluje, riadi alebo významne ovplyvňuje dovoz alebo vývoz medzi členskými štátmi. Tieto ustanovenia sa vzťahujú aj na monopoly, ktoré štát zveril iným subjektom.

2. Členské štáty upustia od akéhokoľvek nového opatrenia, ktoré je v rozpore so zásadami stanovenými v odseku 1 alebo ktoré obmedzuje dosah článkov týkajúcich sa zákazu ciel a množstevných obmedzení medzi členskými štátmi.

3. Ak v štátnom monopole obchodnej povahy platia pravidlá, ktoré majú uľahčiť odbyt alebo zvýšiť zhodnocovanie poľnohospodárskych výrobkov, pri uplatňovaní pravidiel stanovených v tomto článku by sa mali podniknúť vhodné opatrenia na zabezpečenie rovnocenných záruk zamestnanosti a životnej úrovne príslušných výrobcov.

HLAVA III

POĽNOHOSPODÁRSTVO A RYBNÉ HOSPODÁRSTVO

Článok 38
(bývalý článok 32 ZES)

1. Únia vymedzuje a vykonáva spoločnú poľnohospodársku politiku a spoločnú politiku v oblasti rybného hospodárstva.

Vnútorný trh sa vzťahuje na poľnohospodárstvo, rybné hospodárstvo a obchod s poľnohospodárskymi výrobkami. „Poľnohospodárske výrobky“ sú výrobky rastlinnej a živočíšnej výroby a rybného hospodárstva, ako aj výrobky po prvotnom spracovaní, ktoré s týmito výrobkami bezprostredne súvisia. Odkazy na spoločnú poľnohospodársku politiku alebo poľnohospodárstvo a používanie pojmu „poľnohospodársky“ sa týkajú aj rybného hospodárstva, pričom sa zohľadňujú osobitné charakteristiky tohto odvetvia.

2. Pokiaľ články 39 až 44 nestanovia inak, pravidlá stanovené na vytvorenie alebo fungovanie vnútorného trhu sa vzťahujú aj na poľnohospodárske výrobky.

3. Výrobky, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článkov 39 až 44, sú uvedené v prílohe I.

4. Fungovanie a rozvoj vnútorného trhu poľnohospodárskych výrobkov sprevádza zavádzanie spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Článok 39
(bývalý článok 33 ZES)

1. Cieľom spoločnej poľnohospodárskej politiky je:

a) zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva podporovaním technického pokroku a zabezpečovaním racionálneho rozvoja poľnohospodárskej výroby a optimálneho využívania výrobných faktorov, najmä pracovnej sily;

b) zabezpečiť týmto spôsobom primeranú životnú úroveň poľnohospodárov, najmä zvýšením individuálnych príjmov jednotlivcov pracujúcich v poľnohospodárstve;

c) stabilizovať trhy;

d) zabezpečiť riadne zásobovanie;

e) zabezpečiť dodávky spotrebiteľom za primerané ceny.

2. Pri vypracovávaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a osobitných metód na jej uplatňovanie treba prihliadať:

a) na zvláštnu povahu poľnohospodárskej činnosti vyplývajúcu zo sociálnej štruktúry poľnohospodárstva a zo štrukturálnych a prírodných rozdielov medzi rôznymi poľnohospodárskymi oblasťami;

b) na nevyhnutnosť postupného vykonávania príslušných zmien;

c) na skutočnosť, že poľnohospodárstvo predstavuje v členských štátoch odvetvie úzko späté s celým hospodárstvom.

Článok 40
(bývalý článok 34 ZES)

1. Na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 39 sa zavedie spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov.

V závislosti od daných výrobkov sa táto organizácia uskutoční niektorou z nasledujúcich foriem:

a) spoločnými pravidlami hospodárskej súťaže;

b) povinnou koordináciou vnútroštátnych trhových systémov;

c) európskou organizáciou trhu.

2. Spoločná organizácia trhu podľa odseku 1 môže zahŕňať všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 39, najmä reguláciu cien, pomoc výrobe a odbytu rôznych výrobkov, skladovanie a preklenovacie opatrenia a spoločné mechanizmy na stabilizáciu dovozu alebo vývozu.

Spoločná organizácia sa obmedzí na dosiahnutie cieľov vymedzených v článku 39 bez akejkoľvek diskriminácie medzi výrobcami alebo spotrebiteľmi v rámci Únie.

Spoločná cenová politika vychádza zo spoločných kritérií a jednotných metód výpočtu.

3. Aby spoločná organizácia uvedená v odseku 1 dosiahla stanovené ciele, môže sa vytvoriť jeden alebo viac poľnohospodárskych usmerňovacích a záručných fondov.

Článok 41
(bývalý článok 35 ZES)

Na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 39 možno v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky zaviesť tieto opatrenia:

a) usilovať sa o účinnú koordináciu v oblasti odborného vzdelávania, výskumu a šírenia poľnohospodárskych poznatkov; táto koordinácia môže zahŕňať spoločné financovanie projektov alebo orgánov;

b) prijať spoločné opatrenia na podporu spotreby niektorých výrobkov.

Článok 42
(bývalý článok 36 ZES)

Ustanovenia kapitoly o pravidlách hospodárskej súťaže sa vzťahujú na výrobu a obchod s poľnohospodárskymi výrobkami len v rozsahu, aký určia Európsky parlament a Rada podľa článku 43 ods. 2 a v súlade so stanoveným postupom a so zreteľom na ciele uvedené v článku 39.

Na návrh Komisie môže Rada schváliť poskytovanie pomoci:

a) na ochranu podnikov znevýhodnených štrukturálnymi alebo prírodnými podmienkami;

b) v rámci programov hospodárskeho rozvoja.

Článok 43
(bývalý článok 37 ZES)

1. Komisia predloží návrhy na vypracovanie a vykonávanie spoločnej poľnohospodárskej politiky, vrátane nahradenia vnútroštátnych organizácií trhu jednou z foriem spoločnej organizácie trhu uvedených v článku 40 ods. 1, ako aj na uskutočnenie opatrení presne vymedzených v tejto hlave.

Tieto návrhy zohľadnia vzájomnú závislosť poľnohospodárskych otázok uvedených v tejto hlave.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom ustanovia spoločnú organizáciu trhu ustanovenú v článku 40 ods. 1 a iné ustanovenia potrebné pre dosiahnutie cieľov spoločnej poľnohospodárskej politiky a spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva.

3. Rada na návrh Komisie prijíma opatrenia týkajúce sa stanovovania cien, odvodov, pomoci a množstvových obmedzení a určovania a prideľovania rybolovných možností.

4. Vnútroštátne trhové organizácie sa môžu v súlade s odsekom 1 nahradiť spoločnou organizáciou stanovenou v článku 40 ods. 1, ak:

a) spoločná organizácia poskytuje členským štátom, ktoré sú proti tomuto opatreniu a ktoré majú vlastnú organizáciu danej výroby, rovnaké záruky zamestnanosti a životnej úrovne príslušných výrobcov, a to s prihliadnutím na možnosti prispôsobenia a potrebné špecializácie;

b) spoločná organizácia trhu zabezpečí obchodu v rámci Únie podmienky podobné tým, ktoré existujú na vnútroštátnom trhu.

5. Ak vznikne spoločná organizácia určitých surovín po zavedení spoločnej organizácie trhu pre zodpovedajúce spracované výrobky, môžu sa suroviny použité pri spracovaní výrobkov určených na vývoz do tretích krajín doviezť z krajiny, ktorá nie je členom Únie.

Článok 44
(bývalý článok 38 ZES)

Ak v niektorom členskom štáte podlieha určitý výrobok vnútroštátnej trhovej organizácii alebo vnútorným pravidlám s rovnakým účinkom, ktorý nepriaznivo ovplyvní konkurencieschopnosť podobnej výroby v inom členskom štáte, členské štáty si uplatnia vyrovnávací poplatok na dovoz týchto výrobkov z členského štátu, kde takáto organizácia alebo pravidlá existujú, za predpokladu, že tento štát nezaviedol vyrovnávací poplatok na vývoz.

Komisia stanoví výšku týchto poplatkov v takej miere, aby sa obnovila potrebná rovnováha. Môže poskytnúť oprávnenie aj na prijatie iných opatrení a sama určiť ich podmienky a podrobnosti.

HLAVA IV

VOĽNÝ POHYB OSÔB, SLUŽIEB A KAPITÁLU

KAPITOLA 1

PRACOVNÍCI

Článok 45
(bývalý článok 39 ZES)

1. Zabezpečí sa voľný pohyb pracovníkov v rámci Únie.

2. Voľný pohyb pracovníkov zahŕňa zrušenie akejkoľvek diskriminácie pracovníkov členských štátov na základe štátnej príslušnosti, pokiaľ ide o zamestnanie, odmenu za prácu a ostatné pracovné podmienky.

3. S výnimkou obmedzení odôvodnených verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou a ochranou verejného zdravia majú pracovníci právo:

a) uchádzať sa o skutočne ponúkané pracovné miesta;

b) voľne sa za týmto účelom pohybovať na území členských štátov;

c) na pobyt v niektorom z členských štátov za účelom zamestnania v súlade s ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych aktov, ktorými sa upravuje zamestnávanie vlastných štátnych príslušníkov tohto štátu;

d) po ukončení zamestnania zostať na území členského štátu za podmienok ustanovených v nariadeniach, ktoré stanoví Komisia.

4. Ustanovenia tohto článku sa nevzťahujú na zamestnávanie v štátnej službe alebo verejnej službe.

Článok 46
(bývalý článok 40 ZES)

V súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom Európsky parlament a Rada vydajú smernice alebo nariadenia o opatreniach potrebných na to, aby sa zabezpečil voľný pohyb pracovníkov, ako to vymedzuje článok 45, a to najmä:

a) zabezpečením úzkej spolupráce medzi vnútroštátnymi službami zamestnanosti;

b) odstraňovaním takých správnych postupov a praktík a stanovených lehôt na prístup k zamestnaniu, ktoré vyplývajú z vnútroštátnych právnych predpisov alebo z predchádzajúcich dohôd medzi členskými štátmi, dodržiavanie ktorých by bolo prekážkou liberalizácie pohybu pracovníkov;

c) odstraňovaním všetkých lehôt a iných obmedzení ustanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch alebo v predchádzajúcich dohodách medzi členskými štátmi, ktoré vytvárajú pracovníkom iných členských štátov iné podmienky na slobodný výber zamestnania ako pre vlastných pracovníkov;

d) vytvorením vhodného mechanizmu, ktorý by umožnil prepojenie medzi ponukou pracovných miest a dopytu po nich a uľahčil vyrovnanie ponuky a dopytu na trhu práce tak, aby sa predišlo vážnejšiemu ohrozeniu životnej úrovne a zamestnanosti v rôznych regiónoch a priemyselných odvetviach.

Článok 47
(bývalý článok 41 ZES)

V rámci spoločného programu členské štáty podporia výmenu mladých pracovníkov.

Článok 48
(bývalý článok 42 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijmú v oblasti sociálneho zabezpečenia opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na poskytnutie voľného pohybu pracovníkov; za týmto účelom uzavrie dohody, ktoré migrujúcim pracovníkom bez ohľadu na to, či ide o zamestnancov, a na nich závislým osobám zabezpečia:

a) započítanie všetkých období braných do úvahy podľa zákonov príslušných krajín za účelom získania a trvania nároku na dávky a vypočítanie ich výšky;

b) vyplácanie dávok osobám s bydliskom na území členských štátov.

Ak člen Rady vyhlási, že by návrhom legislatívneho aktu uvedeného v prvom pododseku boli dotknuté dôležité aspekty jeho systému sociálneho zabezpečenia najmä jeho rozsahu pôsobnosti, nákladov alebo finančnej štruktúry alebo by bola dotknutá finančná rovnováha tohto systému, môže požiadať, aby sa táto záležitosť predložila Európskej rade. V takom prípade sa riadny legislatívny postup pozastaví. Európska rada po diskusii a v lehote štyroch mesiacov od tohto pozastavenia buď:

a) vráti návrh späť Rade, ktorá ukončí pozastavenie riadneho legislatívneho postupu, alebo

b) nepodnikne žiadne kroky, alebo požiada Komisiu, aby predložila nový návrh; v takom prípade sa pôvodne navrhovaný akt považuje za neprijatý.

KAPITOLA 2

PRÁVO USADIŤ SA

Článok 49
(bývalý článok 43 ZES)

V rámci nasledujúcich ustanovení sa zakazujú obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu na území iného členského štátu. Zakazujú sa aj obmedzenia, ktoré sa týkajú zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu.

Sloboda usadiť sa zahŕňa aj právo začať vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, založiť a viesť podniky, najmä spoločnosti v zmysle druhého pododseku článku 54, za podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa, pokiaľ ustanovenia kapitoly o pohybe kapitálu nestanovujú inak.

Článok 50
(bývalý článok 44 ZES)

1. Na dosiahnutie slobody usadiť sa v určitej činnosti Európsky parlament a Rada vydajú smernice v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom.

2. Európsky parlament, Rada a Komisia si plnia povinnosti, ktoré im vyplývajú z predchádzajúcich ustanovení, a to najmä:

a) prioritne riešia spravidla tie odbory činnosti, pri ktorých slobody usadiť sa výrazne prispieva k rozvoju výroby a obchodu;

b) zabezpečujú úzku spoluprácu medzi príslušnými orgánmi členských štátov, aby zistili konkrétnu situáciu v daných činnostiach v rámci Únie;

c) zrušia také správne postupy a praktiky, ktoré vyplývajú z vnútroštátnych právnych predpisov alebo predchádzajúcich dohôd medzi členskými štátmi, dodržiavanie ktorých tvorí prekážku slobody usadiť sa;

d) zaručia pracovníkom jedného členského štátu zamestnaným na území iného členského štátu, aby mohli na tomto území zotrvať a vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, ak spĺňajú podmienky, ktoré by museli v tomto štáte splniť v čase, keď zamýšľali začať vykonávať túto činnosť;

e) umožnia štátnym príslušníkom jedného členského štátu nadobúdať a užívať nehnuteľnosti nachádzajúce sa na území iného členského štátu, pokiaľ to nie je v rozpore so zásadami uvedenými v článku 39 ods. 2;

f) postupne odstraňujú obmedzenia slobody usadiť sa vo všetkých odvetviach hospodárskej činnosti, ktoré prichádzajú do úvahy vzhľadom na podmienky zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností na území niektorého členského štátu, ako aj na podmienky upravujúce vstup pracovníkov materského podniku do riadiacich alebo dozorných orgánov ich obchodných zastúpení, organizačných zložiek alebo dcérskych spoločností;

g) v potrebnej miere koordinujú ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb, ako sa to vyžaduje v členských štátoch od spoločností alebo firiem v zmysle druhého pododseku článku 54 s cieľom zabezpečiť rovnocenné záruky v celej Únii;

h) zabezpečujú, aby sa podmienky usadenia nenarušili pomocou poskytovanou členskými štátmi.

Článok 51
(bývalý článok 45 ZES)

Ustanovenia tejto kapitoly sa v členskom štáte nevzťahujú na činnosti, ktoré v tomto štáte súvisia, hoci len príležitostne, s výkonom štátnej moci.

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom stanoviť, že ustanovenia tejto kapitoly sa na určité činnosti nevzťahujú.

Článok 52
(bývalý článok 46 ZES)

1. Ustanovenia tejto kapitoly a opatrenia z nich vyplývajúce rešpektujú ustanovenia stanovené zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym aktom osobitne upravujúce postavenie cudzích štátnych príslušníkov z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom vydajú usmernenia na koordináciu vyššie uvedených ustanovení.

Článok 53
(bývalý článok 47 ZES)

1. S cieľom uľahčiť zriadenie a vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti osôb vydajú Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom smernice na vzájomné uznávanie diplomov, osvedčení a iných dokladov o formálnych kvalifikáciách a na koordináciu ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení v členských štátoch týkajúcich sa začatia a vykonávania činností samostatne zárobkovo činných osôb.

2. Pri lekárskych a zdravotníckych povolaniach a farmaceutických povolaniach závisí postupné zrušenie obmedzení od koordinácie podmienok pre výkon povolania v jednotlivých členských štátoch.

Článok 54
(bývalý článok 48 ZES)

So spoločnosťami založenými podľa zákonov členského štátu a ktoré majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti v Únii, sa pre účel tejto kapitoly zaobchádza rovnako ako s fyzickými osobami, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členských štátov.

Spoločnosťami sa rozumejú spoločnosti založené podľa občianskeho alebo obchodného práva vrátane družstiev a iných právnických osôb podľa verejného alebo súkromného práva s výnimkou neziskových spoločností.

Článok 55
(bývalý článok 294 ZES)

Členské štáty poskytnú štátnym príslušníkom ostatných členských štátov rovnaké možnosti kapitálovej účasti v spoločnostiach v súlade s článkom 54 bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv.

KAPITOLA 3

SLUŽBY

Článok 56
(bývalý článok 49 ZES)

V rámci nasledujúcich ustanovení sú zakázané obmedzenia slobody poskytovať služby v Únii vo vzťahu k štátnym príslušníkom členských štátov, ktorí sa usadili v niektorom inom členskom štáte ako príjemca služieb.

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom rozšíriť platnosť týchto ustanovení aj pre štátnych príslušníkov tretích štátov, ktorí poskytujú služby a sú usadení v rámci Únie.

Článok 57
(bývalý článok 50 ZES)

V zmysle zmlúv sa za služby považujú plnenia, ktoré sa bežne poskytujú za odplatu, pokiaľ ich neupravujú ustanovenia o voľnom pohybe tovaru, kapitálu a osôb.

Služby zahŕňajú najmä:

a) činnosti priemyselnej povahy;

b) činnosti obchodnej povahy;

c) činnosti remeselnej povahy;

d) činnosti v oblasti slobodných povolaní.

Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia kapitoly o práve usadiť sa, poskytovateľ služieb môže dočasne vykonávať svoju činnosť v členskom štáte, v ktorom sa služba poskytuje za rovnakých podmienok, aké tento štát ukladá svojim vlastným štátnym príslušníkom.

Článok 58
(bývalý článok 51 ZES)

1. Slobodu poskytovať služby v oblasti dopravy upravujú ustanovenia hlavy o doprave.

2. Liberalizácia bankových a poisťovacích služieb spojená s voľným pohybom kapitálu sa uskutoční v súlade s liberalizáciou pohybu kapitálu.

Článok 59
(bývalý článok 52 ZES)

1. S cieľom dosiahnuť liberalizáciu určitého typu služieb Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom vydajú smernice.

2. Smernice vymedzené v odseku 1 sa spravidla prednostne týkajú služieb, ktoré majú priamy vplyv na výrobné náklady alebo liberalizácia ktorých prispieva k podpore obchodu s tovarmi.

Článok 60
(bývalý článok 53 ZES)

Členské štáty sa usilujú o dosiahnutie liberalizácie služieb vo väčšom rozsahu, ako vyžadujú smernice vydané v zmysle článku 59 ods. 1, ak im to dovolí celková hospodárska situácia a situácia v príslušnom hospodárskom odvetví.

Na tento účel Komisia vydá príslušným členským štátom odporúčania.

Článok 61
(bývalý článok 54 ZES)

Kým sa nezrušia obmedzenia slobody poskytovať služby, platia v každom členskom štáte pre všetkých poskytovateľov služieb bez rozdielu štátnej príslušnosti a bydliska ustanovenia prvého odseku článku 56.

Článok 62
(bývalý článok 55 ZES)

Ustanovenia článkov 51 až 54 sa použijú pre otázky upravené touto kapitolou.

KAPITOLA 4

KAPITÁL A PLATBY

Článok 63
(bývalý článok 56 ZES)

1. V rámci ustanovení tejto kapitoly sú zakázané všetky obmedzenia pohybu kapitálu medzi členskými štátmi a tretími krajinami.

2. V rámci ustanovení tejto kapitoly sú zakázané všetky obmedzenia platieb medzi členskými štátmi a medzi tretími krajinami.

Článok 64
(bývalý článok 57 ZES)

1. Ustanovenia článku 63 sa prijmú bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie obmedzení vo vzťahu k tretím krajinám, ktoré platia vo vnútroštátnom práve alebo v práve Únie k 31. decembru 1993 z hľadiska pohybu kapitálu do tretích krajín alebo z tretích krajín týkajúcich sa priamych investícií – vrátane investícií do nehnuteľného majetku, usadenia sa, poskytovania finančných služieb alebo vstupu cenných papierov na kapitálové trhy. V prípade obmedzení podľa vnútroštátnych právnych predpisov v Bulharsku, Estónsku a Maďarsku je príslušným dátumom 31. december 1999.

2. V úsilí dosiahnuť voľný pohyb kapitálu medzi členskými štátmi a tretími krajinami v čo najväčšom rozsahu a pri rešpektovaní ostatných kapitol zmlúv, prijmú Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom opatrenia o pohybe kapitálu do tretích krajín a z tretích krajín v oblasti priamych investícií – vrátane investícií do nehnuteľného majetku, usadenia sa, poskytovania finančných služieb alebo prístupu cenných papierov na kapitálové trhy.

3. Odchylne od odseku 2 môže opatrenia, ktoré predstavujú krok späť v práve Únie, pokiaľ ide o liberalizáciu pohybu kapitálu do tretích krajín a z tretích krajín, ustanoviť len Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom jednomyseľne a po porade s Európskym parlamentom.

Článok 65
(bývalý článok 58 ZES)

1. Ustanovenia článku 63 majú bez toho, aby boli dotknuté práva členských štátov:

a) uplatňovať príslušné ustanovenia ich daňových zákonov, ktoré rozlišujú daňových poplatníkov podľa miesta bydliska alebo podľa miesta, kde investovali kapitál;

b) prijať všetky potrebné opatrenia, najmä v oblasti daňového systému a dohľadu nad finančnými inštitúciami, aby sa zabránilo porušovaniu vnútroštátnych predpisov, alebo stanoviť postupy na ohlasovanie kapitálových pohybov na štatistické alebo správne účely alebo prijať opatrenia, ktoré možno odôvodniť verejným záujmom či verejnou bezpečnosťou.

2. Ustanovenia tejto kapitoly nemajú vplyv na uplatňovanie obmedzení práva usadiť sa zlučiteľných so zmluvami.

3. Opatrenia a postupy uvedené v odsekoch 1 a 2 však nesmú byť prostriedkom pre svojvoľnú diskrimináciu alebo skryté obmedzovanie voľného pohybu kapitálu a platieb vymedzených v článku 63.

4. Ak sa neprijmú opatrenia podľa článku 64 ods. 3, Komisia, alebo ak Komisia do troch mesiacov od žiadosti dotknutého členského štátu neprijme rozhodnutie, tak Rada, môže prijať rozhodnutie, ktoré potvrdzuje, že obmedzujúce daňové opatrenia prijaté členským štátom voči jednej alebo viacerým tretím krajinám sa považujú za zlučiteľné so zmluvami, ak ich je možné odôvodniť jedným z cieľov Únie a ak sú zlučiteľné s riadnym fungovaním vnútorného trhu. Rada sa uznáša jednomyseľne na žiadosť členského štátu.

Článok 66
(bývalý článok 59 ZES)

Ak pohyb kapitálu do tretích krajín alebo z tretích krajín vo výnimočných okolnostiach spôsobí alebo hrozí, že spôsobí vážne ťažkosti fungovaniu hospodárskej a menovej únie, na návrh Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou môže Rada prijať voči tretím krajinám ochranné opatrenie na obdobie najviac šiestich mesiacov za predpokladu, že takéto opatrenia sú jednoznačne nevyhnutné.

HLAVA V

PRIESTOR SLOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRAVODLIVOSTI

KAPITOLA 1

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 67
(bývalý článok 61 ZES a bývalý článok 29 ZEU)

1. Únia vytvára priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pri rešpektovaní základných práv a rozličných právnych systémov a tradícií členských štátov.

2. Zabezpečuje absenciu kontrol osôb na vnútorných hraniciach a tvorí spoločnú politiku v oblasti azylu, prisťahovalectva a kontroly vonkajších hraníc, ktorá sa zakladá na solidarite medzi členskými štátmi a ktorá je spravodlivá voči štátnym príslušníkom tretích krajín. Na účely tejto hlavy sa osoby bez štátnej príslušnosti považujú za štátnych príslušníkov tretích krajín.

3. Únia sa usiluje o zabezpečenie vysokej úrovne bezpečnosti prostredníctvom opatrení na predchádzanie trestnej činnosti, rasizmu a xenofóbie a na boj proti nim prostredníctvom opatrení na koordináciu a spoluprácu medzi policajnými a justičnými orgánmi a inými príslušnými orgánmi, ako aj vzájomným uznávaním rozsudkov v trestných veciach a v prípade potreby aj aproximáciou trestnoprávnych predpisov.

4. Únia uľahčuje prístup k spravodlivosti najmä prostredníctvom zásady vzájomného uznávania súdnych a mimosúdnych rozhodnutí v občianskych veciach.

Článok 68

Európska rada vymedzuje strategické usmernenia pre legislatívne a operačné plánovanie v rámci priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Článok 69

Národné parlamenty zabezpečia, aby sa v návrhoch a legislatívnych iniciatívach predložených v rámci kapitol 4 a 5 dodržiavala zásada subsidiarity v súlade s Protokolom o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality.

Článok 70

Bez toho, aby boli dotknuté články 258, 259 a 260, môže Rada na návrh Komisie prijať opatrenia ustanovujúce podrobnosti, podľa ktorých členské štáty v spolupráci s Komisiou objektívne a nestranne hodnotia vykonávanie politík Únie uvedených v tejto hlave orgánmi členských štátov, najmä s cieľom presadzovať úplné uplatňovanie zásady vzájomného uznávania. Európsky parlament a národné parlamenty sú oboznamované s obsahom a výsledkami tohto hodnotenia.

Článok 71
(bývalý článok 36 ZEU)

V rámci Rady sa zriaďuje stály výbor s cieľom zabezpečiť v rámci Únie podporu a posilnenie operačnej spolupráce v oblasti vnútornej bezpečnosti. Bez toho, aby bol dotknutý článok 240, stály výbor napomáha koordinovať činnosť príslušných orgánov členských štátov. Zástupcovia dotknutých orgánov, úradov a agentúr Únie sa môžu zapájať do rokovaní tohto výboru. Európsky parlament a národné parlamenty sú oboznamované s rokovaniami.

Článok 72
(bývalý článok 64 ods. 1 ZES a bývalý článok 33 ZEU)

Touto hlavou nie je dotknutý výkon právomocí členských štátov vo veci udržiavania verejného poriadku a zabezpečovania vnútornej bezpečnosti.

Článok 73

Členské štáty môžu spoločne a vo svojej vlastnej zodpovednosti slobodne organizovať formy spolupráce a koordináciu podľa vlastného uváženia medzi príslušnými útvarmi zodpovednými za ochranu národnej bezpečnosti.

Článok 74
(bývalý článok 66 ZES)

Rada prijíma opatrenia na zabezpečenie administratívnej spolupráce medzi príslušnými útvarmi členských štátov v oblastiach uvedených v tejto hlave, ako aj medzi týmito útvarmi a Komisiou. Koná na návrh Komisie s výhradou článku 76 a po porade s Európskym parlamentom.

Článok 75
(bývalý článok 60 ZES)

Ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 67 v súvislosti s predchádzaním a bojom proti terorizmu a súvisiacimi činnosťami, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení vymedzia rámec pre administratívne opatrenia týkajúce sa pohybu kapitálu a platieb, ako napr. zmrazenie finančných prostriedkov, finančných aktív alebo hospodárskych výnosov, ktoré sú vo vlastníctve alebo v držbe fyzických alebo právnických osôb, skupín alebo neštátnych subjektov.

Na návrh Komisie prijme Rada opatrenia na vykonávanie rámca uvedeného v prvom odseku.

Právne akty uvedené v tomto článku obsahujú potrebné ustanovenia o právnych zárukách.

Článok 76

Právne akty uvedené v kapitolách 4 a 5 spolu s opatreniami uvedenými v článku 74, ktoré zabezpečujú administratívnu spoluprácu v oblastiach uvedených v týchto kapitolách, sa prijímajú:

a) na návrh Komisie alebo

b) na základe iniciatívy jednej štvrtiny členských štátov.

KAPITOLA 2

POLITIKY VZŤAHUJÚCE SA NA HRANIČNÉ KONTROLY, AZYL A PRISŤAHOVALECTVO

Článok 77
(bývalý článok 62 ZES)

1. Únia tvorí politiku s cieľom:

a) zabezpečiť absenciu akýchkoľvek kontrol osôb bez ohľadu na štátnu príslušnosť pri prekročení vnútorných hraníc;

b) zabezpečiť kontroly osôb a účinné monitorovanie prekračovania vonkajších hraníc;

c) postupne zaviesť integrovaný systém riadenia vonkajších hraníc.

2. Na účely odseku 1 Európsky parlament a Rada prijmú v súlade s riadnym legislatívnym postupom opatrenia týkajúce sa:

a) spoločnej politiky v oblasti víz a iných povolení na krátkodobý pobyt;

b) kontrol, ktorým sú podrobené osoby prekračujúce vonkajšie hranice;

c) podmienok, za ktorých môžu štátni príslušníci tretích krajín počas krátkeho obdobia voľne cestovať v rámci Únie;

d) všetkých opatrení potrebných na postupné vybudovanie integrovaného systému riadenia vonkajších hraníc;

e) absencia akýchkoľvek kontrol osôb bez ohľadu na štátnu príslušnosť pri prekračovaní vnútorných hraníc.

3. Ak by sa ukázalo, že činnosť Únie je nevyhnutná na uľahčenie vykonávania práva uvedeného v článku 20 ods. 2 písm. a), a ak zmluvy inak na tento účel neustanovujú potrebné právomoci, môže Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prijať ustanovenia o cestovných pasoch, preukazoch totožnosti, povoleniach na pobyt alebo iných obdobných dokladoch. Rada sa uznáša jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom.

4. Týmto článkom nie je dotknutá právomoc členských štátov týkajúca sa geografického vymedzenia ich hraníc v súlade s medzinárodným právom.

Článok 78

(bývalé články 63 body 1 a 2 a 64 ods. 2 ZES)

1. Únia tvorí spoločnú politiku v oblasti azylu, doplnkovej ochrany a dočasnej ochrany s cieľom poskytnúť zodpovedajúce právne postavenie každému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý potrebuje medzinárodnú ochranu, a zabezpečiť súlad so zásadou non-refoulement. Táto politika musí byť v súlade so Ženevským dohovorom z 28. júla 1951 a Protokolom z 31. januára 1967 týkajúcimi sa právneho postavenia utečencov, ako aj inými príslušnými zmluvami.

2. Na účely odseku 1 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijmú opatrenia týkajúce sa spoločného európskeho azylového systému, ktorý zahŕňa:

a) jednotný štatút azylu pre štátnych príslušníkov tretích krajín platný v celej Únii;

b) jednotný štatút doplnkovej ochrany pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí bez toho, aby získali európsky azyl, potrebujú medzinárodnú ochranu;

c) spoločný systém dočasnej ochrany pre odídencov v prípade hromadného prílevu;

d) spoločné postupy udeľovania a odnímania jednotného štatútu azylu alebo doplnkovej ochrany;

e) kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu príslušného pre posúdenie žiadosti o azyl alebo o doplnkovú ochranu;

f) normy týkajúce sa podmienok prijímania žiadateľov o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany;

g) partnerstvo a spoluprácu s tretími krajinami na účely riadenia prílevov žiadateľov o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej alebo dočasnú ochranu.

3. Ak sa jeden alebo viac členských štátov ocitne v núdzovej situácii v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín, môže Rada na návrh Komisie prijať dočasné opatrenia v prospech dotknutého, respektíve dotknutých členských štátov. Uznáša sa po porade s Európskym parlamentom.

Článok 79
(bývalý článok 63 body 3 a 4 ZES)

1. Únia tvorí spoločnú prisťahovaleckú politiku s cieľom zabezpečiť vo všetkých etapách účinné riadenie migračných tokov, spravodlivé zaobchádzanie so štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sa oprávnene zdržiavajú v členských štátoch, ako aj predchádzanie a posilnený boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu a obchodovaniu s ľuďmi.

2. Na účely odseku 1 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijmú opatrenia v týchto oblastiach:

a) podmienky vstupu a pobytu, ako aj normy týkajúce sa udeľovania dlhodobých víz a povolení na dlhodobý pobyt členskými štátmi vrátane tých, ktoré sú udeľované na účely zlúčenia rodiny;

b) vymedzenie práv štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnene zdržiavajú v členskom štáte, vrátane podmienok, ktorými sa spravuje sloboda pohybu a pobytu v iných členských štátoch;

c) nelegálne prisťahovalectvo a neoprávnený pobyt vrátane odsunu a repatriácie osôb, ktoré sa zdržiavajú na území štátu neoprávnene;

d) boj proti obchodovaniu s ľuďmi, najmä so ženami a deťmi.

3. Únia môže uzatvárať dohody s tretími krajinami o readmisii štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nespĺňajú alebo prestali spĺňať podmienky vstupu, prítomnosť alebo pobytu na území jedného z členských štátov, do krajiny pôvodu alebo do krajiny, z ktorej prichádzajú.

4. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanoviť opatrenia na povzbudzovanie a podporu činnosti členských štátov s cieľom presadzovať integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnene zdržiavajú na ich územiach, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

5. Týmto článkom nie je dotknuté právo členských štátov určiť počty prijímaných štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí prichádzajú na ich územie z tretích krajín s cieľom nájsť si prácu buď ako zamestnanci, alebo ako samostatne zárobkovo činné osoby.

Článok 80

Politiky Únie uvedené v tejto kapitole a ich vykonávanie sa spravujú zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi vrátane finančných dôsledkov. Právne akty Únie prijaté podľa tejto kapitoly obsahujú vždy, keď je to potrebné, vhodné opatrenia na uplatnenie tejto zásady.

KAPITOLA 3
JUSTIČNÁ SPOLUPRÁCA V OBČIANSKYCH VECIACH

Článok 81
(bývalý článok 65 ZES)

1. Únia rozvíja justičnú spoluprácu v občianskych veciach, ktoré majú cezhraničné dôsledky, na základe zásady vzájomného uznávania súdnych a mimosúdnych rozhodnutí. Takáto spolupráca môže zahŕňať prijatie opatrení na aproximáciu zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

2. Na účely odseku 1 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijmú, najmä ak je to nevyhnutné pre riadne fungovanie vnútorného trhu, opatrenia zamerané na zabezpečenie:

a) vzájomného uznávania a výkonu súdnych a mimosúdnych rozhodnutí medzi členskými štátmi;

b) cezhraničného doručovania súdnych a mimosúdnych písomností;

c) zlučiteľnosti kolíznych noriem a noriem určujúcich právomoc uplatniteľných v členských štátoch;

d) spolupráce pri obstarávaní dôkazov;

e) účinného prístupu k spravodlivosti;

f) odstraňovania prekážok riadneho priebehu občianskoprávneho konania, v prípade potreby podporovaním zlučiteľnosti pravidiel občianskeho súdneho konania uplatniteľných v členských štátoch;

g) rozvíjania alternatívnych metód riešenia sporov;

h) podpory vzdelávania sudcov a justičných pracovníkov.

3. Odchylne od odseku 2 Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoví opatrenia týkajúce sa rodinného práva, ktoré majú cezhraničné dôsledky. Rada sa uznáša jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom.

Rada môže na návrh Komisie prijať rozhodnutie, ktorým sa určujú tie aspekty rodinného práva s cezhraničnými dôsledkami, ktoré môžu byť predmetom aktov prijatých riadnym legislatívnym postupom. Rada sa uznáša jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom.

Návrh uvedený v druhom pododseku sa oznámi národným parlamentom. Ak národný parlament oznámi svoj nesúhlas do šiestich mesiacov od tohto oznámenia, rozhodnutie sa neprijme. V prípade, že sa nevysloví nesúhlas, Rada môže rozhodnutie prijať.

KAPITOLA 4

JUSTIČNÁ SPOLUPRÁCA V TRESTNÝCH VECIACH

Článok 82

(bývalý článok 31 ZEU)

1. Justičná spolupráca v trestných veciach v Únii je založená na zásade vzájomného uznávania rozsudkov a iných justičných rozhodnutí a zahŕňa aproximáciu zákonov a iných právnych predpisov členských štátov v oblastiach uvedených v odseku 2 a článku 83.

Európsky parlament a Rada prijmú v súlade s riadnym legislatívnym postupom opatrenia zamerané na:

a) vytvorenie pravidiel a postupov na zabezpečovanie uznávania všetkých foriem rozsudkov a iných súdnych rozhodnutí v celej Únii;

b) predchádzanie sporom o právomoc medzi členskými štátmi a ich riešenie;

c) podpory vzdelávania sudcov a justičných pracovníkov;

d) uľahčovanie spolupráce medzi justičnými orgánmi alebo rovnocennými orgánmi členských štátov v rámci trestného stíhania a výkonu rozhodnutí.

2. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom smerníc ustanoviť minimálne pravidlá s cieľom uľahčiť v potrebnom rozsahu vzájomné uznávanie rozsudkov a iných justičných rozhodnutí, ako aj policajnú a justičnú spoluprácu v trestných veciach, ktoré majú cezhraničný rozmer. Tieto minimálne pravidlá zohľadňujú rozdiely medzi právnymi tradíciami a systémami členských štátov.

Týkajú sa:

a) vzájomnej prípustnosti dôkazov medzi členskými štátmi;

b) práv jednotlivcov v trestnom konaní;

c) práv obetí trestných činov;

d) ďalších osobitných aspektov trestného konania, ktoré Rada vopred určí rozhodnutím; pri prijímaní tohto rozhodnutia sa Rada uznáša jednomyseľne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

Prijatie minimálnych pravidiel uvedených v tomto odseku nebráni členským štátom zachovať alebo zaviesť vyššiu úroveň ochrany pre jednotlivcov.

3. Ak sa člen Rady domnieva, že navrhovanou smernicou uvedenou v odseku 2 by mohli byť dotknuté základné aspekty jeho systému trestného súdnictva, môže požiadať, aby o návrhu smernice rokovala Európska rada. V takom prípade sa riadny legislatívny postup pozastaví. Európska rada po prerokovaní v prípade dosiahnutia konsenzu vráti do štyroch mesiacov od tohto pozastavenia návrh späť Rade, čím sa ukončí pozastavenie riadneho legislatívneho postupu.

Ak sa konsenzus nedosiahne a ak si aspoň deväť členských štátov želá na základe dotknutého návrhu smernice nadviazať posilnenú spoluprácu, v rovnakej lehote to oznámia Európskemu parlamentu, Rade a Komisii. V takom prípade sa povolenie uskutočňovať posilnenú spoluprácu podľa článku 20 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii a článku 329 ods. 1 tejto zmluvy považuje za udelené a uplatnia sa ustanovenia o posilnenej spolupráci.

Článok 83
(bývalý článok 31 ZEU)

1. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom smerníc ustanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v oblastiach obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom vyplývajúcim z povahy alebo dôsledkov týchto trestných činov alebo z osobitnej potreby bojovať proti nim na spoločnom základe.

Týmito oblasťami trestnej činnosti sú: terorizmus, obchodovanie s ľuďmi a sexuálne zneužívanie žien a detí, nedovolené obchodovanie s drogami, nedovolené obchodovanie so zbraňami, pranie špinavých peňazí, korupcia, falšovanie platobných prostriedkov, počítačová kriminalita a organizovaná trestná činnosť.

V závislosti od vývoja trestnej činnosti môže Rada prijať rozhodnutie určujúce ďalšie oblasti trestnej činnosti, ktoré spĺňajú kritériá uvedené v tomto odseku. Rada sa uznáša jednomyseľne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

2. Ak sa ukáže, že aproximácia zákonov a iných právnych predpisov v oblasti trestného práva je nevyhnutná na zabezpečenie účinného uskutočňovania politiky Únie v oblasti, ktorá bola predmetom harmonizačných opatrení, môžu smernice ustanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v dotknutej oblasti. Takéto smernice sa prijímajú v súlade s riadnym legislatívnym postupom alebo mimoriadnym legislatívnym postupom podľa toho, aký bol použitý pri prijímaní príslušných harmonizačných opatrení, bez toho, aby bol dotknutý článok 76.

3. Ak sa člen Rady domnieva, že navrhovanou smernicou uvedenou v odseku 1 alebo 2 by mohli byť dotknuté základné aspekty jeho systému trestného súdnictva, môže požiadať, aby o návrhu smernice rokovala Európska rada. V takom prípade sa riadny legislatívny postup pozastaví. Európska rada po prerokovaní v prípade dosiahnutia konsenzu vráti do štyroch mesiacov od tohto pozastavenia návrh späť Rade, čím sa ukončí pozastavenie riadneho legislatívneho postupu.

Ak sa konsenzus nedosiahne a ak si aspoň deväť členských štátov želá na základe dotknutého návrhu smernice nadviazať posilnenú spoluprácu, v rovnakej lehote to oznámia Európskemu parlamentu, Rade a Komisii. V takom prípade sa povolenie uskutočňovať posilnenú spoluprácu podľa článku 20 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii a článku 329 ods. 1 tejto zmluvy považuje za udelené a uplatnia sa ustanovenia o posilnenej spolupráci.

Článok 84

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanoviť opatrenia na povzbudenie a podporu činnosti členských štátov v oblasti predchádzania trestnej činnosti, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Článok 85
(bývalý článok 31 ZEU)

1. Poslaním Eurojustu je podporovať a posilňovať koordináciu a spoluprácu medzi vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za vyšetrovanie a stíhanie závažnej trestnej činnosti, ktorá sa týka dvoch alebo viacerých členských štátov alebo ktorá si vyžaduje trestné stíhanie na spoločnom základe, a to na základe operácií vykonaných a informácií poskytovaných orgánmi členských štátov a Europolom.

V tejto súvislosti Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom určia prostredníctvom nariadení štruktúru, fungovanie, oblasť pôsobenia a úlohy Eurojustu. Medzi tieto úlohy môže patriť:

a) začatie vyšetrovania trestných činov, ako aj podnetov na začatie trestného stíhania vykonávaného príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, najmä toho, ktoré sa týka trestných činov, ktoré spôsobujú ujmu finančným záujmom Únie;

b) koordinácia vyšetrovania a trestného stíhania uvedených v písmene a);

c) posilňovanie justičnej spolupráce vrátane riešenia sporov o právomoc a úzkej spolupráce s Európskou justičnou sieťou.

Tieto nariadenia tiež ustanovia podrobnosti účasti Európskeho parlamentu a národných parlamentov na hodnotení činnosti Eurojustu.

2. V rámci stíhania uvedeného v odseku 1 a bez toho, aby bol dotknutý článok 86, formálne procesné úkony vykonávajú príslušní vnútroštátni úradníci.

Článok 86

1. S cieľom bojovať proti trestnej činnosti, ktorá poškodzuje finančné záujmy Únie, môže Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení vytvoriť z Eurojustu Európsku prokuratúru. Rada sa uznáša jednomyseľne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

Ak sa v Rade nedosiahla jednomyseľnosť, môže skupina pozostávajúca aspoň z deviatich členských štátov požiadať, aby sa návrh nariadenia predložil Európskej rade. V takom prípade sa postup v Rade pozastaví. Európska rada po prerokovaní v prípade dosiahnutia konsenzu vráti do štyroch mesiacov od tohto pozastavenia návrh späť Rade na prijatie.

Ak sa konsenzus nedosiahne a ak si aspoň deväť členských štátov želá na základe dotknutého návrhu nariadenia nadviazať posilnenú spoluprácu, v rovnakej lehote to oznámi Európskemu parlamentu, Rade a Komisii. V takom prípade sa povolenie vykonávať posilnenú spoluprácu podľa článku 20 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii a článku 329 ods. 1 tejto zmluvy považuje za udelené a uplatnia sa ustanovenia o posilnenej spolupráci.

2. Európska prokuratúra zodpovedá, ak je to vhodné, v spojení s Europolom, za vyšetrovanie a trestné stíhanie páchateľov a spolupáchateľov trestných činov, ktoré spôsobujú ujmu finančným záujmom Únie, vymedzených nariadením uvedeným v odseku 1, a za podanie obžaloby. Pred súdnymi orgánmi členských štátov vystupuje vo vzťahu k takýmto trestným činom vo funkcii prokurátora.

3. Nariadenia uvedené v odseku 1 ustanovia právne postavenie Európskej prokuratúry, podrobnosti výkonu jej funkcií, procesné predpisy vzťahujúce sa na jej činnosť, ako aj pravidlá prípustnosti dôkazov a pravidlá súdnej kontroly preskúmania jej procesných úkonov pri výkone jej funkcií.

4. Európska rada môže zároveň alebo neskôr prijať rozhodnutie, ktorým sa mení alebo dopĺňa odsek 1 s cieľom rozšíriť právomoci Európskej prokuratúry na boj proti závažnej trestnej činnosti, ktorá má cezhraničný rozmer, a ktorým sa v dôsledku toho mení alebo dopĺňa odsek 2, pokiaľ ide o páchateľov a spolupáchateľov závažnej trestnej činnosti, ktorá sa týka viac ako jedného členského štátu. Európska rada sa uznáša jednomyseľne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu a po porade s Komisiou.

KAPITOLA 5

POLICAJNÁ SPOLUPRÁCA

Článok 87

(bývalý článok 30 ZEU)

1. Únia rozvíja policajnú spoluprácu, do ktorej sú zapojené všetky príslušné orgány členských štátov vrátane polície, colných orgánov a iných orgánov presadzujúcich výkon práva špecializovaných v oblastiach predchádzania alebo odhaľovania a vyšetrovania trestných činov.

2. Na účely odseku 1 môžu Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanoviť opatrenia, ktoré sa týkajú:

a) zhromažďovania, uchovávania, spracúvania, analýzy a výmeny príslušných informácií;

b) podpory odborného vzdelávania personálu, ako aj spolupráce v oblasti výmeny personálu, v oblasti zariadenia a výskumu v kriminalistike;

c) spoločných techník vyšetrovania pri odhaľovaní závažných foriem organizovanej trestnej činnosti.

3. Rada môže v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoviť opatrenia týkajúce sa operačnej spolupráce medzi orgánmi uvedenými v tomto článku. Rada sa uznáša jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom.

Ak sa v Rade nedosiahla jednomyseľnosť, môže skupina pozostávajúca aspoň z deviatich členských štátov požiadať, aby sa návrh opatrení predložil Európskej rade. V takom prípade sa postup v Rade pozastaví. Európska rada po prerokovaní v prípade dosiahnutia konsenzu vráti do štyroch mesiacov od tohto pozastavenia návrh späť Rade na prijatie.

Ak sa konsenzus nedosiahne a ak si aspoň deväť členských štátov želá na základe dotknutého návrhu opatrení nadviazať posilnenú spoluprácu, v rovnakej lehote to oznámia Európskemu parlamentu, Rade a Komisii. V takom prípade sa povolenie vykonávať posilnenú spoluprácu podľa článku 20 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii a článku 329 ods. 1 tejto zmluvy považuje za udelené a uplatnia sa ustanovenia o posilnenej spolupráci.

Osobitný postup ustanovený v druhom a treťom pododseku sa nevzťahuje na akty, ktoré predstavujú vývoj ustanovení schengenského acquis.

Článok 88
(bývalý článok 30 ZEU)

1. Poslaním Europolu je podporovať a posilňovať činnosť policajných orgánov a iných orgánov členských štátov presadzujúcich výkon práva, ako aj ich vzájomnú spoluprácu pri predchádzaní závažnej trestnej činnosti, ktorá sa týka dvoch alebo viacerých členských štátov, terorizmu a formám trestnej činnosti, ktoré zasahujú do spoločného záujmu, na ktorý sa vzťahuje politika Únie, a v boji proti nim.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom určia prostredníctvom nariadení štruktúru, fungovanie, oblasť pôsobenia a úlohy Europolu. Medzi tieto úlohy môže patriť:

a) zhromažďovanie, uchovávanie, spracúvanie, analýza a výmena informácií zasielaných najmä orgánmi členských štátov alebo tretích krajín alebo subjektov;

b) koordinácia, organizácia a uskutočňovanie vyšetrovania a operačnej činnosti vykonávanej spoločne s príslušnými orgánmi členských štátov alebo v rámci spoločných vyšetrovateľských tímov, prípadne v spojení s Eurojustom.

Nariadenia tiež ustanovia podrobnosti kontroly činnosti Europolu Európskym parlamentom a kontroly, na ktorej sa zúčastňujú národné parlamenty.

3. Každá operačná činnosť Europolu sa musí vykonávať v spojení a so súhlasom orgánov členského štátu, respektíve členských štátov, ktorých územia sa dotýka. Uplatňovanie donucovacích opatrení je vo výlučnej právomoci príslušných vnútroštátnych orgánov.

Článok 89
(bývalý článok 32 ZEU)

Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoví podmienky a obmedzenia, za ktorých príslušné orgány členských štátov uvedené v článkoch 82 a 87 môžu zasiahnuť na území iného členského štátu v spojení a so súhlasom orgánov tohto štátu. Rada sa uznáša jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom.

HLAVA V

DOPRAVA

Článok 90
(bývalý článok 70 ZES)

V záležitostiach upravených touto hlavou sa ciele zmlúv sledujú v rámci spoločnej dopravnej politiky.

Článok 91
(bývalý článok 71 ZES)

Za účelom vykonania článku 90 a berúc do úvahy špecifické črty dopravy Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov stanovia:

a) spoločné pravidlá platné pre medzinárodnú dopravu do členského štátu alebo z členského štátu, alebo pri prechode cez územie jedného alebo viacerých členských štátov;

b) podmienky, za ktorých môže prepravca, ktorý nemá sídlo na území členského štátu, v tomto členskom štáte uskutočňovať dopravu;

c) opatrenia na zlepšenie bezpečnosti dopravy;

d) ďalšie potrebné ustanovenia.

2. Pri prijímaní opatrení uvedených v odseku 1 sa zohľadnia prípady, v ktorých by uplatňovanie mohlo závažne ovplyvniť životnú úroveň a úroveň zamestnanosti v určitých regiónoch a prevádzku dopravných zariadení.

Článok 92
(bývalý článok 72 ZES)

Do stanovenia opatrení uvedených v článku 91 ods. 1 žiaden členský štát nesmie bez toho, aby Rada jednomyseľne prijala opatrenie udeľujúce výnimku, upravovať predpisy platné v tejto oblasti od 1. januára 1958 alebo pre pristupujúce štáty od času ich pristúpenia tak, aby v porovnaní s domácimi dopravcami priamo alebo nepriamo znevýhodňovali dopravcov z iných členských štátov.

Článok 93
(bývalý článok 73 ZES)

Pomoc je so zmluvami zlučiteľná, ak slúži na koordináciu dopravy alebo tvorí náhrady za plnenie niektorých záväzkov súvisiacich s verejnoprospešnou službou.

Článok 94
(bývalý článok 74 ZES)

Všetky opatrenia prijaté v rámci zmlúv v oblasti cien a podmienok dopravy prihliadajú na hospodársku situáciu dopravcov.

Článok 95
(bývalý článok 75 ZES)

1. Diskriminácia v doprave v rámci Únie formou rozdielnych cien a podmienok na dopravu rovnakého tovaru po rovnakých dopravných trasách a v závislosti od krajiny pôvodu alebo určenia tovaru sa zakazuje.

2. Odsek 1 nebráni Európskemu parlamentu a Rade, aby podľa článku 91 ods. 1 prijali ďalšie opatrenia.

3. Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom vydá pravidlá na vykonávanie ustanovení odseku 1.

Rada môže stanoviť najmä opatrenia potrebné na to, aby orgány Únie mohli v súlade s pravidlom ustanoveným v odseku 1 zabezpečiť plné výhody tým, ktorým náležia.

4. Komisia preskúma z vlastného podnetu alebo na žiadosť niektorého členského štátu všetky prípady diskriminácie podľa odseku 1 a po porade s príslušným členským štátom prijme potrebné rozhodnutia v súlade s ustanovením odseku 3.

Článok 96
(bývalý článok 76 ZES)

1. Pri doprave v rámci Únie sa zakazuje členským štátom uplatňovať ceny a podmienky, ktoré zahŕňajú akúkoľvek podporu alebo ochranu v záujme jedného alebo viacerých podnikov alebo priemyselných odvetví, pokiaľ to Komisia nepovolí.

2. Komisia preskúma z vlastného podnetu alebo na žiadosť niektorého členského štátu ceny a podmienky uvedené odseku 1 a prihliadne na jednej strane najmä na požiadavky príslušnej regionálnej hospodárskej politiky, na potreby nerozvinutých oblastí a na problémy v oblastiach vážne ovplyvnených politickými okolnosťami a na druhej strane na účinok týchto cien a podmienok na hospodársku súťaž medzi rôznymi druhmi dopravy.

Po porade s každým príslušným členským štátom Komisia vydá potrebné rozhodnutia.

3. Zákaz uvedený v odseku 1 sa nevzťahuje na sadzby zavedené na udržanie podmienok hospodárskej súťaže.

Článok 97
(bývalý článok 77 ZES)

Clá alebo poplatky účtované dopravcom k dopravnej cene v súvislosti s prechodom hraníc nesmú presiahnuť rozumnú mieru stanovenú s prihliadnutím na skutočne vynaložené náklady.

Členské štáty sa usilujú tieto náklady postupne znižovať.

Komisia môže pri uplatňovaní tohto článku dávať členským štátom odporúčania.

Článok 98
(bývalý článok 78 ZES)

Ustanovenia tejto hlavy nebránia Spolkovej republike Nemecko prijať opatrenia, pokiaľ sú nevyhnutné na vyrovnanie hospodárskych nevýhod, ktoré vznikli hospodárstvu niektorých oblastí Spolkovej republiky Nemecko postihnutých rozdelením. Päť rokov po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy, môže Rada na návrh Komisie prijať rozhodnutie, ktorým sa zruší tento článok.

Článok 99
(bývalý článok 79 ZES)

Pri Komisii sa zriaďuje Poradný výbor zložený z odborníkov, ktorých vymenujú vlády členských štátov. Komisia sa v prípade potreby poradí s výborom o záležitostiach v oblasti dopravy.

Článok 100
(bývalý článok 80 ZES)

1. Ustanovenia tejto hlavy sa vzťahujú na železničnú dopravu, cestnú dopravu a vnútrozemskú vodnú dopravu.

2. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijať vhodné ustanovenia upravujúce námornú a leteckú dopravu. Uznášajú sa po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

HLAVA VII

SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA

KAPITOLA 1

PRAVIDLÁ HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

ODDIEL 1

PRAVIDLÁ UPLATŇOVANÉ NA PODNIKY

Článok 101

(bývalý článok 81 ZES)

1. Nasledujúce sa zakazuje ako nezlučiteľné s vnútorným trhom: všetky dohody medzi podnikateľmi, rozhodnutia združení podnikateľov a zosúladené postupy, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktoré majú za cieľ alebo následok vylučovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže v rámci vnútorného trhu, najmä tie, ktoré:

a) priamo alebo nepriamo určujú nákupné alebo predajné ceny alebo iné obchodné podmienky;

b) obmedzujú alebo kontrolujú výrobu, odbyt, technický rozvoj alebo investície;

c) rozdeľujú trhy alebo zdroje zásobovania;

d) uplatňujú nerovnaké podmienky pri rovnakých plneniach voči ostatným obchodným partnerom, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú;

e) podmieňujú uzatváranie zmlúv s ostatnými zmluvnými stranami prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv.

2. Všetky dohody alebo rozhodnutia zakázané podľa tohto článku sú automaticky neplatné.

3. Ustanovenia odseku 1 sa však neuplatnia na:

— dohody alebo kategórie dohôd medzi podnikateľmi,

— rozhodnutia alebo kategórie rozhodnutí združení podnikateľov,

— zosúladené postupy alebo kategórie zosúladených postupov,

ktoré prispievajú k zlepšeniu výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku, pričom umožňujú spotrebiteľom primeraný podiel na výhodách z toho vyplývajúcich, a ktoré:

a) neukladajú príslušným podnikateľom obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné pre dosiahnutie týchto cieľov a

b) neumožňujú týmto podnikateľom vylúčiť hospodársku súťaž vo vzťahu k podstatnej časti daných výrobkov.

Článok 102
(bývalý článok 82 ZES)

Akékoľvek zneužívanie dominantného postavenia na vnútornom trhu či jeho podstatnej časti jedným alebo viacerými podnikateľmi sa zakazuje ako nezlučiteľné s vnútorným trhom, ak sa tým ovplyvní obchod medzi členskými štátmi.

Takéto zneužívanie môže zahŕňať najmä:

a) priame alebo nepriame vynucovanie neprimeraných nákupných alebo predajných cien alebo iných obchodných podmienok;

b) obmedzovanie výroby, odbytu alebo technického rozvoja na úkor spotrebiteľov;

c) uplatňovanie nerovnakých podmienok voči obchodným partnerom pri rovnakých plneniach, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú;

d) podmieňovanie uzatvárania zmlúv prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv.

Článok 103
(bývalý článok 83 ZES)

1. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom Rada vydá príslušné nariadenia alebo smernice na vykonávanie zásad stanovených v článkoch 101 a 102.

2. Nariadenia alebo smernice uvedené v odseku 1 sa prijmú najmä so zámerom:

a) zaručiť dodržiavanie zákazov uvedených v článku 101 ods. 1 a článku 102 stanovením pokút a opakovaného ukladania pokút;

b) stanoviť podrobné pravidlá uplatňovania článku 101 ods. 3 s prihliadnutím na nevyhnutnosť zabezpečiť účinný dozor pri čo najjednoduchšej správnej kontrole;

c) ak je to potrebné, vymedziť rozsah uplatňovania ustanovení článkov 101 a 102 v jednotlivých hospodárskych odvetviach;

d) vymedziť príslušné úlohy Komisie a Súdneho dvora Európskej únie pri uplatňovaní ustanovení uvedených v tomto odseku;

e) vymedziť vzťah medzi vnútroštátnymi zákonmi a ustanoveniami tohto oddielu alebo prijatými podľa tohto článku.

Článok 104
(bývalý článok 84 ZES)

Do nadobudnutia účinnosti opatrení vydaných podľa článku 103 rozhodujú orgány členských štátov o prípustnosti dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov, ako aj o zneužívaní dominantného postavenia na vnútornom trhu v súlade s právom príslušného členského štátu a s ustanoveniami článku 101, najmä odseku 3 a článku 102.

Článok 105
(bývalý článok 85 ZES)

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 104 Komisia zabezpečí uplatňovanie zásad uvedených v článkoch 101 a 102. Na žiadosť členského štátu alebo z vlastného podnetu a v spolupráci s príslušnými orgánmi členských štátov, ktoré im poskytnú pomoc, Komisia prešetrí každý prípad podozrenia z porušenia týchto zásad. Ak zistí, že k porušeniu došlo, navrhne vhodné opatrenia na jeho odstránenie.

2. Ak porušovanie zásad naďalej pokračuje, Komisia to uvedie v rozhodnutí s odôvodnením. Komisia môže svoje rozhodnutie zverejniť a zmocniť členské štáty, aby prijali opatrenia na nápravu situácie na základe podmienok a podrobností, ktoré stanoví.

3. Komisia môže prijať nariadenia týkajúce sa kategórií dohôd, v súvislosti s ktorými Rada prijala nariadenie alebo smernicu podľa článku 103 ods. 2 písm. b).

Článok 106
(bývalý článok 86 ZES)

1. V prípade verejnoprávnych podnikov a podnikov, ktorým členské štáty priznávajú osobitné alebo výlučné práva, tieto štáty neustanovia ani neponechajú v účinnosti opatrenia, ktoré sú v rozpore s pravidlami zmlúv, najmä s pravidlami uvedeným v článkoch 18 a 101 až 109.

2. Podniky poverené poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu alebo podniky, ktoré majú povahu fiškálneho monopolu, podliehajú pravidlám zmlúv, najmä pravidlám hospodárskej súťaže, za predpokladu, že uplatňovanie týchto pravidiel neznemožňuje právne alebo v skutočnosti plniť určité úlohy, ktoré im boli zverené. Rozvoj obchodu nesmie byť ovplyvnený v takom rozsahu, aby to bolo v rozpore so záujmami Únie.

3. Komisia zabezpečí uplatňovanie ustanovení tohto článku a v prípade potreby vydá členským štátom príslušné smernice alebo rozhodnutia.

ODDIEL 2

POMOC POSKYTOVANÁ ŠTÁTMI

Článok 107
(bývalý článok 87 ZES)

1. Ak nie je zmluvami ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

2. S vnútorným trhom je zlučiteľná:

a) pomoc sociálnej povahy poskytovaná jednotlivým spotrebiteľom za predpokladu, že sa poskytuje bez diskriminácie vo vzťahu k pôvodu výrobkov;

b) pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami;

c) pomoc poskytovaná hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko v dôsledku rozdelenia Nemecka v rozsahu potrebnom na vyrovnanie hospodárskych nevýhod spôsobených týmto rozdelením. Päť rokov po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy, môže Rada na návrh Komisie prijať rozhodnutie, ktorým sa zruší toto písmeno.

3. Za zlučiteľné s vnútorným trhom možno považovať:

a) pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou, ako aj na podporu regiónov uvedených v článku 349, pričom sa zohľadní ich štrukturálna, hospodárska a sociálna situácia;

b) pomoc na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu;

c) pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom;

d) pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v Únii v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom;

e) iné druhy pomoci, ako ich vymedzia rozhodnutia Rady prijaté na návrh Komisie.

Článok 108
(bývalý článok 88 ZES)

1. Komisia v spolupráci s členskými štátmi priebežne skúma systémy pomoci poskytovanej v týchto štátoch. Navrhuje im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie vnútorného trhu.

2. Ak Komisia po výzve, aby príslušné strany predložili pripomienky, zistí, že pomoc poskytnutá štátom alebo zo štátnych zdrojov je nezlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107, alebo ak zistí, že táto podpora sa zneužíva, rozhodne o tom, že príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zruší alebo upraví.

Ak sa daný štát nepodriadi tomuto rozhodnutiu v stanovenej lehote, Komisia alebo iný dotknutý štát môže, odhliadnuc od ustanovení článkov 258 a 259, predložiť vec priamo Súdnemu dvoru Európskej únie.

Na žiadosť členského štátu môže Rada jednomyseľne rozhodnúť, že pomoc, ktorú štát poskytuje alebo zamýšľa poskytnúť, sa ako výnimka z ustanovení článku 107 alebo nariadení uvedených v článku 109 považuje za zlučiteľnú, a to za predpokladu, že takéto rozhodnutie odôvodňujú výnimočné okolnosti. Ak v súvislosti s touto pomocou Komisia už začala konať, ako je uvedené v prvom pododseku tohto odseku, podaním žiadosti Rade sa toto konanie zastavuje až do vyjadrenia Rady.

Ak sa Rada do troch mesiacov od podania tejto žiadosti nevyjadrí, o veci rozhodne Komisia.

3. Komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky. Ak usúdi, že takýto zámer je nezlučiteľný s vnútorným trhom podľa článku 107, začne konanie podľa odseku 2. Členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou.

4. Komisia môže prijať nariadenia týkajúce sa kategórií štátnej pomoci, o ktorej Rada podľa článku 109 rozhodla, že môže byť oslobodená od povinnosti informovať uvedenej v odseku 3 tohto článku.

Článok 109
(bývalý článok 89 ZES)

Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom môže Rada vydať akékoľvek nariadenia potrebné na uplatnenie článkov 107 a 108 a najmä môže stanoviť podmienky uplatnenia článku 108 ods. 3 ako aj uviesť druhy pomoci, ktoré sú vyňaté z tohto postupu.

KAPITOLA 2

DAŇOVÉ USTANOVENIA

Článok 110
(bývalý článok 90 ZES)

Žiaden členský štát nezdaní výrobky z iných členských štátov nijakou priamou alebo nepriamou vnútroštátnou daňou prevyšujúcou dane ukladané priamo či nepriamo na podobné domáce výrobky.

Ďalej, žiaden členský štát nezdaní výrobky iných členských štátov nijakou vnútroštátnou daňou, ktorá nepriamo ochraňuje iné výrobky.

Článok 111
(bývalý článok 91 ZES)

Navrátenie vnútroštátnych daní pri výrobkoch vyvážaných na územie niektorého členského štátu nepresiahne vnútroštátne dane, ktoré sa im priamo či nepriamo ukladajú.

Článok 112
(bývalý článok 92 ZES)

S výnimkou dane z obratu, spotrebnej dane a iných foriem nepriamych daní sa pri vývoze výrobkov do iných členských štátov poskytuje zľava a vrátenie a pri dovoze z členských štátov sa poskytujú vyrovnávacie poplatky, len ak pripravované opatrenie predtým na obmedzené obdobie schváli Rada na návrh Komisie.

Článok 113
(bývalý článok 93 ZES)

Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom prijme pravidlá na zosúlaďovanie právnych predpisov týkajúcich sa dane z obratu, spotrebných daní a iných foriem nepriameho zdaňovania, aby sa tým zabezpečilo vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu a zabránilo narušovaniu hospodárskej súťaže.

KAPITOLA 3

APROXIMÁCIA PRÁVA

Článok 114
(bývalý článok 95 ZES)

1. Nasledujúce ustanovenia sa použijú na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 26, pokiaľ zmluvy neustanovujú inak. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijímajú opatrenia na aproximáciu ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré smerujú k vytváraniu a fungovaniu vnútorného trhu.

2. Odsek 1 sa nevzťahuje na fiškálne ustanovenia, na ustanovenia, ktoré sa týkajú voľného pohybu osôb, ani na tie, ktoré sa týkajú práv a záujmov zamestnancov.

3. Komisia vo svojich návrhoch podľa odseku 1, ktoré sa týkajú zdravia, bezpečnosti, ochrany životného prostredia a ochrany spotrebiteľa, berie za základ vysokú úroveň takejto ochrany, prihliadajúc najmä na vývoj vychádzajúci z nových vedeckých poznatkov. V rámci svojich príslušných právomocí sa tento cieľ usiluje dosiahnuť aj Európsky parlament a Rada.

4. Ak po prijatí harmonizačného opatrenia Európskym parlamentom a Radou, Radou alebo Komisiou členský štát, z dôležitých dôvodov uvedených v článku 36 alebo týkajúcich sa ochrany životného alebo pracovného prostredia, považuje za nevyhnutné zachovať vnútroštátne ustanovenia, upovedomí o nich Komisiu a uvedie dôvody ich zachovania.

5. Okrem toho a bez toho, aby bol dotknutý odsek 4, ak po prijatí harmonizačného opatrenia Európskym parlamentom a Radou, Radou alebo Komisiou považuje členský štát za nevyhnutné zaviesť na základe svojich špecifických problémov nové vnútroštátne ustanovenia vychádzajúce z nových vedeckých poznatkov na ochranu životného alebo pracovného prostredia, upovedomí o týchto ustanoveniach Komisiu a uvedie dôvody ich zavedenia.

6. Komisia do šiestich mesiacov po oznámení uvedenom v odsekoch 4 a 5 dané vnútroštátne ustanovenia schváli alebo zamietne na základe overenia, že neslúžia svojvoľnej diskriminácii alebo skrytému obmedzovaniu obchodu medzi členskými štátmi, a nebránia fungovaniu vnútorného trhu.

Ak Komisia v tejto lehote nerozhodne, vnútroštátne ustanovenia uvedené v odsekoch 4 a 5 sa považujú za schválené.

V prípadoch opodstatnených komplexnosťou veci a za predpokladu, že sa tým neohrozí ľudské zdravie, môže Komisia upovedomiť daný členský štát o prípadnom predĺžení uvedenej lehoty najviac o ďalších šesť mesiacov.

7. Ak je podľa odseku 6 členský štát oprávnený zachovať alebo zaviesť vnútroštátne ustanovenia odlišné od zosúlaďovacieho opatrenia, Komisia okamžite preskúma, či treba navrhnúť prispôsobenie tohto opatrenia.

8. Ak členskému štátu vznikne v určitej oblasti, ktorá bola predmetom zosúlaďovacích opatrení, špecifický problém verejného zdravia, dá tento do pozornosti Komisie, ktorá okamžite preskúma, či treba Rade navrhnúť príslušné opatrenia.

9. Odchylne od postupov stanovených v článkoch 258 a 259 môže Komisia alebo ktorýkoľvek členský štát podať vec priamo Súdnemu dvoru Európskej únie, ak sa domnieva, že iný členský štát neprimerane využíva právomoci stanovené v tomto článku.

10. Zosúlaďovacie opatrenia uvedené vyššie obsahujú v odôvodnených prípadoch aj ochrannú doložku oprávňujúcu členské štáty, aby z jedného alebo viacerých dôvodov nehospodárskej povahy uvedených v článku 36 prijali dočasné opatrenia podliehajúce kontrolnému postupu Únie.

Článok 115
(bývalý článok 94 ZES)

Bez toho, aby bol dotknutý článok 114, Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom vydá smernice na aproximáciu zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré priamo ovplyvňujú vytvorenie alebo fungovanie vnútorného trhu.

Článok 116
(bývalý článok 96 ZES)

Ak Komisia zistí, že rozdiely medzi ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení členských štátov narušajú podmienky hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, a že je to potrebné odstrániť, poradí sa s príslušnými členskými štátmi.

Ak takéto porady nepovedú k dohode, ktorá by toto narušenie odstránila, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom na návrh Komisie prijmú potrebné smernice. Môžu sa prijať akékoľvek iné vhodné opatrenia ustanovené v zmluvách.

Článok 117
(bývalý článok 97 ZES)

1. Ak sa možno odôvodnene obávať, že prijatie alebo zmena ustanovení zákona, iného právneho predpisu alebo správneho opatrenia spôsobí narušenie v zmysle článku 116, členský štát, ktorý ich chce prijať alebo zmeniť, sa poradí s Komisiou. Po porade s členskými štátmi Komisia odporučí príslušným štátom vhodné opatrenia na zamedzenie narušenia.

2. Ak sa štát, ktorý má zámer prijať alebo zmeniť ustanovenia, nepodriadi odporúčaniu Komisie, nemožno vyžadovať, aby ostatné členské štáty zmenili v zmysle článku 116 svoje vlastné ustanovenia na odstránenie tohto porušenia. Ak členský štát, ktorý nesplnil odporúčanie Komisie a narušením spôsobí škodu len sebe, nepoužije sa ustanovenie článku 116.

Článok 118

V rámci vytvárania alebo fungovania vnútorného trhu Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia vzťahujúce sa na vytvorenie európskych právnych titulov na zabezpečenie jednotnej ochrany práv duševného vlastníctva v celej Únii a na zavedenie centralizovaných úprav povoľovania, koordinácie a dohľadu.

Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoví prostredníctvom nariadení jazykové režimy európskych právnych titulov. Rada sa uznáša jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom.

HLAVA VIII

HOSPODÁRSKA A MENOVÁ POLITIKA

Článok 119
(bývalý článok 4 ZES)

1. Činnosti členských štátov a Únie, zamerané na splnenie cieľov vymedzených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii, zahŕňajú, ako to vyplýva z ustanovení zmlúv, prijatie hospodárskej politiky, ktorá je založená na úzkej koordinácii hospodárskych politík členských štátov na vnútornom trhu a na stanovení spoločných cieľov a ktorá sa uskutočňuje v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou.

2. Súbežne s tým, ako to vyplýva z podmienok a postupov ustanovených v zmluvách, zahŕňajú tieto činnosti jednotnú menu euro, stanovenie a vykonávanie jednotnej menovej a devízovej politiky, základným cieľom ktorých je udržať cenovú stabilitu a podporovať všeobecné hospodárske politiky Únie bez poškodzovania tohto cieľa v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou.

3. Tieto činnosti členských štátov Únie si vyžadujú dodržiavanie nasledujúcich hlavných zásad: stabilné ceny, zdravé verejné financie a menové podmienky a trvalo udržateľnú platobnú bilanciu.

KAPITOLA 1

HOSPODÁRSKA POLITIKA

Článok 120

(bývalý článok 98 ZES)

Členské štáty riadia svoje hospodárske politiky so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie uvedených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii a v nadväznosti na hlavné smery uvedené v článku 121 ods. 2. Členské štáty a Únia postupujú v súlade so zásadou otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou a podporujú efektívne rozdeľovanie zdrojov pri dodržiavaní zásad stanovených v článku 119.

Článok 121

(bývalý článok 99 ZES)

1. Členské štáty považujú svoje hospodárske politiky za vec spoločného záujmu a koordinujú ich v rámci Rady v súlade s ustanoveniami článku 120.

2. Rada na odporúčanie Komisie prijme návrh hlavných smerov hospodárskych politík členských štátov a Únie a podá o tom správu Európskej rade.

Európska rada na základe tejto správy Rady prerokuje závery hlavných smerov hospodárskych politík členských štátov a Únie.

Na základe týchto záverov Rada prijme odporúčanie, ktoré vymedzí tieto hlavné smery. Rada o svojom odporúčaní informuje Európsky parlament.

3. Na zabezpečenie užšej spolupráce v hospodárskych politikách a nepretržitej konvergencie hospodárskej výkonnosti štátov Rada sleduje hospodársky rozvoj v členských štátoch a v Únii, ako aj súlad medzi hospodárskymi politikami a hlavnými smermi uvedenými v odseku 2 a na základe správ predkladaných Komisiou pravidelne uskutočňuje celkové hodnotenie.

Na účel tohto mnohostranného dohľadu členské štáty postúpia Komisii informácie o významných opatreniach, ktoré prijali v oblasti hospodárskej politiky a ďalšie potrebné informácie.

4. Ak sa na základe postupu uvedeného v odseku 3 zistí, že hospodárske politiky členského štátu nie sú v súlade s hlavnými smermi uvedenými v odseku 2 alebo že môžu ohroziť riadne fungovanie hospodárskej a menovej únie, Komisia môže napomenúť dotknutý členský štát. Rada môže dotknutému členskému štátu na základe odporúčania Komisie adresovať potrebné odporúčania. Na návrh Komisie môže Rada rozhodnúť, že tieto odporúčania zverejní.

Podľa tohto odseku sa Rada uznáša bez toho, aby zohľadnila hlas člena Rady zastupujúceho dotknutý členský štát.

Kvalifikovaná väčšina ostatných členov Rady je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

5. Predseda Rady a predseda Komisie podajú Európskemu parlamentu správu o výsledkoch mnohostranného dohľadu. Ak Rada zverejní svoje odporúčania, možno vyzvať predsedu Rady, aby vystúpil pred príslušným výborom Európskeho parlamentu.

6. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení ustanoviť podrobné pravidlá mnohostranného dohľadu podľa odsekov 3 a 4.

Článok 122
(bývalý článok 100 ZES)

1. Bez toho, aby boli dotknuté iné postupy ustanovené v zmluvách, môže Rada na návrh Komisie v duchu solidarity medzi členskými štátmi rozhodnúť o vhodných opatreniach z hľadiska hospodárskej situácie, a to predovšetkým, ak sa vyskytnú vážne ťažkosti v dodávke určitých produktov najmä v oblasti energetiky.

2. Ak členský štát má alebo mu hrozia závažné ťažkosti spôsobené prírodnými katastrofami alebo výnimočnými udalosťami, ktoré sú mimo jeho kontroly, môže Rada za určitých podmienok na návrh Komisie rozhodnúť o poskytnutí finančnej pomoci Únie dotknutému členského štátu. Predseda Rady informuje o prijatom rozhodnutí Európsky parlament.

Článok 123
(bývalý článok 101 ZES)

1. Prečerpávanie účtov či získavanie iného druhu úveru v Európskej centrálnej banke alebo v centrálnych bankách členských štátov (ďalej len „národné centrálne banky“) v prospech inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie, ústredných vlád, regionálnych, miestnych alebo iných verejných orgánov, iných subjektov spravovaných verejným právom alebo verejnoprávnym podnikom členských štátov je rovnako zakázané ako priame odkúpenie ich pohľadávok alebo dlhov národnými centrálnymi bankami alebo Európskou centrálnou bankou.

2. Odsek 1 sa nevzťahuje na úverové inštitúcie vo verejnom vlastníctve, s ktorými národné centrálne banky a Európska centrálna banka v oblasti ponuky finančných zdrojov z centrálnych bánk zaobchádzajú rovnako ako so súkromnými úverovými inštitúciami.

Článok 124
(bývalý článok 102 ZES)

Akékoľvek opatrenie, ktoré nie je založené na dôvodoch verejného dohľadu a ktoré umožňuje zvýhodnený prístup inštitúciám, orgánom, úradom alebo agentúram Únie, ústredným vládam, regionálnym, miestnym alebo iným verejným orgánom, iným subjektom spravovaným verejným právom alebo verejnoprávnym podnikom členských štátov k finančným inštitúciám, je zakázané.

Článok 125
(bývalý článok 103 ZES)

1. Únia nezodpovedá za záväzky ani nepreberá záväzky ústredných vlád, regionálnych, miestnych a iných verejných orgánov, iných subjektov spravovaných verejným právom alebo verejnoprávnych podnikov ktoréhokoľvek členského štátu bez toho, aby boli dotknuté vzájomné finančné záruky spoločného uskutočnenia určitého projektu. Členský štát nezodpovedá za záväzky ani nepreberá záväzky ústredných vlád, regionálnych, miestnych a iných verejných orgánov, iných spravovaných verejným právom alebo verejnoprávnych podnikov iného členského štátu bez toho, aby boli dotknuté vzájomné finančné záruky spoločného uskutočnenia určitého projektu.

2. Rada môže na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom v prípade potreby upresniť vymedzenia pojmov pre uplatňovanie zákazov ustanovených v článkoch 123 a 124, ako aj v tomto článku.

Článok 126
(bývalý článok 104 ZES)

1. Členské štáty sa vyhýbajú nadmernému štátnemu deficitu.

2. Komisia sleduje vývoj rozpočtovej situácie a výšku štátneho dlhu v členských štátoch s cieľom odhaliť hrubé chyby. Skúma najmä dodržiavanie rozpočtovej disciplíny na základe dvoch nasledujúcich kritérií:

a) či pomer plánovaného alebo skutočného štátneho deficitu k hrubému domácemu produktu neprekračuje referenčnú hodnotu, okrem prípadov

— ak tento pomer podstatne klesol alebo ak sa neustále znižuje a dosahuje úroveň, ktorá sa približuje referenčnej hodnote,

— alebo ak prekročenie nad referenčnú hodnotu je len výnimočné alebo dočasné, a tento pomer sa pohybuje tesne pri referenčnej hodnote;

b) či pomer štátneho dlhu k hrubému domácemu produktu neprekračuje referenčnú hodnotu, okrem prípadov, keď sa tento pomer dostatočne znižuje a vyhovujúcim tempom sa približuje referenčnej hodnote.

Referenčné hodnoty sú vymedzené v Protokole o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k zmluvám.

3. Ak členský štát nesplní požiadavky vyplývajúce z jedného alebo z oboch uvedených kritérií, Komisia pripraví správu. Správa Komisie prihliadne tiež na to, či štátny deficit prekračuje štátne výdavky na investície a zohľadní všetky ostatné závažné faktory vrátane stavu hospodárskeho a rozpočtového výhľadu členského štátu na stredne dlhé obdobie.

Komisia môže pripraviť správu aj vtedy, ak bez ohľadu na plnenie požiadaviek podľa týchto kritérií je toho názoru, že v členskom štáte je riziko nadmerného deficitu.

4. Hospodársky a finančný výbor vypracuje stanovisko k správe Komisie.

5. Ak sa Komisia domnieva, že v členskom štáte existuje alebo sa môže vyskytnúť nadmerný deficit, predloží dotknutému členskému štátu svoje stanovisko a informuje o tom Radu.

6. Na návrh Komisie Rada zhodnotí pripomienky, ktoré členský štát prípadne uvedie, a po celkovom zhodnotení rozhodne, či sa nadmerný deficit vyskytuje.

7. Ak Rada podľa odseku 6 rozhodne, že existuje nadmerný deficit, prijme bez zbytočného odkladu na základe odporúčania Komisie odporúčania adresované dotknutému členskému štátu s cieľom ukončiť daný stav v rámci stanovenej lehoty. S výnimkou ustanovení odseku 8 sa tieto odporúčania nezverejňujú.

8. Ak sa Rada presvedčí, že sa v priebehu stanovenej lehoty nedosiahlo nijaké účinné opatrenie, môže tieto odporúčania zverejniť.

9. Ak členský štát ani potom nevyhovie odporúčaniam Rady, Rada sa môže rozhodnúť, že upozorní členský štát, aby v rámci určitej lehoty prijal opatrenia na zníženie deficitu, ktoré Rada pokladá za nevyhnutné na nápravu situácie.

V takom prípade môže Rada od tohto štátu vyžadovať, aby podľa osobitného harmonogramu predkladal správy na posúdenie jeho úsilia o nápravu.

10. Na odseky 1 až 9 tohto článku sa nevzťahuje právo podať žalobu podľa článkov 258 a 259.

11. Ak sa členský štát nepodriadi rozhodnutiu podľa odseku 9, môže Rada rozhodnúť, že použije, prípadne posilní jedno alebo aj viacero z nasledujúcich opatrení:

— vyžadovať, aby pred vydaním obligácií a cenných papierov daný členský štát uverejnil ďalšie informácie, ktoré určí Rada,

— vyzvať Európsku investičnú banku, aby prehodnotila svoju úverovú politiku voči tomuto členskému štátu,

— žiadať, aby tento členský štát poskytol Únii bezúročný vklad v primeranej výške, kým sa podľa názoru Rady neupraví nadmerný deficit,

— ukladať primerané pokuty.

Predseda Rady vyrozumie o prijatých rozhodnutiach Európsky parlament.

12. Rada zruší niektoré alebo všetky svoje rozhodnutia alebo odporúčania uvedené v odsekoch 6 až 9 a 11 v rozsahu, v akom sa podľa názoru Rady upravil deficit členského štátu. Ak Rada svoje odporúčania predtým zverejnila, hneď po zrušení rozhodnutia podľa odseku 8 verejne vyhlási, že nadmerný deficit sa v príslušnom štáte už nevyskytuje.

13. Pri prijímaní rozhodnutí alebo odporúčaní uvedených v odsekoch 8, 9, 11 a 12 sa Rada uznáša na odporúčanie Komisie.

Pri prijímaní opatrení uvedených v odsekoch 6 až 9, 11 a 12 sa Rada uznáša bez toho, aby zohľadnila hlas člena Rady zastupujúceho dotknutý členský štát.

Kvalifikovaná väčšina ostatných členov Rady je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

14. Ďalšie ustanovenia týkajúce sa uskutočnenia postupu uvedeného v tomto článku sú v Protokole o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k zmluvám.

V nadväznosti na porady s Európskym parlamentom a Európskou centrálnou bankou prijme Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom potrebné ustanovenia, ktoré potom nahradia uvedený protokol.

S výhradou ostatných ustanovení tohto odseku Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijme podrobné pravidlá a definície na uplatnenie ustanovení uvedeného protokolu.

KAPITOLA 2

MENOVÁ POLITIKA

Článok 127

(bývalý článok 105 ZES)

1. Hlavným cieľom Európskeho systému centrálnych bánk, ďalej len „ESCB“ je udržať cenovú stabilitu. Bez toho, aby bola dotknutá cenová stabilita, ESCB podporuje všeobecné hospodárske politiky v Únii so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie, ako sú vymedzené v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. ESCB koná v súlade so zásadami uvedenými v článku 119 a so zásadou otvoreného trhového hospodárstva s voľnou súťažou, čím sa podporuje efektívne rozdeľovanie zdrojov.

2. Základné úlohy uskutočňované prostredníctvom ESCB sú:

— definovať a uskutočňovať menovú politiku Únie,

— riadiť devízové operácie v súlade s ustanoveniami článku 219,

— udržiavať a spravovať oficiálne devízové rezervy členských štátov,

— podporovať plynulé fungovanie platobných systémov.

3. Tretia zarážka odseku 2 nemá dopad na držbu a správu hotovostných devízových aktív vládami členských štátov.

4. Európska centrálna banka musí byť požiadaná o radu:

— pri všetkých návrhoch aktov Únie v oblasti jej pôsobnosti,

— vnútroštátnymi orgánmi pri návrhoch právnych predpisov v oblasti jej pôsobnosti, ale v medziach a za podmienok stanovených Radou v súlade s postupom podľa článku 129 ods. 4.

Európska centrálna banka predkladá stanoviská v oblasti svojej pôsobnosti príslušným inštitúciám, orgánom, úradom alebo agentúram Únie alebo vnútroštátnym orgánom.

5. ESCB prispieva k hladkému uskutočňovaniu politík prijatých príslušnými orgánmi, ktoré sa týkajú kontrolného dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému.

6. Rada môže v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom jednomyseľne a po porade s Európskym parlamentom a Európskou centrálnou bankou prostredníctvom nariadení poveriť Európsku centrálnu banku osobitnými úlohami, ktoré sa týkajú politiky obozretného dohľadu nad úverovými inštitúciami a ďalšími finančnými inštitúciami s výnimkou poisťovní.

Článok 128
(bývalý článok 106 ZES)

1. Európska centrálna banka má výlučné právo povoľovať vydávanie eurobankoviek v Únii. Tieto bankovky môžu vydávať Európska centrálna banka a národné centrálne banky. Bankovky vydané Európskou centrálnou bankou a národnými centrálnymi bankami sú jedinými bankovkami, ktoré majú v Únii výlučné postavenie zákonného platidla.

2. Členské štáty môžu vydávať eurominc v objeme schválenom Európskou centrálnou bankou. Rada môže na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Európskou centrálnou bankou prijať opatrenia na zosúladenie označovania a technických parametrov všetkých mincí, s ktorými sa ráta do obehu v rozsahu potrebnom na zabezpečenie ich plynulého obehu v Únii.

Článok 129
(bývalý článok 107 ZES)

1. ESCB riadia orgány Európskej centrálnej banky s rozhodovacími právomocami, ktorými je Rada guvernérov a Výkonná rada.

2. Štatút Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, ďalej len „štatút ESCB a ECB“ je uvedený v protokole, ktorý je pripojený k zmluvám.

3. Články 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, článok 33.1 písm. a) a článok 36 štatútu ESCB a ECB môže zmeniť a doplniť Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom. Konajú pritom buď na odporúčanie Európskej centrálnej banky a po porade s Komisiou, alebo na návrh Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou.

4. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Európskou centrálnou bankou alebo na odporúčanie Európskej centrálnej banky a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou prijíma Rada ustanovenia uvedené v článkoch 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 a 34.3 štatútu ESCB a ECB.

Článok 130
(bývalý článok 108 ZES)

Pri uplatňovaní právomoci a plnení úloh a funkcií, ktoré vyplývajú zo zmlúv a štatútu ESCB a ECB, nesmie Európska centrálna banka, národná centrálna banka ani žiaden člen ich orgánov s rozhodovacími právomocami žiadať alebo prijímať pokyny tak od inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie ako ani od žiadnej vlády členského štátu alebo od iného orgánu. Inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie a vlády členských štátov sa zaväzujú rešpektovať túto zásadu a neovplyvňovať členov orgánov Európskej centrálnej banky s rozhodovacími právomocami či národných centrálnych bánk pri plnení ich úloh.

Článok 131
(bývalý článok 109 ZES)

Každý členský štát zabezpečí, aby vnútroštátne právne predpisy, vrátane štatútu jeho národnej ústrednej banky boli zlučiteľné so zmluvami a štatútom ESCB a ECB.

Článok 132
(bývalý článok 110 ZES)

1. S cieľom plniť úlohy, ktorými je poverená ESCB v súlade s ustanoveniami zmlúv a za podmienok stanovených v štatúte ESCB sa ECB zaväzuje:

— vydávať nariadenia v rozsahu potrebnom na plnenie úloh definovaných v článku 3.1 prvá zarážka, v článkoch l9.1, 22 a 25.2 štatútu ESCB a ECB a v prípadoch, ktoré vymedzia akty Rady uvedené v článku 129 ods. 4,

— prijímať rozhodnutia potrebné na plnenie úloh, ktorými je podľa zmlúv a podľa štatútu ESCB a ECB poverená ESCB,

— podávať odporúčania a vydávať stanoviská.

2. Európska centrálna banka sa môže rozhodnúť, že svoje rozhodnutia, odporúčania a stanoviská uverejní.

3. V medziach a za podmienok prijatých Radou podľa postupu v článku 129 ods. 4 je Európska centrálna banka oprávnená ukladať pokuty alebo pravidelné penále podnikom za neplnenie záväzkov vyplývajúcich z jej nariadení a rozhodnutí.

Článok 133

Bez toho, aby boli dotknuté právomoci Európskej centrálnej banky, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia potrebné na používanie eura ako jednotnej meny. Takéto opatrenia sa prijmú po porade s Európskou centrálnou bankou.

KAPITOLA 3

INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

Článok 134
(bývalý článok 114 ZES)

1. Na podporu koordinácie politík členských štátov v rozsahu potrebnom na fungovanie vnútorného trhu sa týmto ustanovuje Hospodársky a finančný výbor.

2. Hospodársky a finančný výbor má nasledujúce úlohy:

— vydávať stanoviská na žiadosť Rady, Komisie alebo z vlastného podnetu a predkladať ich týmto orgánom,

— kontrolovať hospodársku a finančnú situáciu členských štátov a Únie a pravidelne o tom informovať Radu a Komisiu, najmä o finančných vzťahov s tretími krajinami a s medzinárodnými inštitúciami,

— bez toho, aby bol dotknutý článok 240 prispievať k príprave činnosti Rady, ako je uvedené v článkoch 66, 75, 121 ods. 2, 3, 4 a 6, 122, 124, 125, 126, 127 ods. 6, 128 ods. 2, 129 ods. 3 a 4, 138, 140 ods. 2 a 3, 143, 144 ods. 2 a 3 a článku 219, a uskutočňovať všetky poradné a prípravné úlohy stanovené Radou,

— minimálne raz do roka preskúmať situáciu týkajúcu sa pohybu kapitálu a slobody platieb, ako to vyplýva zo zmlúv a z opatrení prijatých Radou; skúmanie sa týka všetkých opatrení vzťahujúcich sa na pohyb kapitálu a slobody platieb; o výsledkoch tohto skúmania informuje Hospodársky a finančný výbor Komisiu a Radu.

Členské štáty, Komisia a Európska centrálna banka menujú najviac dvoch členov výboru.

3. Na návrh Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou a s Hospodárskym a finančným výborom, ako je to uvedené v tomto článku, stanoví Rada podrobné pravidlá týkajúce sa zloženia Hospodárskeho a finančného výboru. Predseda Rady o tom informuje Európsky parlament.

4. V členských štátoch, na ktoré sa vzťahuje výnimka uvedená v článku 139, sleduje výbor okrem úloh vymedzených v odseku 2 ich menovú a finančnú situáciu a všeobecný platobný systém a pravidelne o tom informuje Radu a Komisiu.

Článok 135
(bývalý článok 115 ZES)

V záležitostiach upravených v článkoch 121 ods. 4, 126 s výnimkou odseku 14, 138, 140 ods. 1, 140 ods. 2 prvý pododsek, 140 ods. 3 a článku 219 môže Rada alebo členský štát požiadať Komisiu, aby podľa potreby podala odporúčanie alebo návrh. Komisia preskúma žiadosť a bezodkladne predloží Rade svoje závery.

KAPITOLA 4

OSOBITNÉ USTANOVENIA PRE ČLENSKÉ ŠTÁTY, KTORÝCH MENOU JE EURO

Článok 136

1. S cieľom prispieť k riadnemu fungovaniu hospodárskej a menovej únie a v súlade s príslušnými ustanoveniami zmlúv Rada prijíma v súlade s príslušným postupom spomedzi tých, ktoré sú uvedené v článkoch 121 a 126, s výnimkou postupu ustanoveného v článku 126 ods. 14, osobitné opatrenia pre tie členské štáty, ktorých menou je euro:

a) na posilnenie koordinácie a dohľadu nad ich rozpočtovou disciplínou;

b) na vypracovanie usmernení pre hospodársku politiku pre tieto štáty, pričom zabezpečí, aby boli zlučiteľné s tými, ktoré boli prijaté pre celú Úniu, a aby sa zabezpečil dohľad nad nimi.

2. Na hlasovaní o opatreniach uvedených v odseku 1 sa zúčastňujú len členovia Rady zastupujúci členské štáty, ktorých menou je euro.

Kvalifikovaná väčšina uvedených členov je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

Článok 137

Podrobnosti o zasadaniach ministrov tých členských štátov, ktorých menou je euro, sú ustanovené Protokolom o euroskupine.

Článok 138
(bývalý článok 111 ods. 4 ZES)

1. S cieľom zabezpečiť postavenie eura v medzinárodnom menovom systéme prijme Rada na návrh Komisie rozhodnutie ustanovujúce spoločné pozície k záležitostiam osobitného záujmu pre hospodársku a menovú úniu v rámci príslušných medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií. Rada sa uznáša po porade s Európskou centrálnou bankou.

2. Rada môže na návrh Komisie prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie jednotného zastupovania v rámci medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií. Rada sa uznáša po porade s Európskou centrálnou bankou.

3. Na hlasovaní o opatreniach uvedených v odsekoch 1 a 2 sa zúčastňujú len členovia Rady zastupujúci členské štáty, ktorých menou je euro.

Kvalifikovaná väčšina uvedených členov je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

KAPITOLA 5

PRECHODNÉ USTANOVENIA

Článok 139

1. Členské štáty, v prípade ktorých Rada nerozhodla, že spĺňajú potrebné podmienky na prijatie eura, sa ďalej označujú ako „členské štáty, pre ktoré platí výnimka“.

2. Pre členské štáty, pre ktoré platí výnimka, neplatia tieto ustanovenia zmlúv:

a) prijatie častí základných usmernení pre hospodársku politiku, ktoré sa týkajú eurozóny všeobecne (článok 121 ods. 2);

b) donucovacie prostriedky na nápravu nadmerných deficitov (článok 126 ods. 9 a 11);

c) ciele a úlohy Európskeho systému centrálnych bánk (článok 127 ods. 1, 2, 3 a 5);

d) vydávanie eura (článok 128);

e) právne akty Európskej centrálnej banky (článok 132);

f) opatrenia vzťahujúce sa na používanie eura (článok 133);

g) menové dohody a iné opatrenia týkajúce sa politiky výmenných kurzov (článok 219);

h) vymenovanie členov Výkonnej rady Európskej centrálnej banky (článok 283 ods. 2);

i) rozhodnutia ustanovujúce spoločné pozície k otázkam osobitného významu pre hospodársku a menovú úniu v rámci príslušných medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií (článok 138 ods. 1);

j) opatrenia na zabezpečenie jednotného zastupovania v rámci medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií (článok 138 ods. 2).

V článkoch uvedených v písmenách a) až j) preto pojem „členské štáty" znamená členské štáty, ktorých menou je euro.

3. Členské štáty, pre ktoré platí výnimka, a ich národné centrálne banky, sú vylúčené z práv a záväzkov v rámci ESCB podľa kapitoly IX Štatútu ESCB a ECB.

4. Hlasovacie práva členov Rady zastupujúcich členské štáty, pre ktoré platí výnimka, sú pozastavené pri prijímaní opatrení uvedených v článkoch uvedených v odseku 2 Radou a v týchto prípadoch:

a) pri odporúčaniach adresovaných členským štátom, ktorých menou je euro, v rámci mnohostranného dohľadu vrátane odporúčaní o programoch stability a napomenutiach (článok 121 ods. 4);

b) pri opatreniach vzťahujúcich sa na nadmerný deficit týkajúcich sa členských štátov, ktorých menou je euro (článok 126 ods. 6, 7, 8, 12 a 13).

Kvalifikovaná väčšina ostatných členov Rady je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

Článok 140

(bývalé články 121 ods. 1, 122 ods. 2, druhá veta a 123 ods. 5 ZES)

1. Najmenej každé dva roky alebo na návrh členského štátu, pre ktorý platí výnimka, Komisia a Európska centrálna banka informujú Radu o pokroku, ktorý dosiahli členské štáty, pre ktoré platí výnimka, pri plnení záväzkov týkajúcich sa dosiahnutia hospodárskej a menovej únie. Tieto správy

zahrňujú preskúmanie zlučiteľnosti vnútroštátnych právnych predpisov každého z členských štátov vrátane štatútov ich národných centrálnych bánk s článkami 130 a 131 a so štatútom ESCB a ECB. Správy posúdia aj to, či sa dosiahol vysoký stupeň konvergencie, a to posúdením nasledujúcich kritérií plnenia záväzkov členských štátov:

— dosiahnutie vysokého stupňa cenovej stability, ktorý vychádza z miery inflácie, ktorá sa približuje k miere inflácie najviac troch členských štátov, ktoré v cenovej stabilite dosahujú najlepšie výsledky,

— udržanie stability stavu štátnych finančných prostriedkov, ktorý vychádza zo stavu štátneho rozpočtu, ktorý nevykazuje nadmerný deficit v zmysle článku 126 ods. 6,

— sledovanie normálneho fluktuačného rozpätia stanoveného mechanizmom výmenných kurzov Európskeho menového systému, minimálne počas dvoch rokov bez devalvácie voči euru,

— stálosť konvergencie dosiahnutej členským štátom, pre ktorý platí výnimka, a jeho účasti v mechanizme výmenných kurzov, ktorá sa odráža v dlhodobých úrovniach úrokovej miery.

Tieto štyri kritériá a príslušné obdobia, počas ktorých sa majú rešpektovať, sú ďalej rozpracované v protokole pripojenom k zmluvám. Správy Komisie a Európskej centrálnej banky zohľadnia aj výsledky integrácie trhov, situáciu a vývoj platobných bilancií na bežných účtoch a zvážia vývoj nákladov na jednotku pracovnej sily a iných cenových indexov.

2. Po porade s Európskym parlamentom a po rokovaniach v Európskej rade Rada na návrh Komisie rozhodne, či členské štáty, pre ktoré platí výnimka, spĺňajú nevyhnutné podmienky na základe kritérií ustanovených v odseku 1 a zruší výnimky týchto členských štátov.

Rada sa uznáša po prijatí odporúčania zo strany kvalifikovanej väčšiny tých svojich členov, ktorí zastupujú členské štáty, ktorých menou je euro. Títo členovia sa uznášajú v lehote 6 mesiacov od doručenia návrhu Komisie Rade.

Kvalifikovaná väčšina členov uvedených v druhom pododseku je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

3. Ak sa v súlade s postupom uvedeným v odseku 2 rozhodne o zrušení výnimky, Rada na návrh Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou jednomyseľným rozhodnutím členských štátov,

ktorých menou je euro, a príslušného členského štátu neodvolateľne stanoví kurz, podľa ktorého euro nahradí menu tohto členského štátu a prijme ďalšie opatrenia nevyhnutné na zavedenie eura ako jednotnej meny v tomto členskom štáte.

Článok 141
(bývalé články 123 ods. 3 a 117 ods. 2, päť prvých zarážok ZES)

1. Pokiaľ existujú členské štáty, pre ktoré platí výnimka, bez toho, aby bol dotknutý článok 129 ods. 1, ako tretí orgán Európskej centrálnej banky s rozhodovacou právomocou sa zriadi Generálna rada Európskej centrálnej banky uvedená v článku 44 štatútu ESCB a ECB.

2. Ak a pokiaľ existujú členské štáty, pre ktoré platí výnimka, Európska centrálna banka, pokiaľ ide o takéto členské štáty:

— posilňuje spoluprácu medzi národnými centrálnymi bankami,

— posilňuje koordináciu menových politík členských štátov s cieľom zabezpečiť cenovú stabilitu,

— sleduje fungovanie mechanizmu výmenných kurzov;

— vedie porady o otázkach, ktoré spadajú do pôsobnosti národných centrálnych bánk a ovplyvňujú stabilitu finančných inštitúcií a trhov,

— vykonáva pôvodné úlohy Európskeho fondu pre menovú spoluprácu, ktoré predtým prevzal Európsky menový inštitút.

Článok 142
(bývalý článok 124 ods. 1 ZES)

Každý členský štát, pre ktorý platí výnimka, pokladá svoju politiku menového kurzu za vec spoločného záujmu. Pritom členské štáty prihliadnu na skúsenosti získané pri spolupráci v rámci mechanizmu výmenných kurzov.

Článok 143
(bývalý článok 119 ZES)

1. Ak má členský štát, pre ktorý platí výnimka, v platobnej bilancii ťažkosti alebo mu v tejto súvislosti hrozia vážne ťažkosti v dôsledku celkovej nerovnováhy jeho platobnej bilancie alebo druhov meny, ktoré má k dispozícii, a ak by takéto ťažkosti mohli ohroziť fungovanie vnútorného trhu alebo uskutočňovanie spoločnej obchodnej politiky, Komisia okamžite preskúma situáciu príslušného štátu, ako aj opatrenia, ktoré s využitím všetkých dostupných prostriedkov štát vykonal alebo vykoná v súlade s ustanoveniami zmlúv. Komisia uvedie, ktoré opatrenia tomuto štátu odporúča.

Ak sa ukáže, že opatrenie prijaté členským štátom, pre ktorý platí výnimka, a opatrenia navrhnuté Komisiou nie sú účinné na prekonanie ťažkostí, ktoré vznikli alebo ktoré hrozia, Komisia po porade s Hospodárskym a finančným výborom odporučí Rade vhodné formy poskytnutia vzájomnej pomoci.

Komisia pravidelne informuje Radu o situácii a jej vývoji.

2. Rada rozhodne o poskytnutí vzájomnej pomoci; prijme smernice alebo rozhodnutia, ktoré stanovujú podmienky a podrobnosti tejto pomoci, ktorá môže mať formu:

a) dohodnutého postupu vo vzťahu k medzinárodným organizáciám, na ktoré sa členské štáty, pre ktoré platí výnimka, môžu obrátiť;

b) opatrení potrebných na zamedzenie odklonu obchodu, ak členský štát, pre ktorý platí výnimka a ktorý má ťažkosti, udržiava alebo znovu zavádza množstevné obmedzenia voči tretím krajinám;

c) obmedzených úverov poskytnutých inými členskými štátmi za predpokladu, že s tým súhlasia.

3. Ak Rada neposkytne vzájomnú pomoc odporúčanú Komisiou, alebo ak sa vzájomná pomoc poskytne, ale prijaté opatrenia nie sú účinné, Komisia povolí členskému štátu, pre ktorý platí výnimka a ktorý má ťažkosti, aby prijal ochranné opatrenia, ktorých podmienky a podrobnosti určí Komisia.

Rada môže toto zmocnenie odvolať a zmeniť podmienky a podrobnosti týchto opatrení.

Článok 144
(bývalý článok 120 ZES)

1. Ak v platobnej bilancii vznikne náhla kríza a okamžite sa nevykoná rozhodnutie podľa článku 143 ods. 2, členský štát, pre ktorý platí výnimka, môže preventívne prijať nevyhnutné ochranné opatrenia. Tieto opatrenia môžu len minimálne narušiť fungovanie vnútorného trhu, a to v nevyhnutnom rozsahu na nápravu ťažkostí, ktoré náhle vznikli.

2. Komisia a ostatné členské štáty musia byť informované o týchto ochranných opatreniach najneskôr po nadobudnutí ich platnosti. Komisia môže odporučiť Rade, aby poskytla vzájomnú pomoc podľa článku 143.

3. Na odporúčanie Komisie a po porade s Hospodárskym a finančným výborom, môže Rada rozhodnúť, aby tento členský štát zmenil a doplnil, pozastavil alebo zrušil ochranné opatrenia uvedené v predchádzajúcich odsekoch.

HLAVA IX

ZAMESTNANOSŤ

Článok 145
(bývalý článok 125 ZES)

Členské štáty a Únia pracujú v súlade s touto hlavou na rozvoji koordinovanej stratégie zamestnanosti a najmä na podpore kvalifikovanej, vyškolenej a pružnej pracovnej sily a na pracovných trhoch reagujúcich na podmienky hospodárskych zmien so zreteľom na dosiahnutie cieľov vymedzených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii.

Článok 146
(bývalý článok 126)

1. Členské štáty prostredníctvom svojej politiky zamestnanosti prispievajú k dosiahnutiu cieľov uvedených v článku 145 spôsobom zlučiteľným s hlavnými smermi hospodárskych politík členských štátov a Únie, prijatých podľa článku 121 ods. 2.

2. Členské štáty, so zreteľom na vnútroštátne skúsenosti týkajúce sa zodpovednosti sociálnych partnerov, podporujú zamestnanosť ako záležitosť spoločného záujmu, a koordinujú svoje postupy v Rade v súlade s ustanoveniami článku 148.

Článok 147
(bývalý článok 127 ZES)

1. Únia prispieva k vysokej úrovni zamestnanosti podporovaním spolupráce medzi členskými štátmi, podporou a podľa potreby aj doplňovaním ich opatrení v tejto oblasti. V tomto sa rešpektujú právomoci členských štátov.

2. Cieľ vysokej úrovne zamestnanosti sa berie do úvahy pri formulácii a uskutočňovaní činností a politík Únie.

Článok 148
(bývalý článok 128 ZES)

1. Na základe spoločnej správy Rady a Komisie Európska rada každoročne preskúmava situáciu zamestnanosti v Únii a prijíma k nej závery.

2. Na základe týchto záverov Európskej rady stanoví Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, Hospodárskym a sociálnym výborom, Výborom regiónov a Výborom pre zamestnanosť uvedenom v článku 150 každoročne usmernenia, ktoré členské štáty zohľadnia vo svojich politikách zamestnanosti. Tieto usmernenia musia byť zlučiteľné s hlavnými smermi prijatými podľa článku 121 ods. 2.

3. Každý členský štát predloží Komisii a Rade výročnú správu o hlavných opatreniach prijatých na uskutočnenie svojej politiky zamestnanosti so zreteľom na usmernenia tak, ako sú uvedené v odseku 2.

4. Na základe správ uvedených v odseku 3 a názoru Výboru pre zamestnanosť Rada každoročne preskúmava uskutočňovanie politiky zamestnanosti členských štátov so zreteľom na usmernenia pre zamestnanosť. Ak to na základe takéhoto preskúmania považuje za vhodné, môže Rada a na odporúčanie Komisie dať členským štátom odporúčania.

5. Na základe výsledkov tohto preskúmania vypracujú Rada a Komisia pre Európsku radu spoločnú výročnú správu o situácii zamestnanosti v Únii a o uskutočňovaní usmernení pre zamestnanosť.

Článok 149
(bývalý článok 129 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov môžu prijať motivačné opatrenia určené na podporu spolupráce medzi členskými štátmi a na podporu ich opatrení v oblasti zamestnanosti prostredníctvom podnetov zameraných na rozvíjanie výmeny informácií, osvedčených skúseností, na poskytovanie porovnávacích analýz a rád, ako aj na podporu nových prístupov a hodnotenia skúseností, najmä pomocou pilotných projektov.

Tieto opatrenia nezahŕňajú zosúlaďovanie zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Článok 150
(bývalý článok 130 ZES)

Rada uznášajúca sa jednoduchou väčšinou po porade s Európskym parlamentom ustanoví Výbor pre zamestnanosť s poradnou funkciou na podporu koordinácie členských štátov v politike zamestnanosti a politike trhu práce. Výbor má tieto úlohy:

— monitorovať situáciu zamestnanosti a politiky zamestnanosti členských štátov a Únie,

— bez toho, aby bol dotknutý článok 240, formulovať na žiadosť Rady, Komisie alebo z vlastného podnetu stanoviská a prispievať k príprave postupu Rady uvedenom v článku 148.

Pri plnení svojho mandátu sa výbor radí so sociálnymi partnermi.

Každý členský štát a Komisia menujú po dvoch členoch výboru.

HLAVA X

SOCIÁLNA POLITIKA

Článok 151
(bývalý článok 136 ZES)

Únia a členské štáty, rešpektujúc základné sociálne práva tak, ako sú stanovené v Európskej sociálnej charte podpísanej v Turíne 18. októbra 1961 a v Charte základných sociálnych práv pracovníkov Spoločenstva z roku 1989, majú za cieľ podporovať zamestnanosť pracovníkov, zlepšovať životné a pracovné podmienky tak, aby sa dosiahlo ich zosúladenie pri zachovaní dosiahnutej úrovne, primeraná sociálna ochrana, sociálny dialóg, dialóg medzi sociálnymi partnermi, rozvoj ľudských zdrojov so zreteľom na permanentne vysokú zamestnanosť a boj proti vylučovaniu z trhu práce.

Za týmto účelom Únia a členské štáty uskutočňujú opatrenia, ktoré zohľadňujú rozmanité formy vnútroštátnych praktík, najmä v oblasti zmluvných vzťahov, a potrebu zachovania konkurencieschopnosti hospodárstva Únie.

Únia a členské štáty sú presvedčené, že takýto rozvoj vyplynie nielen z fungovania vnútorného trhu, ktorý prispeje k zosúladeniu sociálnych systémov, ale tiež z postupov stanovených zmluvami, a z aproximácie ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení.

Článok 152

Únia uznáva a podporuje úlohu sociálnych partnerov na svojej úrovni, pričom zohľadňuje rozmanitosť vnútroštátnych systémov. Uľahčuje dialóg medzi sociálnymi partnermi a rešpektuje pritom ich autonómiu.

Vrcholná tripartitná sociálna schôdzka pre rast a zamestnanosť prispieva k sociálnemu dialógu.

Článok 153
(bývalý článok 137 ZES)

1. Na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 151 Únia podporuje a dopĺňa činnosti členských štátov v týchto oblastiach:

a) zlepšovanie pracovného prostredia najmä s ohľadom na ochranu zdravia a bezpečnosti pracovníkov;

b) pracovné podmienky;

c) sociálne zabezpečenie a sociálna ochrana pracovníkov;

d) ochrana pracovníkov pri skončení pracovnej zmluvy;

e) informovanosť a porady s pracovníkmi;

f) zastupovanie a kolektívna ochrana záujmov pracujúcich a zamestnávateľov, vrátane spolurozhodovania, s výnimkou odseku 5;

g) podmienky zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín s riadnym pobytom na území Únie;

h) integrácia osôb vylúčených z trhu práce, bez toho, aby bol dotknutý článok 166;

i) rovnosť medzi mužmi a ženami, pokiaľ ide o rovnaké príležitosti na trhu práce a rovnaké zaobchádzanie v práci;

j) boj proti vylučovaniu osôb zo spoločnosti;

k) modernizácia systémov sociálnej ochrany bez toho, aby bolo dotknuté písmeno c).

2. Na tento účel Európsky parlament a Rada:

a) môžu prijímať opatrenia na podporu spolupráce medzi členskými štátmi prostredníctvom podnetov zameraných na zvyšovanie vedomostí, rozvoja výmeny informácií a osvedčených postupov, podpory inovačných prístupov a vyhodnocovania skúseností s výnimkou zosúlaďovania zákonov a iných právnych predpisov členských štátov;

b) môžu v oblastiach uvedených v odseku 1 písm. a) až i) prijímať vo forme smerníc minimálne požiadavky na ich postupné uskutočňovanie so zreteľom na podmienky a technické predpisy prijímané v každom z členských štátov. Takéto smernice nesmú ukladať také správne, finančné a právne obmedzenia, ktoré by bránili vzniku a rozvoju malých a stredných podnikov.

Európsky parlament a Rada rozhodujú v súlade s riadnym legislatívnym postupom po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

V oblastiach uvedených v odseku 1 písm. c), d), f) a g) tohto článku sa Rada uznáša jednomyseľne v súlade mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom a uvedenými výbormi.

Rada môže na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom jednomyseľne rozhodnúť o možnosti uplatniť riadny legislatívny postup aj na odsek 1 písm. d), f) a g).

3. Členský štát môže poveriť sociálnych partnerov na základe ich spoločnej žiadosti vykonávaním smerníc prijatých podľa odseku 2, prípadne vykonávaním rozhodnutia Rady prijatého v súlade s článkom 155.

V takom prípade členský štát zabezpečí, aby sociálni partneri najneskôr ku dňu, keď musia byť smernice alebo rozhodnutia transponované alebo vykonané, zaviedli na základe dohody potrebné opatrenia, aby dotknutý členský štát, od ktorého sa vyžaduje prijatie akéhokoľvek potrebného opatrenia umožňujúceho transpozíciu, bol kedykoľvek schopný zaručiť výsledky uložené takouto smernicou alebo takýmto rozhodnutím.

4. Ustanoveniami prijatými podľa tohto článku:

— nie je dotknuté právo členských štátov definovať základné zásady svojich systémov sociálneho zabezpečenia a nesmú významnou mierou ovplyvňovať ich finančnú rovnováhu,

— sa nesmie žiadnemu členskému štátu brániť v tom, aby si ponechal alebo zaviedol prísnejšie ochranné opatrenia zlučiteľné so zmluvami.

5. Ustanovenia tohto článku sa nevzťahujú na odmenu, právo združovať sa, právo na štrajk alebo na výluku.

Článok 154
(bývalý článok 138 ZES)

1. Komisia má za úlohu podporovať porady sociálnych partnerov na úrovni Únie a prijímať príslušné opatrenia na uľahčenie dialógu sociálnych partnerov zabezpečením vyrovnanej podpory pre obe strany.

2. Na tento účel sa Komisia pred predložením návrhov v oblasti sociálnej politiky radí so sociálnymi partnermi o otázke možného zamerania činností Únie.

3. Ak po tejto porade Komisia považuje postupy Únie za účelné, poradí sa so sociálnymi partnermi o obsahu zamýšľaného návrhu. Sociálni partneri predložia Komisii svoje stanoviská a prípadne aj odporúčania.

4. Pri príležitosti porád uvedených v odsekoch 2 a 3 môžu sociálni partneri informovať Komisiu o svojom úmysle zahájiť postup stanovený v článku 155. Trvanie postupu nepresiahne deväť mesiacov, pokiaľ sa dotknutí sociálni partneri nedohodnú spoločne s Komisiou na jeho predĺžení.

Článok 155
(bývalý článok 139 ZES)

1. Ak si to sociálni partneri želajú, vzájomný dialóg medzi nimi na úrovni Únie môže viesť k zmluvným vzťahom, vrátane uzatvorenia dohôd.

2. Dohody uzatvorené na úrovni Únie sa vykonajú buď v súlade s postupmi a praktikami typickými pre sociálnych partnerov a členské štáty, alebo vo veciach pokrytých článkom 153, na základe spoločnej žiadosti signatárov, a to rozhodnutím Rady na návrh Komisie. Európsky parlament je o tom informovaný.

Rada sa uznáša jednomyseľne, keď príslušná dohoda obsahuje jedno alebo niekoľko ustanovení týkajúcich sa oblastí, pre ktoré sa podľa článku 153 ods. 2 vyžaduje jednomyseľnosť.

Článok 156
(bývalý článok 140 ZES)

Vzhľadom na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 151, a bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv, Komisia podporuje úzku spoluprácu medzi členskými štátmi a uľahčuje koordináciu ich činnosti vo všetkých oblastiach sociálnej politiky podľa tejto kapitoly, najmä v záležitostiach, ktoré sa týkajú:

— zamestnanosti,

— pracovného práva a pracovných podmienok,

— základného a vyššieho odborného vzdelávania,

— sociálneho zabezpečenia,

— prevencie pracovných úrazov a chorôb z povolania,

— ochrany zdravia pri práci,

— práva združovať sa a práva na kolektívne vyjednávanie medzi zamestnávateľmi a pracovníkmi.

Za týmto účelom Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi vypracúva štúdie, podáva stanoviská a organizuje porady tak o problémoch vznikajúcich na vnútroštátnej úrovni, ako aj o problémoch týkajúcich sa medzinárodných organizácií, najmä predkladá iniciatívy zamerané na vydanie usmernení a stanovenie ukazovateľov, organizovanie výmeny najlepšej praxe a prípravu potrebných prvkov na pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie. Európsky parlament je o tom v plnom rozsahu informovaný.

Pred predložením stanovísk uvedených v tomto článku sa Komisia poradí s Hospodárskym a sociálnym výborom.

Článok 157
(bývalý článok 141 ZES)

1. Každý členský štát zabezpečí uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty.

2. Pre účely tohto článku znamená „odmena“ obvyklú základnú alebo minimálnu mzdu alebo plat a všetky dávky, ktoré zamestnávateľ vypláca priamo alebo nepriamo, v hotovosti alebo v naturáliách, pracovníkovi v pracovnom pomere.

Rovnosť odmeňovania bez diskriminácie založenej na pohlaví znamená:

a) že odmena za rovnakú prácu pri úkolovej mzde sa vypočíta podľa rovnakej sadzby,

b) že odmena za prácu je pri časovej mzde za rovnakú prácu rovnaká.

3. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijmú opatrenia na zabezpečenie uplatňovania zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami v otázkach zamestnania a povolania, vrátane zásady rovnakej odmeny za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty.

4. Vzhľadom na cieľ plne zabezpečiť v praxi rovnaké zaobchádzanie s mužmi a ženami v pracovnom procese nebráni zásada rovnakého zaobchádzania žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť opatrenia umožňujúce osobitné výhody menej zastúpenému pohlaviu pre ľahšie uplatnenie sa v odbornej pracovnej činnosti alebo ako prevenciu či kompenzáciu nevýhod v profesijnej kariére.

Článok 158
(bývalý článok 142 ZES)

Členské štáty sa snažia zachovať existujúcu rovnocennosť systému platenej dovolenky.

Článok 159
(bývalý článok 143 ZES)

Komisia vypracuje výročnú správu o pokroku pri dosahovaní cieľov stanovených v článku 151, vrátane demografickej situácie v Únii. Správu postúpi Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru.

Článok 160
(bývalý článok 144 ZES)

Rada uznášajúca sa jednoduchou väčšinou po porade s Európskym parlamentom zriadi Výbor pre sociálnu ochranu, ktorý bude mať poradnú funkciu na podporu spolupráce v oblasti politík sociálnej ochrany medzi členskými štátmi a Komisiou. Úlohou výboru je:

— monitorovať sociálnu situáciu a rozvoj politík sociálnej ochrany v členských štátoch a Únie;

— podporovať výmenu informácií, skúseností a osvedčených postupov medzi členskými štátmi a Komisiou;

— pripravovať na žiadosť Rady alebo Komisie alebo z vlastného podnetu správy, formulovať stanoviská alebo vykonávať inú prácu v rámci svojej pôsobnosti, bez toho, aby bol dotknutý článok 240.

Pri plnení svojich úloh nadväzuje výbor potrebné kontakty so sociálnymi partnermi.

Každý členský štát a Komisia vymenujú po dvoch členov výboru.

Článok 161
(bývalý článok 145 ZES)

Vo výročnej správe pre Európsky parlament sa Komisia zaoberá osobitnou kapitolou o sociálnom vývoji v Únii.

Európsky parlament môže vyzvať Komisiu, aby pripravila správy o všetkých osobitných problémoch, ktoré sa týkajú sociálnych podmienok.

HLAVA XI

EURÓPSKY SOCIÁLNY FOND

Článok 162
(bývalý článok 146 ZES)

S cieľom zlepšiť pracovné príležitosti na vnútornom trhu a tým prispieť k zvýšeniu životnej úrovne sa podľa nasledujúcich ustanovení zriaďuje Európsky sociálny fond; jeho zámerom je rozširovať možnosti zamestnania a zvyšovať geografickú a profesijnú mobilitu pracovníkov v rámci Únie a uľahčovať ich adaptáciu na priemyselné zmeny a zmeny vo výrobných systémoch najmä odborným vzdelávaním a rekvalifikáciou.

Článok 163
(bývalý článok 147 ZES)

Fond spravuje Komisia.

Komisii pri tom pomáha výbor, ktorého predsedom je člen Komisie, a tvoria ho predstavitelia vlád, odborov a organizácií zamestnávateľov.

Článok 164
(bývalý článok 148 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijmú vykonávacie nariadenia týkajúce sa Európskeho sociálneho fondu.

HLAVA XII

VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDELÁVANIE, MLÁDEŽ A ŠPORT

Článok 165
(bývalý článok 149 ZES)

1. Únia prispieva k rozvoju kvalitného vzdelávania podporovaním spolupráce medzi členskými štátmi a, ak je to potrebné, podporovaním a doplňovaním činnosti členských štátov pri plnom rešpektovaní ich zodpovednosti za obsah výučby a organizácie vzdelávacích systémov a za ich kultúrnu a jazykovú rozmanitosť.

Únia prispieva k podpore európskych záležitostí týkajúcich sa športu, pričom zohľadňuje jeho osobitnú povahu, jeho štruktúry založené na dobrovoľnosti, ako aj jeho spoločenskú a vzdelávaciu úlohu.

2. Činnosť Únie sa zameriava na:

— rozvoj európskej dimenzie vo vzdelávaní, najmä výučbou a šírením jazykov členských štátov,

— podporu mobility študentov a učiteľov, medzi iným podporou akademického uznávania diplomov a započítaním času štúdia,

— podporu spolupráce medzi vzdelávacími inštitúciami,

— rozvoj výmeny informácií a skúseností v otázkach, ktoré sú spoločné vzdelávacím systémom členských štátov,

— podporu rozvoja výmeny mládeže a výmeny sociálnych a výchovno-vzdelávacích pracovníkov a podporu účasti mladých ľudí na demokratickom živote v Európe,

— podporu rozvoja diaľkového vzdelávania,

— rozvoj európskeho rozmeru v športe podporovaním spravodlivosti a otvorenosti pri športových súťažiach a spolupráce medzi subjektmi zodpovednými za šport, ako aj ochranou fyzickej a morálnej integrity športovcov, najmä mladých športovcov.

3. Únia a členské štáty podporujú v oblasti vzdelávania a športu spoluprácu s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Radou Európy.

4. S cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku:

— Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijmú podporné opatrenia bez toho, aby harmonizovali zákony, iné právne predpisy členských štátov,

— Rada na návrh Komisie prijíma odporúčania.

Článok 166
(bývalý článok 150 ZES)

1. Únia uskutočňuje politiku odborného vzdelávania, ktorá podporuje a dopĺňa činnosť členských štátov pri plnom rešpektovaní ich zodpovednosti za obsah a organizáciu odborného vzdelávania.

2. Činnosť Únie sa zameriava na:

— uľahčenie adaptácie na priemyselné zmeny, najmä odborným vzdelávaním a rekvalifikáciou,

— zlepšenie základného a ďalšieho odborného vzdelávania s cieľom uľahčenia profesijného začlenenia a opätovného začlenenia do trhu práce,

— uľahčenie prístupu k odbornému vzdelávaniu a podporu mobility inštruktorov a stážistov, najmä mladých ľudí,

— stimulovanie spolupráce v oblasti odborného vzdelávania medzi vzdelávacími a školiacimi zariadeniami a podnikmi,

— rozvíjanie výmeny informácií a skúseností v spoločných otázkach, ktoré sa týkajú systémov odborného vzdelávania členských štátov.

3. Únia a členské štáty podporujú spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami v oblasti odborného vzdelávania.

4. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijmú opatrenia prispievajúce k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku bez toho, aby zosúlaďovala zákony a iné právne predpisy členských štátov, a Rada na návrh Komisie prijme odporúčania.

HLAVA XIII

KULTÚRA

Článok 167
(bývalý článok 151 ZES)

1. Únia prispieva k rozkvetu kultúr členských štátov, pričom rešpektuje ich národnú a regionálnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňuje spoločné kultúrne dedičstvo.

2. Činnosť Únie sa zameriava na podporu spolupráce medzi členskými štátmi a v prípade potreby na podporu a doplňovanie ich činnosti v nasledujúcich oblastiach:

— zlepšovanie vedomostí a šírenie kultúry a histórie európskych národov,

— zachovanie a ochrana kultúrneho dedičstva európskeho významu,

— nekomerčné kultúrne výmeny,

— umelecká a literárna tvorba vrátane audiovizuálnej oblasti.

3. Únia a členské štáty podporujú kultúrnu spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Radou Európy.

4. Únia zohľadní kultúrne aspekty vo svojej činnosti podľa iných ustanovení zmlúv, a to predovšetkým tak, aby sa rešpektovala a podporovala rozmanitosť jej kultúr.

5. S cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku:

— Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Výborom regiónov prijmú podporné opatrenia, ktorých účelom nie je zosúlaďovať zákony a iné právne predpisy členských štátov,

— Rada na návrh Komisie prijme odporúčania.

HLAVA XIV

VEREJNÉ ZDRAVIE

Článok 168

(bývalý článok 152 ZES)

1. Pri stanovení a uskutočňovaní všetkých politík a činností Únie sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia.

Činnosti Únie, ktoré dopĺňajú vnútroštátne politiky, sa zameriavajú na zlepšenie verejného zdravia, prevenciu ľudských chorôb a ochorení, a odstraňovanie zdrojov nebezpečenstva pre telesné a duševné zdravie. Takéto postupy zahŕňajú boj proti najzávažnejším chorobám podporou výskumu ich príčin, prenosu a prevencie, ako aj zdravotnícke informácie a osvetu, monitorovanie závažných cezhraničných ohrození zdravia, včasné varovanie a boj proti nim.

Únia dopĺňa činnosť členských štátov pri obmedzení škôd na zdraví spojených s drogami, vrátane informačnej a preventívnej činnosti.

2. Únia podporuje spoluprácu medzi členskými štátmi v oblastiach uvedených v tomto článku, a ak je to nevyhnutné, poskytne podporu ich činnosti. Povzbudzuje najmä spoluprácu medzi členskými štátmi zameranú na zlepšenie komplementárnosti ich zdravotníckych služieb v cezhraničných oblastiach.

Členské štáty v spojení s Komisiou navzájom koordinujú svoje politiky a programy v oblastiach uvedených v odseku 1. Komisia môže v úzkom kontakte s členskými štátmi vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie, najmä iniciatívy zamerané na vydanie usmernení a stanovenie ukazovateľov, organizovanie výmeny najlepšej praxe a prípravu potrebných prvkov na pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie. Európsky parlament je o tom v plnom rozsahu informovaný.

3. Únia a členské štáty podporujú spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými zdravotníckymi organizáciami v oblasti verejného zdravia.

4. Odchylne od článku 2 ods. 5 a článku 6 písm. a) a v súlade s článkom 4 ods. 2 písm. k) a s cieľom riešiť spoločné otázky bezpečnosti, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prispievajú k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku prijatím:

a) opatrení na stanovenie vysokých štandardov kvality a bezpečnosti pre ľudské orgány a látky ľudského pôvodu, krv a krvné deriváty; tieto opatrenia nebránia žiadnemu členskému štátu v zachovaní alebo prijatí prísnejších ochranných opatrení,

b) opatrení v oblastí veterinárnej starostlivosti a rastlinnej výroby, ktorých priamym cieľom je ochrana verejného zdravia,

c) opatrení stanovujúcich vysoké normy pre kvalitu a bezpečnosť liekov a zdravotníckych pomôcok.

5. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov tiež prijať motivačné opatrenia určené na ochranu a zlepšenie ľudského zdravia, najmä na boj proti veľkým cezhraničným zdravotným pohromám, ako aj opatrenia týkajúce sa monitorovania závažných cezhraničných ohrození zdravia, včasného varovania v prípade takýchto ohrození a boja proti nim, ako aj opatrenia, ktorých priamym cieľom je ochrana verejného zdravia, pokiaľ ide o tabak a nadmerné užívanie alkoholu, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

6. Na účely uvedené v tomto článku môže Rada na návrh Komisie prijímať aj odporúčania.

7. Pri činnosti Únie sa rešpektuje zodpovednosť členských štátov za vymedzenie ich zdravotnej politiky, za organizáciu a poskytovanie zdravotníckych služieb a zdravotnej starostlivosti.

Zodpovednosť členských štátov zahŕňa správu zdravotníckych služieb a zdravotnej starostlivosti, ako aj rozdeľovanie zdrojov, ktoré sú im pridelené. Opatreniami uvedenými v odseku 4 písm. a) nie sú dotknuté vnútroštátne ustanovenia o darcovstve orgánov a krvi alebo o ich použití na lekárske účely.

HLAVA XV

OCHRANA SPOTREBITEĽA

Článok 169

(bývalý článok 153 ZES)

1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

2. Únia prispieva k dosiahnutiu cieľov uvedených odseku 1 prostredníctvom:

a) opatrení prijatých podľa článku 114 v kontexte zavŕšenia tvorby vnútorného trhu,

b) opatrení, ktoré podporujú, dopĺňajú a sledujú politiku členských štátov.

3. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijmú opatrenia uvedené v odseku 2 písm. b).

4. Opatrenia prijaté podľa odseku 3 nebránia žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť prísnejšie ochranné opatrenia. Takéto opatrenia musia byť zlučiteľné so zmluvami. Komisia o nich bude upovedomená.

HLAVA XVI

TRANSEURÓPSKE SIETE

Článok 170

(bývalý článok 154 ZES)

1. Únia v snahe pomôcť dosiahnuť ciele uvedené v článkoch 26 a 174 a umožniť občanom Únie, hospodárskym subjektom, regionálnym a miestnym Spoločenstvám, aby plne zužitkovali priestor bez vnútorných hraníc, prispieva k zriadeniu a rozvoju transeurópskych sietí v oblastiach dopravných, telekomunikačných a energetických infraštruktúr.

2. V rámci systému otvorených a konkurenčných trhov sa činnosť Únie zameria na podporu vzájomného prepojenia a súčinnosti národných sietí, ako aj prístupu do týchto sietí. Zváži sa najmä potreba prepojiť centrálne regióny Únie s ostrovnými, vo vnútrozemí uzavretými a okrajovými regiónmi.

Článok 171
(bývalý článok 155 ZES)

1. Únia na dosiahnutie cieľov uvedených v článok 170:

— stanoví usmernenia zahŕňajúce ciele, priority a trendy opatrení, ktoré sa predpokladajú v oblasti transeurópskych sietí; tieto usmernenia vymedzia projekty spoločného záujmu,

— uskutoční všetky opatrenia, ktoré sú potrebné na zabezpečenie vzájomnej súčinnosti sietí, najmä v oblasti technických noriem,

— môže podporovať projekty spoločného záujmu podporované členskými štátmi, ktoré sú vymedzené v rámci usmernení uvedených v prvej zarážke, a to predovšetkým prostredníctvom realizačných štúdií, záruk na pôžičky a subvencií úrokovej sadzby; Únia môže prispieť aj na financovanie špecifických projektov v členských štátoch v oblasti dopravnej infraštruktúry prostredníctvom kohézneho fondu zriadeného podľa článku 177.

Únia pritom zváži potenciálnu hospodársku životaschopnosť projektov.

2. Členské štáty v spojení s Komisiou koordinujú medzi sebou politiky uskutočňované na vnútroštátnej úrovni, ktoré môžu významne ovplyvniť dosiahnutie cieľov uvedených v článku 170. Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi môže vyvíjať akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie.

3. Únia sa môže rozhodnúť spolupracovať s tretími krajinami, podporovať projekty vzájomného záujmu a zabezpečiť vzájomnú súčinnosť sietí.

Článok 172
(bývalý článok 156 ZES)

Európsky parlament a Rada prijmú usmernenia a ostatné opatrenia uvedené v článku 171 ods. 1 v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Usmernenia a projekty spoločného záujmu, ktoré sa týkajú územia členského štátu si vyžadujú schválenie členského štátu.

HLAVA XVII

PRIEMYSEL

Článok 173
(bývalý článok 157 ZES)

1. Únia a členské štáty zabezpečia podmienky potrebné na existenciu konkurencieschopnosti priemyslu Únie.

V súlade so systémom otvorených a konkurenčných trhov sa preto ich činnosť zameria na:

— urýchlenie adaptácie priemyslu na štrukturálne zmeny,

— podporu prostredia, ktoré je priaznivé pre vytváranie a rozvoj podnikov v celej Únii, najmä malých a stredných podnikov,

— podporu prostredia priaznivého pre spoluprácu medzi podnikmi,

— pomoc pri lepšom využívaní priemyselného potenciálu, inovačného, výskumného a technického rozvoja.

2. Členské štáty sa v spolupráci s Komisiou medzi sebou navzájom poradia a ak je to potrebné, koordinujú svoju činnosť. Komisia môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie, najmä iniciatívy zamerané na vydanie usmernení a stanovenie ukazovateľov, organizovanie výmeny najlepšej praxe a prípravu potrebných prvkov na pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie. Európsky parlament je o tom v plnom rozsahu informovaný.

3. Únia prispieva k dosahovaniu cieľov uvedených v odseku 1 prostredníctvom politík a činností, ktoré uskutočňuje podľa ostatných ustanovení zmlúv. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom rozhodnúť o špecifických opatreniach na podporu činností vykonávaných členskými štátmi na dosiahnutie cieľov uvedených v odseku 1, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Táto hlava neposkytuje Únii dôvod na zavedenie akéhokoľvek opatrenia, ktoré by mohlo viesť k narušeniu hospodárskej súťaže alebo ktoré by obsahovalo daňové ustanovenia alebo ustanovenia týkajúce sa práv a záujmov zamestnaných osôb.

HLAVA XVIII

HOSPODÁRSKA, SOCIÁLNA A ÚZEMNÁ SÚDRŽNOSŤ

Článok 174
(bývalý článok 158 ZES)

Na podporu celkového harmonického rozvoja Únie rozvíja a uskutočňuje činnosti vedúce k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Únia sa predovšetkým zameriava na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch.

V rámci dotknutých regiónov je potrebné venovať mimoriadnu pozornosť vidieckym regiónom, regiónom zasiahnutým zmenami v priemysle a regiónom závažne a trvalo znevýhodneným prírodnými a demografickými podmienkami, ako sú najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva, ostrovné, cezhraničné a horské regióny.

Článok 175
(bývalý článok 159 ZES)

Členské štáty riadia a koordinujú svoje hospodárske politiky tak, aby dosiahli aj ciele uvedené v článku 174. Formulovanie a uskutočňovanie politík a činností Únie a uplatňovanie vnútorného trhu prihliada na ciele uvedené v článku 174 a prispieva k ich dosiahnutiu. Únia podporuje dosiahnutie týchto cieľov aj prostredníctvom štrukturálnych fondov (Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu – sekcie usmerňovania, Európskeho sociálneho fondu, Európskeho fondu pre regionálny rozvoj), Európskej investičnej banky a ďalších finančných nástrojov.

Komisia predkladá každé tri roky správu Európskemu parlamentu, Rade, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o pokroku pri dosahovaní hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a o spôsobe, akým k tomu prispeli prostriedky uvedené v tomto článku.

Ak sa preukáže, že bez toho, aby boli dotknuté opatrenia prijaté v rámci iných politík Únie, sú okrem fondov nevyhnutné aj iné osobitné opatrenia, môžu ich Európsky parlament a Rada prijať po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

Článok 176
(bývalý článok 160 ZES)

Zámerom Európskeho fondu pre regionálny rozvoj je, aby svojou účasťou na rozvoji a štrukturálnych zmenách v zaostávajúcich regiónoch a pri premene upadajúcich priemyselných oblastí pomohol odstraňovať hlavné regionálne rozdiely v Únii.

Článok 177
(bývalý článok 161 ZES)

Bez toho, aby bol dotknutý článok 178, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prostredníctvom nariadení definujú úlohy, prioritné ciele a organizáciu štrukturálnych fondov, ktoré môžu zahŕňať zoskupovanie fondov. Rovnakým postupom sa definujú aj všeobecné pravidlá, ktoré sa na ne vzťahujú, a pravidlá nevyhnutné na zabezpečenie ich efektívnosti a na koordináciu fondov navzájom a s ďalšími existujúcimi finančnými nástrojmi.

Kohézny fond zriadený v súlade s rovnakým postupom poskytne finančné príspevky na projekty z oblasti životného prostredia a transeurópskych sietí týkajúcich sa dopravnej infraštruktúry.

Článok 178
(bývalý článok 162 ZES)

Európsky parlament a Rada prijmú vykonávacie nariadenia týkajúce sa Európskeho fondu pre regionálny rozvoj v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Na Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond – sekciu usmerňovania a na Európsky sociálny fond sa aj naďalej vzťahujú články 43 a 164.

HLAVA XIX

VÝSKUM A TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ A KOZMICKÝ PRIESTOR

Článok 179
(bývalý článok 163 ZES)

1. Cieľom činnosti Únie je posilňovať svoju vedeckú a technickú základňu prostredníctvom vytvorenia európskeho výskumného priestoru, v ktorom sa voľne pohybujú vedci, vedecké poznatky a technológie, a podporovať zvyšovanie jej konkurencieschopnosti vrátane konkurencieschopnosti jej priemyslu za podpory všetkých výskumných činností, ktoré sa pokladajú za potrebné v iných kapitolách zmlúv.

2. Únia preto vo všetkých členských štátoch podporuje podniky, vrátane malých a stredných podnikov, výskumné strediská a univerzity v oblasti ich výskumnej činnosti a technologického rozvoja na vysokej úrovni; podporuje ich úsilie o vzájomnú spoluprácu najmä tým, že umožňuje výskumným pracovníkom voľnú cezhraničnú spoluprácu a podnikom plne využiť potenciál vnútorného trhu, a to najmä otváraním vnútroštátnych verejných zákaziek, stanovením spoločných noriem a odstránením právnych a daňových prekážok spolupráce.

3. O všetkých činnostiach Únie v oblasti výskumu a technologického rozvoja, vrátane pilotných projektov, sa podľa zmlúv rozhoduje v súlade s ustanoveniami tejto hlavy.

Článok 180
(bývalý článok 164 ZES)

Pri plnení týchto cieľov Únia uskutočňuje nasledujúce činnosti, ktoré doplňujú činnosti členských štátov:

a) plní programy rozvoja výskumu, technologického rozvoja a demonštračných programov podporou spolupráce s podnikmi, výskumnými strediskami, univerzitami a medzi nimi navzájom;

b) podporuje spoluprácu s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami v oblasti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov Únie;

c) šíri a využíva výsledky činnosti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov Únie;

d) stimuluje prípravu a mobilitu výskumných pracovníkov v Únii.

Článok 181
(bývalý článok 165 ZES)

1. Únia a členské štáty koordinujú svoje činnosti v oblasti výskumu a technologického rozvoja s cieľom zabezpečiť vzájomný súlad vnútroštátnych politík a politiky Únie.

2. Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu koordinácie uvedenej v odseku 1, najmä iniciatívy zamerané na vydanie usmernení a stanovenie ukazovateľov, organizovanie výmeny najlepšej praxe a prípravu potrebných prvkov na pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie. Európsky parlament je o tom v plnom rozsahu informovaný.

Článok 182
(bývalý článok 166 ZES)

1. Európsky parlament a Rada prijmú viacročný rámcový program stanovujúci všetky činnosti Únie v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom.

Rámcový program:

— stanoví vedecké a technologické ciele, ktoré sa majú dosiahnuť činnosťami stanovenými v článku 180 a určí príslušné priority,

— naznačí hlavnú orientáciu týchto činností,

— určí maximálnu celkovú sumu a podrobné pravidlá finančnej účasti Únie na rámcovom programe a príslušný podiel na každej z vymedzených činností.

2. Rámcový program sa prispôsobuje alebo dopĺňa podľa vývoja situácie.

3. Rámcový program sa uskutočňuje osobitnými programami stanovenými pre každú z činností. Každý osobitný program vymedzí podrobné pravidlá vykonania, dĺžku trvania a potrebné prostriedky. Súhrn potrebných čiastok vymedzených na osobitné programy nesmie prekročiť maximálnu celkovú sumu určenú pre rámcový program a každú z činností.

4. Osobitné programy Rada prijme v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom.

5. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom ustanovia opatrenia potrebné na uskutočnenie európskeho výskumného priestoru ako doplnok k činnostiam plánovaným v rámci viacročného rámcového programu.

Článok 183
(bývalý článok 167 ZES)

Na uskutočnenie viacročného rámcového programu Únia stanoví:

— pravidlá účasti podnikov, výskumných stredísk a univerzít,

— pravidlá pre šírenie výsledkov výskumu.

Článok 184
(bývalý článok 168 ZES)

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu možno rozhodnúť o doplnkových programoch, na ktorých sa zúčastnia len niektoré členské štáty, ktoré ich financujú aj s prípadnou účasťou Únie.

Únia prijme pravidlá týkajúce sa týchto doplnkových programov, najmä so zreteľom na šírenie poznatkov a na prístup iných členských štátov k týmto poznatkom.

Článok 185
(bývalý článok 169 ZES)

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu môže Únia so súhlasom príslušných členských štátov vydať ustanovenie pre účasť na výskumných a rozvojových programoch, ktoré uskutočňujú niektoré členské štáty, vrátane účasti v štruktúrach vytvorených na vykonanie týchto programov.

Článok 186
(bývalý článok 170 ZES)

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu môže Únia vydať ustanovenie pre spoluprácu Únie s tretími krajinami alebo s medzinárodnými organizáciami v oblasti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov.

Podrobné podmienky tejto spolupráce môžu byť predmetom zmlúv medzi Úniou a príslušnými tretími stranami.

Článok 187
(bývalý článok 171 ZES)

Únia môže zakladať spoločné podniky alebo iné štruktúry potrebné pre účinné vykonanie programov Únie v oblasti výskumných a pilotných programov a programov technologického rozvoja.

Článok 188
(bývalý článok 172 ZES)

Rada prijme na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom ustanovenia uvedené v článku 187.

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom, prijmú ustanovenia uvedené v článkoch 183, 184 a 185. Prijatie doplnkových programov si vyžaduje súhlas dotknutých členských štátov.

Článok 189

1. Únia vypracuje európsku politiku v oblasti kozmického priestoru na presadzovanie vedeckého a technického pokroku, priemyselnej konkurencieschopnosti a na uskutočňovanie svojich politík. Na tento účel môže presadzovať spoločné iniciatívy, podporovať výskum a technologický rozvoj a koordinovať úsilie potrebné na prieskum a využívanie kozmického priestoru.

2. S cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v odseku 1 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia potrebné opatrenia, ktoré môžu mať podobu európskeho vesmírneho programu, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia ustanovení zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

3. Únia nadviaže vhodné vzťahy s Európskou vesmírnou agentúrou.

4. Týmto článkom nie sú dotknuté ostatné ustanovenia tejto hlavy.

Článok 190
(bývalý článok 173 ZES)

Komisia na začiatku každého roku zašle správu Európskemu parlamentu a Rade. Správa obsahuje informácie o činnostiach v oblasti výskumu a technologického rozvoja a o šírení výsledkov za uplynulý rok a o pracovnom programe na bežný rok.

HLAVA XX

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Článok 191
(bývalý článok 174 ZES)

1. Politika Únie v oblasti životného prostredia prispieva k uskutočňovaniu nasledujúcich cieľov:

— udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia,

— ochrana ľudského zdravia,

— rozvážne a racionálne využívanie prírodných zdrojov,

— podpora opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy.

2. Politika životného prostredia Únie sa zameriava na vysokú úroveň jeho ochrany, pričom prihliada na rozmanité situácie v jednotlivých regiónoch Únie. Vychádza zo zásad predchádzania škodám a prevencie, zo zásady nápravy škôd na životnom prostredí prioritne pri zdroji a zo zásady, že náhradu škody hradí znečisťovateľ.

V tomto kontexte opatrenia zosúlaďovania zodpovedajúce požiadavkám ochrany životného prostredia zahŕňajú, ak je to vhodné, ochrannú doložku umožňujúcu členským štátom prijať predbežné opatrenia z ekologických a mimohospodárskych dôvodov, ktoré podliehajú inšpekčnému postupu Únie.

3. Pri príprave politiky v oblasti životného prostredia Únia prihliadne na:

— dostupné vedecké a technické údaje,

— podmienky životného prostredia v rôznych regiónoch Únie,

— potenciálne výhody a náklady v súvislostí s činnosťou alebo nečinnosťou,

— hospodársky a sociálny rozvoj Únie ako celku a vyrovnaný rozvoj jeho regiónov.

4. Únia a členské štáty spolupracujú v oblasti svojich právomocí s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami. Podmienky spolupráce Únie sa môžu stať predmetom dohody medzi Úniou a dotknutými tretími stranami.

Predchádzajúci pododsek nemá dopad na právomoc členských štátov viesť rokovania s medzinárodnými orgánmi a uzatvárať medzinárodné zmluvy.

Článok 192
(bývalý článok 175 ZES)

1. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov rozhodnú o postupoch, ktoré má Únia prijať na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 191.

2. Odchylne od rozhodovacích postupov ustanovených v odseku 1 a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 114, Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom, s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijíma:

a) ustanovenia predovšetkým fiškálnej povahy;

b) opatrenia týkajúce sa:

— územného plánovania,

— kvantitatívneho hospodárenia s vodnými zdrojmi alebo priamej alebo nepriamej dostupnosti týchto zdrojov,

— využívania pôdy s výnimkou nakladania s odpadmi;

c) opatrenia významne ovplyvňujúce možnosť voľby členského štátu pri výbere medzi rôznymi energetickými zdrojmi a celkovú štruktúru zásobovania energiou.

Rada môže na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov jednomyseľne stanoviť, že na oblasti uvedené v prvom pododseku sa bude vzťahovať riadny legislatívny postup.

3. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijmú všeobecné akčné programy stanovujúce prioritné ciele, ktoré sa majú dosiahnuť.

Opatrenia potrebné na vykonávanie týchto programov sa prijímajú za podmienok ustanovených v odseku 1 alebo 2 podľa okolností prípadu.

4. Bez toho, aby boli dotknuté určité opatrenia prijaté Úniou, politiku v oblasti životného prostredia financujú a uskutočňujú členské štáty.

5. Bez toho, aby bola dotknutá zásada o nahradení škody znečisťovateľom, opatrenie vychádzajúce z ustanovení odseku 1 zahŕňa náklady, ktoré verejná správa členského štátu pokladá za neúmerné, toto opatrenie obsahuje primerané ustanovenia vo forme:

— dočasnej odchýlky a/alebo

— finančnej podpory od kohézneho fondu zriadeného podľa článku 177.

Článok 193
(bývalý článok 176 ZES)

Ochranné opatrenia podľa článku 192 nebránia členskému štátu udržiavať alebo zavádzať prísnejšie ochranné opatrenia. Tieto opatrenia musia byť zlučiteľné so zmluvami. Oznamujú sa Komisii.

HLAVA XXI

ENERGETIKA

Článok 194

1. V rámci vytvorenia a fungovania vnútorného trhu a so zreteľom na potrebu zachovávať a zlepšovať životné prostredie sleduje politika Únie v oblasti energetiky v duchu solidarity medzi členskými štátmi tieto ciele:

a) zabezpečovať fungovanie trhu v oblasti energetiky;

b) zabezpečovať bezpečnosť dodávok energie v Únii;

c) presadzovať energetickú efektívnosť, úsporu a vývoj nových a obnoviteľných zdrojov energie a

d) podporovať prepojenie energetických sietí.

2. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie ostatných ustanovení zmlúv, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľov uvedených v odseku 1. Takéto opatrenia sa prijmú po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Nie je nimi dotknuté právo členských štátov určiť podmienky pre využívanie svojich energetických zdrojov, jeho voľba medzi rôznymi zdrojmi energie a všeobecná štruktúra jeho zásobovania bez toho, aby bol dotknutý článok 192 ods. 2 písm. c).

3. Odchylne od odseku 2 Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom jednomyseľne a po porade s Európskym parlamentom ustanoví uvedené opatrenia, ak sú najmä fiškálnej povahy.

HLAVA XXII

CESTOVNÝ RUCH

Článok 195

1. Únia dopĺňa činnosť členských štátov v odvetví cestovného ruchu najmä podporou konkurencieschopnosti podnikov Únie v tomto odvetví.

Na tento účel sa činnosť Únie zameriava na:

a) podporu vytvárania priaznivého prostredia pre rozvoj podnikov v tomto odvetví;

b) podporu spolupráce medzi členskými štátmi, najmä výmenou dobrej praxe.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia osobitné opatrenia doplňujúce činnosti vykonávané členskými štátmi na dosiahnutie cieľov uvedených v tomto článku, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

HLAVA XXIII

CIVILNÁ OCHRANA

Článok 196

1. Únia podporuje spoluprácu medzi členskými štátmi s cieľom zlepšiť efektívnosť systémov na predchádzanie prírodným katastrofám alebo katastrofám spôsobeným ľudskou činnosťou a na ochranu pred nimi.

Činnosť Únie je zameraná na:

a) podporu a dopĺňanie činnosti členských štátov na ústrednej, regionálnej a miestnej úrovni, ktorá sa týka predchádzania rizík, prípravy ich personálu civilnej ochrany a zásahov v prípade, že v rámci Únie dôjde k prírodným katastrofám alebo katastrofám spôsobeným ľudskou činnosťou;

b) presadzovanie rýchlej a efektívnej operačnej spolupráce v rámci Únie medzi vnútroštátnymi útvarmi civilnej ochrany;

c) presadzovanie vzájomného súladu činností vykonávaných na medzinárodnej úrovni v oblasti civilnej ochrany.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia potrebné na napomáhanie dosiahnutia cieľov uvedených v odseku 1, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

HLAVA XXIV

ADMINISTRATÍVNA SPOLUPRÁCA

Článok 197

1. Účinné vykonávanie práva Únie členskými štátmi, ktoré je nevyhnutné pre správne fungovanie Únie, sa považuje za záležitosť spoločného záujmu.

2. Únia môže podporovať úsilie členských štátov, aby zlepšovali svoju administratívnu kapacitu na vykonávanie práva Únie. Táto činnosť môže zahŕňať uľahčovanie výmeny informácií a úradníkov, ako aj podporu plánov vzdelávania a prípravy. Žiaden členský štát nie je povinný túto podporu využiť. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení ustanovia na tento účel potrebné opatrenia, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

3. Týmto článkom nie sú dotknuté záväzky členských štátov vykonávať právo Únie alebo výsadné práva a povinnosti Komisie. Tiež ním nie sú dotknuté iné ustanovenia zmlúv, ktoré upravujú administratívnu spoluprácu medzi členskými štátmi a medzi nimi a Úniou.

ŠTVRTÁ ČASŤ
PRIDRUŽENIE ZÁMORSKÝCH KRAJÍN A ÚZEMÍ

Článok 198
(bývalý článok 182 ZES)

Členské štáty súhlasia, aby sa k Únii pridružili neeurópske krajiny a územia, ktoré majú osobitné vzťahy s Dánskom, Francúzskom, Holandskom a Spojeným kráľovstvom. Tieto krajiny a územia (ďalej len „krajiny a územia“) sú uvedené v prílohe II.

Cieľom pridruženia je podporovať hospodársky a sociálny rozvoj krajín a území a nadviazať úzke hospodárske vzťahy medzi nimi a Úniou ako celkom.

V súlade so zásadami, ktoré sú uvedené v preambule tejto zmluvy, pridruženie slúži predovšetkým na podporu záujmov a blahobytu obyvateľov týchto krajín a území a na to, aby dospeli k hospodárskemu, sociálnemu a kultúrnemu rozvoju, o ktorý sa usilujú.

Článok 199
(bývalý článok 183 ZES)

Pridruženie sleduje nasledujúce ciele:

1) Členské štáty uplatňujú pri obchodných stykoch s týmito krajinami a územiami rovnaké zaobchádzanie, na akom sa v zmysle zmlúv vzájomne dohodli.

2) Každá krajina alebo územie uplatní v obchodných stykoch s členskými štátmi rovnaké zaobchádzanie, aké uplatňuje vo vzťahu k európskemu štátu, s ktorým udržiava osobitné vzťahy.

3) Členské štáty sa podieľajú na investíciách, ktoré si vyžadujú postupný rozvoj v týchto krajinách a územiach.

4) Pri investíciách financovaných Úniou je účasť na verejných súťažiach a dodávkach otvorená za rovnakých podmienok ako všetkým fyzickým a právnickým osobám, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členského štátu alebo niektorej z krajín a území.

5) Vo vzťahoch medzi členskými štátmi a krajinami a územiami je právo štátnych príslušníkov a spoločností usadiť sa upravené v súlade s ustanoveniami a postupmi vymedzenými v kapitole o práve usadiť sa, a to bez akejkoľvek diskriminácie, iba ak osobitné ustanovenia v zmysle článku 203 stanovujú inak.

Článok 200
(bývalý článok 184 ZES)

1. Clá na tovar pochádzajúci z krajín a území pri dovoze do členských štátov sú zakázané v súlade so zákazom ciel medzi členskými štátmi podľa ustanovení zmlúv.

2. Clá za tovar pochádzajúci z členských štátov alebo iných krajín a území sú pri dovoze do každej krajiny alebo územia z členských štátov alebo z iných krajín zakázané v súlade s ustanoveniami článku 30.

3. Krajiny a územia však môžu vyberať clá, ktoré sú potrebné na ich rozvoj a industrializáciu alebo tvoria príjem ich rozpočtu.

Clá uvedené v predchádzajúcom pododseku nemôžu byť vyššie ako clá na dovoz tovaru z členského štátu, s ktorým táto krajina alebo územie udržiava osobitné vzťahy.

4. Odsek 2 sa nevzťahuje na krajiny a územia, ktoré z dôvodov osobitných medzinárodných záväzkov už uplatňujú nediskriminujúci colný sadzobník.

5. Zavedenie ciel alebo zmeny v clách ukladaných na tovar dovážaný do krajín a území nesmie viesť právne ani vecne k priamej ani nepriamej diskriminácii medzi dovozmi z jednotlivých členských štátov.

Článok 201
(bývalý článok 185 ZES)

Ak by výška cla uplatňovaná na tovar z tretej krajiny pri vstupe do krajiny alebo na jej územie mohla pri uplatňovaní článku 200 ods. 1 vyvolať odklon obchodu na škodu niektorého členského štátu, môže tento štát požiadať Komisiu, aby navrhla ostatným členským štátom opatrenia potrebné na nápravu tejto situácie.

Článok 202
(bývalý článok 186 ZES)

S výhradou ustanovení týkajúcich sa verejného zdravia, verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku voľný pohyb pracovníkov v rámci členských štátov z krajín a území a pracovníkov z členských štátov v krajinách a územiach sa spravuje právnymi aktmi prijatými v súlade s článkom 203.

Článok 203
(bývalý článok 187 ZES)

Rada na základe skúseností získaných z pridruženia krajín a území k Únii a podľa zásad stanovených zmluvami jednomyseľne na návrh Komisie určí ustanovenia týkajúce sa podrobných pravidiel a postupu pridruženia krajín a území k Únii. Ak dotknuté ustanovenia prijíma Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom, uznáša sa jednomyseľne na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom.

Článok 204
(bývalý článok 188 ZES)

Články 198 až 203 sa vzťahujú na Grónsko, ak nestanovia inak osobitné ustanovenia pre Grónsko obsiahnuté v Protokole o osobitnej úprave pre Grónsko pripojenom k zmluvám.

PIATA ČASŤ
VONKAJŠIA ČINNOSŤ ÚNIE

HLAVA I
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA O VONKAJŠEJ ČINNOSTI ÚNIE

Článok 205

Činnosť Únie na medzinárodnej scéne podľa tejto časti sa spravuje zásadami, sleduje ciele a uskutočňuje sa v súlade so všeobecnými ustanoveniami uvedenými v kapitole 1 hlavy V Zmluvy o Európskej únii.

HLAVA II
SPOLOČNÁ OBCHODNÁ POLITIKA

Článok 206
(bývalý článok 131 ZES)

Vytvorením colnej únie v súlade s článkami 28 až 32 Únia v spoločnom záujme prispieva k harmonickému rozvoju svetového obchodu, postupnému zrušovaniu obmedzení medzinárodného obchodu a k priamym zahraničným investíciám, ako aj k znižovaniu colných a iných prekážok.

Článok 207
(bývalý článok 133 ZES)

1. Spoločná obchodná politika vychádza z jednotných zásad, najmä vo vzťahu k úpravám colných sadzieb, uzavieraniu colných a obchodných dohôd týkajúcich sa obchodu s tovarom a službami, k obchodným aspektom duševného vlastníctva, priamym zahraničným investíciám, zjednocovaniu liberalizačných opatrení, vývoznej politike, ako aj k opatreniam na ochranu obchodu, napríklad v prípade dumpingu a subvencií. Spoločná obchodná politika sa uskutočňuje v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijmú prostredníctvom nariadení opatrenia vymedzujúce rámec pre uskutočňovanie spoločnej obchodnej politiky.

3. Ak sú potrebné rokovania a uzavretie dohôd s jedným alebo viacerými tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami, uplatní sa článok 218, pokiaľ nie je v osobitných ustanoveniach tohto článku ustanovené inak.

Komisia predloží odporúčania Rade, ktorá poverí Komisiu začatím potrebných rokovaní. Rada a Komisia zodpovedajú za zabezpečenie toho, aby dojednané dohody boli v súlade s vnútornými politikami a predpismi Únie.

Tieto rokovania vedie Komisia, pričom sa radí s osobitným výborom ustanoveným Radou na pomoc Komisii pri vykonávaní tejto úlohy a v rámci smerníc, ktoré jej Rada môže adresovať. Komisia pravidelne podáva osobitnému výboru a Európskemu parlamentu správy o pokroku v rokovaniach.

4. Pri rokovaní a uzatváraní dohôd uvedených v odseku 3 sa Rada uznáša kvalifikovanou väčšinou.

Pri rokovaní a uzatváraní dohôd v oblasti obchodu so službami, obchodných aspektov duševného vlastníctva a v oblasti priamych zahraničných investícií sa Rada uznáša jednomyseľne, ak takéto dohody obsahujú ustanovenia, pre ktoré sa vyžaduje jednomyseľnosť na prijatie vnútorných predpisov.

Rada sa uznáša jednomyseľne aj pri rokovaní a uzavieraní dohôd:

a) v oblasti obchodu s kultúrnymi a audiovizuálnymi službami, ak hrozí, že týmito dohodami bude dotknutá kultúrna a jazyková rozmanitosť Únie,

b) v oblasti obchodu so sociálnymi, vzdelávacími a zdravotníckymi službami, ak hrozí, že týmito dohodami bude vážne narušená vnútroštátna organizácia týchto služieb a dotknutá zodpovednosť členských štátov za ich poskytovanie.

5. Rokovania a uzatváranie medzinárodných dohôd v oblasti dopravy sa spravujú hlavou VI tretej časti a článkom 218.

6. Výkonom právomocí prenesených týmto článkom v oblasti obchodnej politiky nie je dotknuté rozdelenie právomocí medzi Úniou a členskými štátmi a tento výkon nepovedie k harmonizácii zákonov alebo iných právnych predpisov členských štátov, pokiaľ zmluvy takúto harmonizáciu vylučujú.

HLAVA III

SPOLUPRÁCA S TRETÍMI KRAJINAMI A HUMANITÁRNA POMOC

KAPITOLA 1

ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA

Článok 208

(bývalý článok 177 ZES)

1. Politika Únie v oblasti rozvojovej spolupráce sa vykonáva v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie. Politika Únie v oblasti rozvojovej spolupráce a politiky členských štátov v tejto oblasti sa vzájomne dopĺňajú a posilňujú.

Hlavným cieľom politiky Únie v oblasti rozvojovej spolupráce je obmedzovanie chudoby a v dlhodobom horizonte jej odstránenie. Únia zohľadní ciele rozvojovej spolupráce pri uskutočňovaní politík, ktoré môžu ovplyvniť rozvojové krajiny.

2. Únia a členské štáty plnia záväzky a majú na zreteli ciele, ktoré schválili v rámci Organizácie Spojených národov a v iných príslušných medzinárodných organizáciách.

Článok 209

(bývalý článok 179 ZES)

1. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijmú opatrenia potrebné na uskutočňovanie politiky v oblasti rozvojovej spolupráce, ktoré sa môžu vzťahovať na viacročné programy spolupráce s rozvojovými krajinami alebo na tematicky zamerané programy.

2. Únia môže uzavrieť s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami akúkoľvek dohodu vhodnú na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 21 Zmluvy o Európskej únii a článku 208 tejto zmluvy.

Prvým pododsekom nie sú dotknuté právomoci členských štátov rokovať v medzinárodných orgánoch a uzavierať dohody.

3. Európska investičná banka prispeje, za podmienok stanovených v jej štatúte, k uskutočňovaniu opatrení uvedených v odseku 1.

Článok 210
(bývalý článok 180 ZES)

1. S cieľom podporovať komplementárnosť a efektívnosť svojich činností Únia a členské štáty koordinujú svoje politiky rozvojovej spolupráce a navzájom sa radia o programoch pomoci vrátane pôsobenia v medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách. Môžu uskutočniť jednotnú akciu. V prípade potreby členské štáty prispievajú k vykonávaniu programov pomoci Únie.

2. Komisia môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu koordinácie uvedenej v odseku 1.

Článok 211
(bývalý článok 181 ZES)

Únia a členské štáty v rámci svojej pôsobnosti spolupracujú s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami.

KAPITOLA 2

HOSPODÁRSKA, FINANČNÁ A TECHNICKÁ SPOLUPRÁCA S TRETÍMI KRAJINAMI

Článok 212
(bývalý článok 181a ZES)

1. Bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv, najmä článkov 208 až 211, Únia vykonáva činnosti hospodárskej, finančnej a technickej spolupráce vrátane pomoci najmä vo finančnej oblasti s inými ako rozvojovými tretími krajinami. Tieto činnosti sú v súlade s politikou Únie v oblasti rozvoja a vykonávajú sa v rámci zásad a cieľov jej vonkajšej činnosti. Činnosti Únie a členských štátov sa vzájomne dopĺňajú a posilňujú.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia potrebné na vykonávanie odseku 1.

3. Únia a členské štáty spolupracujú v rámci svojich právomocí s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami. Dojednania o spolupráci s Úniou môžu byť predmetom dohôd medzi Úniou a príslušnými tretími stranami.

Prvým pododsekom nie je dotknutá príslušnosť členských štátov rokovať s medzinárodnými orgánmi a uzatvárať medzinárodné dohody.

Článok 213

Ak si situácia v tretej krajine vyžaduje neodkladnú finančnú pomoc Únie, Rada na návrh Komisie prijme potrebné rozhodnutia.

KAPITOLA 3

HUMANITÁRNA POMOC

Článok 214

1. Činnosti Únie v oblasti humanitárnej pomoci sa vykonávajú v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie. Tieto činnosti sú zamerané na poskytovanie ad hoc pomoci a záchrany obyvateľstvu tretích krajín, obetiam prírodných katastrof alebo katastrof spôsobených ľudskou činnosťou s cieľom pokryť humanitárne potreby vyplývajúce z týchto situácií. Činnosti Únie a činnosti členských štátov sa vzájomne dopĺňajú a posilňujú.

2. Činnosti v oblasti humanitárnej pomoci sa vykonávajú v súlade so zásadami medzinárodného práva a zásadami nestrannosti, neutrality a nediskriminácie.

3. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia vymedzujúce rámec, v ktorom sa vykonávajú činnosti Únie v oblasti humanitárnej pomoci.

4. Únia môže uzavrieť s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami akúkoľvek dohodu vhodnú na dosiahnutie cieľov uvedených v odseku 1 a v článku 21 Zmluvy o Európskej únii.

Prvým pododsekom nie sú dotknuté právomoci členských štátov dojednávať na medzinárodnej úrovni a uzavierať dohody.

5. S cieľom vytvoriť rámec pre spoločné príspevky mladých Európanov na humanitárne činnosti Únie sa zakladá Európsky dobrovoľnícky zbor pre humanitárnu pomoc. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení ustanovia jeho štatút a spôsob jeho fungovania.

6. Komisia môže vyvíjať akúkoľvek užitočnú iniciatívu na podporu koordinácie činností Únie a činností členských štátov s cieľom posilniť efektívnosť a komplementárnosť opatrení Únie a vnútroštátnych opatrení v oblasti humanitárnej pomoci.

7. Únia zabezpečí, aby jej humanitárne činnosti boli koordinované a v súlade s činnosťami medzinárodných organizácií a orgánov, najmä tých, ktoré sú súčasťou systému Organizácie Spojených národov.

HLAVA IV

REŠTRIKTÍVNE OPATRENIA

Článok 215
(bývalý článok 301 ZES)

1. Ak rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o Európskej únii ustanovuje prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami, Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na základe spoločného návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie potrebné opatrenia. Informuje o nich Európsky parlament.

2. Ak tak ustanovuje rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o Európskej únii, Rada môže v súlade s postupom uvedeným v odseku 1 prijať reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, skupinám alebo neštátnym subjektom.

3. Právne akty uvedené v tomto článku obsahujú potrebné ustanovenia o právnych zárukách.

HLAVA V

MEDZINÁRODNÉ DOHODY

Článok 216

1. Únia môže uzavierať dohody s jednou alebo viacerými tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami, keď to ustanovujú zmluvy alebo keď je uzavretie dohody buď potrebné na dosiahnutie jedného z cieľov stanovených zmluvami v rámci politík Únie, alebo je ustanovené v právne záväznom akte Únie, alebo sa môže dotknúť spoločných pravidiel alebo pozmeniť ich pôsobnosť.

2. Dohody uzavreté Úniou sú záväzné pre inštitúcie Únie a pre členské štáty.

Článok 217
(bývalý článok 310 ZES)

Únia môže uzavrieť s jedným alebo s viacerými tretími krajinami alebo s medzinárodnými organizáciami dohody o pridružení, ktoré stanovia vzájomné práva a povinnosti, spoločné postupy a osobitné postupy.

Článok 218
(bývalý článok 300 ZES)

1. Bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia článku 207, dohody medzi Úniou a tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami sa dojednávajú a uzavierajú podľa nasledovného postupu.

2. Rada poveruje na začatie rokovaní, prijíma smernice pre rokovania, poveruje na podpis a uzaviera dohody.

3. Komisia alebo vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku v prípadoch, keď sa predpokladaná dohoda výlučne alebo hlavne týka spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, predkladá odporúčania Rade, ktorá prijme rozhodnutie poverujúce na začatie rokovaní a vymenúvajúce, v závislosti od predmetu predpokladanej dohody, vyjednávača alebo vedúceho negociačného tímu Únie.

4. Rada môže adresovať vyjednávačovi smernice a určiť osobitný výbor, po porade s ktorým sa musia viesť rokovania.

5. Rada na návrh vyjednávača prijme rozhodnutie poverujúce na podpis dohody a v prípade potreby jej predbežné vykonávanie pred nadobudnutím jej platnosti.

6. Rada na návrh vyjednávača prijme rozhodnutie o uzavretí dohody.

S výnimkou prípadov, keď sa dohoda týka výlučne spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, Rada prijme rozhodnutie, ktorým sa uzaviera dohoda:

a) po udelení súhlasu Európskeho parlamentu v týchto prípadoch:

   i) dohody o pridružení;

   ii) dohoda o pristúpení Únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;

   iii) dohody, ktoré zakladajú osobitný inštitucionálny rámec organizovaním postupov spolupráce;

   iv) dohody s významnými rozpočtovými dôsledkami pre Úniu;

   v) dohody, ktoré sa vzťahujú na oblasti, na ktoré sa uplatňuje riadny legislatívny postup alebo mimoriadny legislatívny postup, pri ktorom sa vyžaduje súhlas Európskeho parlamentu.

   Európsky parlament a Rada sa môžu v prípade naliehavej situácie dohodnúť na lehote na udelenie súhlasu;

b) v ostatných prípadoch po porade s Európskym parlamentom. Európsky parlament vydá svoje stanovisko v lehote, ktorú môže Rada určiť podľa naliehavosti záležitosti. Ak stanovisko nie je poskytnuté v tejto lehote, Rada sa môže uznášať.

7. Odchylne od odsekov 5, 6 a 9 môže Rada pri uzavretí dohody splnomocniť vyjednávača na schválenie zmien dohody v mene Únie, ak táto dohoda ustanovuje, že môžu byť prijaté zjednodušeným postupom alebo orgánom zriadeným danou dohodou. Rada môže pripojiť k tomuto splnomocneniu osobitné podmienky.

8. Rada sa počas celého postupu uznáša kvalifikovanou väčšinou.

Jednomyseľne sa však uznáša vtedy, keď sa dohoda vzťahuje na oblasť, v ktorej sa na prijatie aktu Únie vyžaduje jednomyseľnosť, ako aj pri dohodách o pridružení a dohodách uvedených v článku 212 so štátmi, ktoré sú kandidátmi na pristúpenie. Rada sa tiež uznáša jednomyseľne o dohode o pristúpení Únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; takéto rozhodnutie nenadobudne účinnosť, kým ho neschvália členské štáty v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

9. Rada prijme na návrh Komisie alebo vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku rozhodnutie o pozastavení vykonávania dohody a rozhodnutie, ktorým sa určujú pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody.

10. Európsky parlament je ihneď a v plnom rozsahu informovaný vo všetkých etapách konania.

11. Členský štát, Európsky parlament, Rada alebo Komisia môžu získať stanovisko Súdneho dvora k tomu, či je zamýšľaná dohoda v súlade s ustanoveniami zmlúv. Ak je stanovisko Súdneho dvora záporné, zamýšľaná dohoda nemôže nadobudnúť platnosť, pokiaľ nie je zmenená alebo doplnená, alebo pokiaľ nie sú zmluvy revidované.

Článok 219

(bývalý článok 111 ods. 1 až 3 a 5 ZES)

1. Odchylne od článku 218 môže Rada buď na odporúčanie Európskej centrálnej banky, alebo na odporúčanie Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou v snahe o dosiahnutie konsenzu v súlade s cieľom cenovej stability uzatvárať formálne dohody o systéme výmenných kurzov eura vo vzťahu k menám tretích štátov. Rada sa uznáša jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom a v súlade s postupom ustanoveným v odseku 3.

Rada môže buď na odporúčanie Európskej centrálnej banky, alebo na odporúčanie Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou v snahe o dosiahnutie konsenzu v súlade s cieľom cenovej stability prijať, upraviť alebo upustiť od hlavných kurzov eura v rámci systému výmenných kurzov. Predseda Rady informuje Európsky parlament o prijatí, upravení alebo upustení od hlavných kurzov eura.

2. Ak neexistuje systém výmenných kurzov eura vo vzťahu k jednému alebo viacerým menám tretích štátov podľa odseku 1, môže Rada buď na odporúčanie Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou alebo na odporúčanie Európskej centrálnej banky formulovať všeobecné smery kurzovej politiky vo vzťahu k týmto menám. Tieto všeobecné smery sa nedotýkajú primárneho cieľa ESCB udržiavať cenovú stabilitu.

3. Odlišne od článku 218, ak má Únia rokovať o dohodách týkajúcich sa menových otázok alebo otázok devízového režimu s jedným alebo viacerými tretími štátmi alebo medzinárodnými organizáciami, rozhodne Rada na odporúčanie Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou o podmienkach rokovania a uzatvorení týchto dohôd. Týmito podmienkami sa zaručí jednotná pozícia Únia. Komisia sa zúčastní na týchto rokovaniach v plnom rozsahu.

4. Bez toho, aby bola dotknutá právomoc Únie a dohody Únie týkajúce sa hospodárskej a menovej únie, môžu členské štáty rokovať v medzinárodných orgánoch a uzatvárať medzinárodné dohody.

HLAVA VI

VZŤAHY ÚNIE S MEDZINÁRODNÝMI ORGANIZÁCIAMI A TRETÍMI KRAJINAMI A DELEGÁCIE ÚNIE

Článok 220

(bývalé články 302 až 304 ZES)

1. Únia nadväzuje všetky vhodné formy spolupráce s orgánmi Organizácie Spojených národov a jej odbornými organizáciami, s Radou Európy, Organizáciou pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj.

Únia okrem toho udržiava vhodné vzťahy s ostatnými medzinárodnými organizáciami.

2. Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisia sú poverení vykonávaním tohto článku.

Článok 221

1. Delegácie Únie v tretích krajinách a pri medzinárodných organizáciách zabezpečujú zastupovanie Únie.

2. Delegácie Únie podliehajú vedeniu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Konajú v úzkej spolupráci s diplomatickými a konzulárnymi zastúpeniami členských štátov.

HLAVA VII

DOLOŽKA O SOLIDARITE

Článok 222

1. Únia a jej členské štáty konajú spoločne v duchu solidarity, ak sa niektorý členský štát stane objektom teroristického útoku alebo obeťou prírodnej katastrofy alebo katastrofy spôsobenej ľudskou činnosťou. Únia zmobilizuje všetky nástroje, ktoré má k dispozícii vrátane vojenských prostriedkov poskytnutých členskými štátmi, aby:

a) — zabránila teroristickej hrozbe na území členských štátov,

— chránila demokratické inštitúcie a civilné obyvateľstvo pred prípadným teroristickým útokom,

— pomohla členskému štátu na jeho území na žiadosť jeho politických predstaviteľov v prípade teroristického útoku;

b) pomohla členskému štátu na jeho území na žiadosť jeho politických predstaviteľov v prípade prírodnej katastrofy alebo katastrofy spôsobenej ľudskou činnosťou.

2. Ak sa členský štát stane obeťou teroristického útoku, prírodnej katastrofy alebo katastrofy spôsobenej ľudskou činnosťou, ostatné členské štáty mu pomáhajú na žiadosť jeho politických orgánov. Na tento účel členské štáty navzájom koordinujú svoju činnosť v Rade.

3. Podrobnosti vykonávania tejto doložky o solidarite Úniou sa vymedzia v rozhodnutí, ktoré Rada prijme na základe spoločného návrhu Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Rada sa uznáša v súlade s článkom 31 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii, ak má toto rozhodnutie obranné dôsledky. Európsky parlament je informovaný.

Na účely tohto odseku a bez toho, aby bol dotknutý článok 240, Rade pomáha Politický a bezpečnostný výbor s podporou štruktúr vytvorených v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky, ako aj výbor uvedený v článku 71, ktoré jej v prípade potreby predkladajú spoločné stanoviská.

4. S cieľom umožniť Únii a jej členským štátom konať efektívne Európska rada pravidelne vyhodnocuje hrozby, ktorým Únia čelí.

ŠIESTA ČASŤ
INŠTITUCIONÁLNE A FINANČNÉ USTANOVENIA

HLAVA I
USTANOVENIA O ORGÁNOCH

KAPITOLA 1
ORGÁNY

ODDIEL 1
EURÓPSKY PARLAMENT

Článok 223
(bývalý článok 190 ods. 4 a 5 ZES)

1. Európsky parlament vypracuje návrh s cieľom prijať ustanovenia potrebné na umožnenie priamych a všeobecných volieb jeho poslancov konané jednotným postupom vo všetkých členských štátoch alebo v súlade so zásadami spoločnými pre všetky členské štáty.

Rada po udelení súhlasu Európskeho parlamentu vyjadrenom väčšinou hlasov svojich členov v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom jednomyseľne prijme potrebné ustanovenia. Tieto ustanovenia nadobudnú platnosť po ich schválení členskými štátmi v súlade s ich príslušnými vnútroštátnymi ústavnými požiadavkami.

2. Európsky parlament z vlastnej iniciatívy a v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po vyžiadaní stanoviska Komisie a na základe súhlasu Rady prostredníctvom nariadení stanoví pravidlá a všeobecné podmienky výkonu funkcií svojich členov. Všetky pravidlá a podmienky týkajúce sa zdaňovania členov alebo bývalých členov si vyžadujú jednomyseľné schválenie Radou.

Článok 224
(bývalý článok 191 druhý pododsek ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení stanovia pravidlá, ktorými sa spravujú politické strany na európskej úrovni uvedené v článku 10 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii, najmä pravidlá ich financovania.

Článok 225
(bývalý článok 192 druhý pododsek ZES)

Rozhodnutím väčšiny svojich členov môže Európsky parlament požiadať Komisiu o predloženie vhodného návrhu vo veciach, o ktorých sa domnieva, že pre plnenie zmlúv je potrebné vydať akt Únie. Ak Komisia návrh nepredloží, informuje Európsky parlament o dôvodoch.

Článok 226
(bývalý článok 193 ZES)

Európsky parlament na žiadosť štvrtiny svojich členov môže v rámci svojich funkcií ustanoviť dočasný vyšetrovací výbor, ktorý bez toho, aby boli dotknuté právomoci vymedzené zmluvami iným inštitúciám, orgánom, úradom alebo agentúram, preskúma prípady porušenia alebo nesprávneho úradného postupu pri uplatňovaní práva Únie okrem prípadov, keď takéto skutočnosti skúma súd a súdne konanie sa ešte neskončilo.

Dočasný vyšetrovací výbor zaniká predložením správy.

Európsky parlament z vlastnej iniciatívy a v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom a po súhlase Rady a Komisie prostredníctvom nariadení ustanoví podrobné pravidlá, ktorými sa spravuje výkon práva vyšetrovať.

Článok 227
(bývalý článok 194 ZES)

Akýkoľvek občan únie a akákoľvek fyzická či právnická osoba s bydliskom alebo sídlom zaregistrovaným v členskom štáte má právo individuálne alebo spoločne s ďalšími občanmi alebo osobami predložiť Európskemu parlamentu petíciu vo veci, ktorá sa ich priamo dotýka a ktorá spadá do pôsobnosti Únie.

Článok 228
(bývalý článok 195 ZES)

1. Európsky ombudsman, volený Európskym parlamentom, je oprávnený prijímať od občanov únie alebo od fyzických či právnických osôb s bydliskom alebo zaregistrovaným sídlom v členskom štáte sťažnosti týkajúce sa prípadov nesprávneho úradného postupu inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie s výnimkou Súdneho dvora Európskej únie pri výkone jeho súdnych funkcií. Prešetruje tieto sťažnosti a podáva o nich správy.

V súlade so svojimi povinnosťami sa ombudsman najprv presvedčí o opodstatnenosti šetrenia, ktoré začne z vlastného podnetu alebo na základe sťažnosti predloženej priamo jemu alebo prostredníctvom člena Európskeho parlamentu, okrem prípadu, keď uvádzané skutočnosti sú alebo boli predmetom

súdneho konania. Ak ombudsman zistí prípad nesprávneho úradného postupu, postúpi záležitosť príslušnej inštitúcii, orgánu alebo úradu alebo agentúre, ktorá ho o svojom stanovisku vyrozumie v lehote troch mesiacov. Ombudsman potom odovzdá správu Európskemu parlamentu a príslušnej inštitúcii, orgánu alebo úradu alebo agentúre.

O výsledku takého šetrenia musí byť osoba, ktorá podala sťažnosť, vyrozumená. Ombudsman podáva o výsledkoch svojho šetrenia výročnú správu Európskemu parlamentu.

2. Ombudsman je volený po každých voľbách Európskeho parlamentu na čas funkčného obdobia parlamentu. Ombudsman môže byť menovaný znova.

Na žiadosť Európskeho parlamentu môže Súdny dvor ombudsmana odvolať, ak nespĺňa podmienky predpísané pre výkon jeho funkcie alebo ak sa dopustil závažného pochybenia.

3. Ombudsman vykonáva svoje funkcie úplne nezávisle. Pri výkone svojich povinností nesmie požadovať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády, inštitúcie, orgánu alebo úradu alebo agentúry. Počas svojho funkčného obdobia nesmie vykonávať iné platené ani neplatené povolanie.

4. Európsky parlament z vlastnej iniciatívy a v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom na základe stanoviska Komisie a so súhlasom Rady prijme prostredníctvom nariadení štatút a všeobecné podmienky výkonu funkcií ombudsmana.

Článok 229
(bývalý článok 196 ZES)

Európsky parlament zasadá raz do roka. Schádza sa, bez toho aby musel byť zvolaný, v druhý utorok v mesiaci marec.

Európsky parlament sa môže zísť na mimoriadnej schôdzi na žiadosť väčšiny svojich členov, ako aj na žiadosť Rady alebo Komisie.

Článok 230
(bývalý článok 197 druhý, tretí a štvrtý pododsek ZES)

Komisia sa môže zúčastňovať na všetkých rokovaniach a, ak o to požiada, musí byť vypočutá.

Na otázky Európskeho parlamentu alebo jeho členov odpovedá Komisia písomne alebo ústne.

Európsky parlament vypočuje Európsku radu a Radu v súlade s podmienkami ustanovenými v rokovacom poriadku Európskej rady a v rokovacom poriadku Rady.

Článok 231
(bývalý článok 198 ZES)

Ak nie je v zmluvách ustanovené inak, Európsky parlament sa uznáša väčšinou odovzdaných hlasov.

Rokovací poriadok stanoví kvórum.

Článok 232
(bývalý článok 199 ZES)

Európsky parlament schvaľuje svoj rokovací poriadok rozhodnutím väčšiny svojich členov.

Zápisnice z rokovania Európskeho parlamentu sa uverejňujú spôsobom, ktorý je stanovený v zmluvách a v rokovacom poriadku.

Článok 233
(bývalý článok 200 ZES)

Európsky parlament na verejnom zasadaní prerokúva výročnú súhrnnú správu, ktorú mu predkladá Komisia.

Článok 234
(bývalý článok 201 ZES)

Ak bol podaný návrh na vyslovenie nedôvery Komisii za jej činnosť, môže o tom Európsky parlament hlasovať najskôr po uplynutí troch dní od podania návrhu, a to len verejným hlasovaním.

Ak je návrh na vyslovenie nedôvery prijatý dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov, ktorá predstavuje väčšinu všetkých poslancov Európskeho parlamentu, členovia Komisie sa kolektívne vzdajú funkcie a vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku sa vzdá funkcií, ktoré vykonáva v rámci Komisie. Ostávajú vo funkcii a pokračujú vo vybavovaní bežných záležitostí, až kým nie sú nahradení v súlade s článkom 17 Zmluvy o Európskej únii. V takom prípade sa funkčné obdobie členov Komisie, ktorí majú nahradiť pôvodných členov Komisie, skončí dňom, ktorým by sa skončilo funkčné obdobie členov Komisie, ktorí boli povinní kolektívne sa vzdať funkcie.

ODDIEL 2

EURÓPSKA RADA

Článok 235

1. Pri hlasovaní môže každý člen Európskej rady tiež konať najviac za jedného ďalšieho člena.

Ak sa Európska rada uznáša kvalifikovanou väčšinou, vzťahuje sa na ňu článok 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii a článok 238 ods. 2 tejto zmluvy. Ak sa o veci v Európskej rade hlasuje, jej predseda a predseda Komisie sa nezúčastnia hlasovania.

Ak sa prítomní alebo zastúpení členovia zdržia hlasovania, nebráni to prijatiu uznesení Európskou radou, pre ktoré sa vyžaduje jednomyseľnosť.

2. Predseda Európskeho parlamentu môže byť pozvaný na vypočutie Európskou radou.

3. Európska rada sa pri procedurálnych otázkach a pri prijímaní svojho rokovacieho poriadku uznáša jednoduchou väčšinou.

4. Európskej rade pomáha Generálny sekretariát Rady.

Článok 236

Európska rada kvalifikovanou väčšinou prijme:

a) rozhodnutie ustanovujúce zoznam iných zložení Rady, ako sú všeobecné záležitosti a zahraničné veci v súlade s článkom 16 ods. 6 Zmluvy o Európskej únii;

b) v súlade s článkom 16 ods. 9 Zmluvy o Európskej únii rozhodnutie o tom, kto bude predsedať zloženiam Rady, s výnimkou Rady pre zahraničné veci.

ODDIEL 3

RADA

Článok 237
(bývalý článok 204 ZES)

Zasadnutie Rady zvoláva predseda z vlastného podnetu alebo na žiadosť jedného z jej členov alebo na žiadosť Komisie.

Článok 238
(bývalý článok 205 ods. 1 a 2 ZES)

1. Keď sa vyžaduje, aby sa Rada uzniesla jednoduchou väčšinou, uznáša sa väčšinou svojich členov.

2. Odchylne od článku 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii a pokiaľ nie je v Protokole o prechodných ustanoveniach ustanovené inak, je od 1. novembra 2014 v prípadoch, keď sa Rada

neuznáša na základe návrhu Komisie alebo vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, kvalifikovaná väčšina vymedzená ako väčšina rovnajúca sa najmenej 72 % členov Rady, ktorí zastupujú členské štáty zahŕňajúce najmenej 65 % obyvateľstva Únie.

3. Od 1. novembra 2014 a pokiaľ nie je v Protokole o prechodných ustanoveniach ustanovené inak, v prípadoch, v ktorých podľa zmlúv, ak sa nezúčastňujú hlasovania všetci členovia Rady, kvalifikovaná väčšina je vymedzená takto:

a) Kvalifikovaná väčšina je vymedzená ako väčšina rovnajúca sa najmenej 55 % členov Rady, ktorí zastupujú zúčastnené členské štáty zahŕňajúce najmenej 65 % obyvateľstva týchto členských štátov.

   Blokujúcu menšinu musí tvoriť aspoň minimálny počet členov Rady, ktorí zastupujú viac ako 35 % obyvateľstva zúčastnených členských štátov, plus jeden člen, v opačnom prípade sa kvalifikovaná väčšina považuje za dosiahnutú;

b) Odchylne od písmena a), ak sa Rada neuznáša na návrh Komisie alebo vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, kvalifikovaná väčšina je vymedzená ako väčšina rovnajúca sa najmenej 72 % členov Rady, ktorí zastupujú zúčastnené členské štáty zahŕňajúce najmenej 65 % obyvateľstva týchto štátov.

4. Ak sa prítomní alebo zastúpení členovia zdržia hlasovania, nebráni to prijatiu uznesení vyžadujúcich jednomyseľnosť.

Článok 239
(bývalý článok 206 ZES)

Každý člen Rady môže hlasovať v mene najviac jedného ďalšieho člena.

Článok 240
(bývalý článok 207 ZES)

1. Výbor zložený zo stálych predstaviteľov vlád členských štátov zodpovedá za prípravu činnosti Rady a za plnenie úloh, ktoré mu Rada uloží. Výbor môže prijímať procesné rozhodnutia v prípadoch stanovených v rokovacom poriadku Rady.

2. Rade pomáha generálny sekretariát pod vedením generálneho tajomníka vymenovaného Radou.

Rada rozhoduje o organizácii generálneho sekretariátu jednoduchou väčšinou.

3. Rada sa o procedurálnych otázkach a prijímaní jej rokovacieho poriadku uznáša jednoduchou väčšinou.

Článok 241
(bývalý článok 208 ZES)

Rada uznášajúca sa jednoduchou väčšinou môže požiadať Komisiu, aby urobila šetrenie, ktoré pokladá za potrebné na dosiahnutie spoločných cieľov a aby jej predložila vhodné návrhy. Ak Komisia návrh nepredloží, informuje Radu o dôvodoch.

Článok 242
(bývalý článok 209 ZES)

Po porade s Komisiou Rada uznášajúca sa jednoduchou väčšinou vymedzí pravidlá upravujúce postavenie výborov uvedených v zmluvách.

Článok 243
(bývalý článok 210 ZES)

Rada stanoví platy, požitky a dôchodky predsedu Európskej rady, predsedu Komisie, vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, členov Komisie, predsedov, členov a tajomníkov Súdneho dvora Európskej únie, ako aj generálneho tajomníka Rady. Stanoví tiež všetky náhrady poskytované namiesto odmien.

ODDIEL 4

KOMISIA

Článok 244

V súlade s článkom 17 ods. 5 Zmluvy o Európskej únii sú členovia Komisie vybraní na základe systému rotácie ustanoveného jednomyseľne Európskou radou a založeného na týchto zásadách:

a) členské štáty majú úplne rovnaké postavenie, pokiaľ ide o určovanie poradia a času, počas ktorého pôsobia ich štátni príslušníci ako členovia Komisie; v dôsledku toho rozdiel medzi celkovým počtom funkčných období, ktoré zastávajú štátni príslušníci ktorýchkoľvek dvoch členských štátov, nesmie byť nikdy vyšší ako jeden;

b) s výhradou písmena a) je každá nasledujúca Komisia zložená tak, aby dostatočne odrážala demografické a geografické spektrum všetkých členských štátov.

Článok 245
(bývalý článok 213 ZES)

Členovia Komisie sa zdržia akéhokoľvek konania nezlučiteľného s povahou ich funkcií. Členské štáty rešpektujú ich nezávislosť a nesnažia sa ich ovplyvňovať pri výkone ich funkcií.

Počas svojho funkčného obdobia členovia Komisie nesmú vykonávať inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť. Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviažu, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia. V prípade porušenia tejto povinnosti môže Súdny dvor na žiadosť Rady uznášajúcej sa jednoduchou väčšinou alebo Komisie, podľa okolností prípadu, rozhodnúť o odvolaní príslušného člena podľa článku 247 alebo o odňatí práva na dôchodok alebo iné dávky vyplácané namiesto dôchodku.

Článok 246
(bývalý článok 215 ZES)

Funkcia člena Komisie končí okrem riadneho uplynutia funkčného obdobia alebo smrti aj odstúpením alebo odvolaním.

Funkciu uvoľnenú z dôvodu vzdania sa funkcie, odvolania alebo smrti zastáva po zvyšok funkčného obdobia člena nový člen rovnakej štátnej príslušnosti vymenovaný Radou na základe vzájomnej dohody s predsedom Komisie a po porade s Európskym parlamentom a v súlade s kritériami ustanovenými v článku 17 ods. 3 druhom pododseku Zmluvy o Európskej únii.

Rada môže na návrh predsedu Komisie jednomyseľne rozhodnúť, že uvoľnená funkcia sa neobsadí, najmä ak je zvyšok funkčného obdobia člena Komisie krátky.

V prípade odstúpenia, odvolania alebo smrti predsedu sa na zvyšný čas do konca funkčného obdobia vymenuje náhradník. Pri nahrádzaní predsedu sa uplatňuje postup ustanovený v článku 17 ods. 7 prvom pododseku Zmluvy o Európskej únii.

V prípade vzdania sa funkcie, odvolania alebo smrti je vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku na zvyšok funkčného obdobia nahradený v súlade s článkom 18 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii.

V prípade vzdania sa funkcie všetkých členov Komisie zostávajú jej členovia vo funkcii a pokračujú vo vybavovaní bežných záležitostí, až kým nie sú na zvyšok funkčného obdobia nahradení v súlade s článkom 17 Zmluvy o Európskej únii.

Článok 247
(bývalý článok 216 ZES)

Ak niektorý člen Komisie nespĺňa podmienky predpísané pre výkon funkcie alebo sa dopustil závažného pochybenia, môže ho Súdny dvor na žiadosť Rady uznášajúcej sa jednoduchou väčšinou alebo Komisie odvolať.

Článok 248
(bývalý článok 217 ods. 2 ZES)

Bez toho, aby bol dotknutý článok 18 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii, predseda Komisie rozdelí príslušnosti Komisie a pridelí ich jej členom v súlade s článkom 17 ods. 6 uvedenej zmluvy. Počas funkčného obdobia Komisie môže predseda toto rozdelenie povinností medzi jednotlivými členmi Komisie meniť. Členovia Komisie vykonávajú pod vedením predsedu úlohy, ktoré im pridelil.

Článok 249
(bývalé články 218 ods. 2 a 212 ZES)

1. Komisia prijme svoj rokovací poriadok, aby tak zabezpečila svoje vlastné fungovanie, ako aj fungovanie svojich útvarov. Komisia zabezpečí uverejnenie tohto poriadku.

2. Komisia každoročne najneskôr mesiac pred začiatkom zasadnutia Európskeho parlamentu uverejní súhrnnú správu o činnosti Únie.

Článok 250
(bývalý článok 219 ZES)

Komisia sa uznáša rozhodnutím väčšiny svojich členov.

Podmienky uznášaniaschopnosti sa ustanovia v jej rokovacom poriadku.

ODDIEL 5

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

Článok 251
(bývalý článok 221 ZES)

Súdny dvor zasadá v komorách alebo vo veľkej komore v súlade s pravidlami ustanovenými na tento účel v štatúte Súdneho dvora Európskej únie.

Súdny dvor môže taktiež zasadať v pléne, ak je to ustanovené v štatúte.

Článok 252
(bývalý článok 222 ZES)

Súdnemu dvoru pomáha osem generálnych advokátov. Rada môže zvýšiť jednomyseľným rozhodnutím počet generálnych advokátov, ak o to Súdny dvor požiada.

Povinnosťou generálneho advokáta, konajúceho nestranne a nezávisle, je predkladať na verejných pojednávaniach odôvodnené návrhy v prípadoch, ktoré si v súlade so štatútom Súdneho dvora Európskej únie vyžadujú jeho účasť.

Článok 253
(bývalý článok 223 ZES)

Sudcovia a generálni advokáti Súdneho dvora sa vyberajú z osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a ktoré spĺňajú potrebné kvalifikačné predpoklady požadované v ich krajinách na obsadenie najvyšších sudcovských funkcií alebo sú uznávanými odborníkmi v oblasti práva; sú vymenúvaní na základe vzájomnej dohody vlád členských štátov po porade s výborom uvedeným v článku 255 na obdobie šiestich rokov.

Každé tri roky sa uskutoční čiastočná obmena sudcov a generálnych advokátov v súlade s podmienkami ustanovenými v štatúte Súdneho dvora Európskej únie.

Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedu Súdneho dvora na obdobie troch rokov. Predseda môže byť zvolený znova.

Sudcovia a generálni advokáti, ktorým uplynulo funkčné obdobie, môžu byť vymenovaní znova.

Súdny dvor vymenuje svojho tajomníka a stanoví pravidlá výkonu jeho funkcie.

Súdny dvor prijme vlastný rokovací poriadok. Tento poriadok podlieha schváleniu Rady.

Článok 254
(bývalý článok 224 ZES)

Počet sudcov Všeobecného súdu je určený štatútom Súdneho dvora Európskej únie. Štatút môže stanoviť, aby Všeobecnému súdu pomáhali generálni advokáti.

Členovia Všeobecného súdu sa vyberajú spomedzi osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a ktoré spĺňajú predpoklady požadované na obsadenie najvyšších sudcovských funkcií. Sú vymenúvaní na základe vzájomnej dohody vlád členských štátov po porade s výborom uvedeným v článku 255 na obdobie šiestich rokov. Členovia súdu sú čiastočne obmeňovaní každé tri roky. Členovia súdu, ktorým uplynulo funkčné obdobie, môžu byť vymenovaní znova.

Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedu Všeobecného súdu na obdobie troch rokov. Predseda môže byť zvolený znova.

Všeobecný súd vymenuje svojho tajomníka a stanoví pravidlá výkonu jeho funkcie.

Všeobecný súd prijme svoj rokovací poriadok po dohode so Súdnym dvorom. Tento poriadok podlieha schváleniu Rady.

Pokiaľ štatút Súdneho dvora Európskej únie neustanovuje inak, ustanovenia zmlúv týkajúce sa Súdneho dvora sa vzťahujú aj na Všeobecný súd.

Článok 255

Zriadi sa výbor na účely poskytnutia stanoviska k vhodnosti kandidátov vykonávať funkciu sudcu a generálneho advokáta na Súdnom dvore a na Všeobecnom súde predtým, ako vlády členských štátov vykonajú vymenovania uvedené v článkoch 253 a 254.

Výbor sa skladá zo siedmich osôb vybraných spomedzi bývalých členov Súdneho dvora a Všeobecného súdu, členov najvyšších vnútroštátnych súdnych orgánov a uznávaných odborníkov v oblasti práva, pričom jedného z nich navrhne Európsky parlament. Rada prijme rozhodnutie ustanovujúce pravidlá činnosti výboru a rozhodnutie, ktorým sa vymenúvajú jeho členovia. Uznáša sa na základe iniciatívy predsedu Súdneho dvora.

Článok 256
(bývalý článok 225 ZES)

1. Všeobecný súd je príslušný prejednávať a rozhodovať v prvom stupni o žalobách a v konaniach uvedených v článkoch 263, 265, 268, 270 a 272 s výnimkou tých, ktoré sú prenesené na osobitný súd zriadený podľa článku 257 alebo ktoré štatút vyhradzuje Súdnemu dvoru. Štatút môže ustanoviť, aby bol Všeobecný súd príslušný rozhodovať o ďalších druhoch žalôb alebo konaní.

Proti rozhodnutiam vydaným Všeobecným súdom podľa tohto odseku sa možno odvolať na Súdny dvor len v právnych otázkach za podmienok a v rámci obmedzení ustanovených v štatúte.

2. Všeobecný súd má právomoc prejednávať a rozhodovať o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam osobitných súdov.

Rozhodnutia, ktoré vydá Všeobecný súd podľa tohto odseku, môžu vo výnimočných prípadoch podliehať preskúmaniu Súdnym dvorom za podmienok a v rámci obmedzení uvedených v štatúte, ak existuje vážne nebezpečenstvo, že by mali dopad na jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie.

3. Všeobecný súd je v osobitných oblastiach ustanovených štatútom príslušný prejednávať a rozhodovať o otázkach predložených na predbežný nález podľa článku 267.

Ak sa Všeobecný súd domnieva, že si prípad vyžaduje zásadné rozhodnutie, ktoré by mohlo ovplyvniť jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie, môže prípad postúpiť Súdnemu dvoru na vydanie nálezu.

Rozhodnutia, ktoré vydá Všeobecný súd o otázkach predložených na predbežný nález, môžu vo výnimočných prípadoch podliehať preskúmaniu Súdnym dvorom za podmienok a v rámci obmedzení uvedených v štatúte, ak existuje vážne nebezpečenstvo, že by rozhodnutie malo dopad na jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie.

Článok 257
(bývalý článok 225a ZES)

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom pri Všeobecnom súde zriadiť osobitné súdy na rozhodovanie v určitých veciach v osobitných oblastiach v prvom stupni. Európsky parlament a Rada prostredníctvom nariadení konajú buď na návrh Komisie a po porade so Súdnym dvorom, alebo na žiadosť Súdneho dvora a po porade s Komisiou.

Nariadenie o zriadení osobitného súdu stanoví pravidlá o organizácii osobitného súdu a rozsahu zverených právomocí.

Proti rozhodnutiam vydaným osobitnými súdmi je možné sa odvolať na Všeobecný súd len v právnych otázkach alebo, ak je to uvedené v nariadení o zriadení osobitného súdu, aj vo vecných otázkach.

Členovia osobitných súdov sa vyberajú spomedzi osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a ktoré spĺňajú predpoklady požadované na vymenovanie do sudcovskej funkcie. Členov komôr vymenováva Rada jednomyseľne.

Po dohode so Súdnym dvorom osobitné súdy prijmú svoj rokovací poriadok. Tento poriadok podlieha schváleniu Rady.

Pokiaľ nariadenie o zriadení osobitného súdu neustanovuje inak, vzťahujú sa ustanovenia zmlúv týkajúce sa Súdneho dvora a ustanovenia štatútu Súdneho dvora Európskej únie aj na osobitné súdy. Hlava I štatútu a jeho článok 64 sa vzťahujú na osobitné súdy vždy.

Článok 258
(bývalý článok 226 ZES)

Ak sa Komisia domnieva, že si členský štát nesplnil povinnosť, ktorá pre neho vyplýva zo zmlúv, vydá odôvodnené stanovisko po tom, čo umožní tomuto štátu predložiť pripomienky.

Ak daný štát nevyhovie stanovisku v lehote určenej Komisiou, Komisia môže vec predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie .

Článok 259
(bývalý článok 227 ZES)

Ak sa členský štát domnieva, že iný členský štát nesplnil povinnosť, ktorá vyplýva zo zmlúv, môže predložiť vec Súdnemu dvoru Európskej únie.

Skôr než členský štát podá žalobu proti inému členskému štátu pre domnelé neplnenie povinnosti, ktorá vyplýva zo zmlúv, predloží vec Komisii.

Komisia vydá odôvodnené stanovisko po tom, čo umožní príslušným štátom, aby si vzájomne predložili ústne aj písomné pripomienky v rámci kontradiktórneho konania.

Ak Komisia nevydá toto stanovisko do troch mesiacov odo dňa, keď jej bola vec predložená, môže sa vec podať na Súdny dvor Európskej únie aj bez stanoviska Komisie.

Článok 260
(bývalý článok 228 ZES)

1. Ak Súdny dvor Európskej únie zistí, že členský štát nesplnil povinnosť, ktorá vyplýva zo zmlúv, tento štát je povinný urobiť potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora Európskej únie.

2. Ak sa Komisia domnieva, že dotknutý členský štát neprijal potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, môže predložiť vec Súdnemu dvoru Európskej únie po tom, ako tomuto štátu umožní vyjadriť sa. Navrhne výšku paušálnej pokuty alebo penále, ktoré má dotknutý členský štát zaplatiť a ktoré pokladá v daných podmienkach za primerané.

Ak Súdny dvor Európskej únie zistí, že členský štát nevyhovel rozsudku, môže mu uložiť paušálnu pokutu alebo penále.

Tento postup nemá dopad na článok 259.

3. Ak Komisia predloží vec Súdnemu dvoru Európskej únie podľa článku 258, pretože sa domnieva, že dotknutý členský štát porušil svoju povinnosť oznámiť opatrenie, ktorým transponoval smernicu prijatú v súlade s legislatívnym postupom, môže, ak to považuje za vhodné, navrhnúť výšku paušálnej pokuty alebo penále, ktoré má dotknutý členský štát zaplatiť a ktoré pokladá v daných podmienkach za primerané.

Ak Súdny dvor Európskej únie určí, že došlo k nesplneniu povinnosti, môže dotknutému členskému štátu uložiť paušálnu pokutu alebo penále najviac vo výške navrhnutej Komisiou. Povinnosť platiť nadobudne účinnosť ku dňu, ktorý Súdny dvor Európskej únie určí vo svojom rozsudku.

Článok 261
(bývalý článok 229 ZES)

Nariadenia prijaté spoločne Európskym parlamentom a Radou alebo Radou podľa ustanovení zmlúv môžu Súdnemu dvoru Európskej únie priznať neobmedzenú právomoc vo veci ukladania sankcií podľa týchto nariadení.

Článok 262
(bývalý článok 229a ZES)

Bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv môže Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom a po porade s Európskym parlamentom jednomyseľne prijať ustanovenia o prevode právomocí na Súdny dvor Európskej únie v rozsahu, ktorý určí, v sporoch týkajúcich sa uplatňovania aktov prijatých na základe zmlúv, ktoré tvoria európske práva duševného vlastníctva. Tieto ustanovenia nadobudnú účinnosť po schválení členskými štátmi v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

Článok 263
(bývalý článok 230 ZES)

Súdny dvor Európskej únie preskúmava zákonnosť legislatívnych aktov, aktov Rady, Komisie a Európskej centrálnej banky okrem odporúčaní a stanovísk a preskúmava aj zákonnosť aktov Európskeho parlamentu a Európskej rady, ktoré majú právne účinky vo vzťahu k tretím stranám. Tiež preskúmava zákonnosť aktov orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie, ktoré zakladajú právne účinky voči tretím stranám.

Na tento účel má právomoc rozhodovať o žalobách podávaných členskými štátmi, Európskym parlamentom, Radou alebo Komisiou z dôvodu nedostatku právomoci, porušenia podstatných procesných predpisov, porušenia zmlúv alebo akéhokoľvek právneho pravidla týkajúceho sa uplatňovania alebo zneužitia právomocí.

Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať za rovnakých podmienok o žalobách podaných Dvorom audítorov, Európskou centrálnou bankou a Výborom regiónov na ochranu ich výhradných práv.

Akákoľvek fyzická alebo právnická osoba môže za podmienok ustanovených v prvom a druhom odseku podať žalobu proti aktom, ktoré sú jej určené alebo ktoré sa jej priamo a osobne týkajú, ako aj voči regulačným aktom, ktoré sa jej priamo týkajú a nevyžadujú vykonávacie opatrenia.

Právne akty, ktorými sa zriaďujú orgány, úrady a agentúry Únie, môžu ustanoviť osobitné podmienky a úpravy týkajúce sa žalôb podaných fyzickými alebo právnickými osobami proti aktom týchto orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie, ktoré zakladajú právne účinky voči nim.

Súdne konanie uvedené v tomto článku sa začne do dvoch mesiacov od zverejnenia daného opatrenia, alebo jeho oznámenia žalobcovi, alebo ak toto chýba, odo dňa, keď sa o ňom žalobca dozvedel.

Článok 264
(bývalý článok 231 ZES)

Ak je žaloba opodstatnená, Súdny dvor Európskej únie vyhlási napadnutý akt za neplatný.

Súdny dvor Európskej únie však uvedie, ak to považuje za potrebné, ktoré z účinkov aktu, ktorý vyhlásil za neplatný, sa považujú za konečné.

Článok 265
(bývalý článok 232 ZES)

Ak Európsky parlament, Európska rada, Rada, Komisia alebo Európska centrálna banka porušia zmluvy svojou nečinnosťou, môžu členské štáty a ostatné orgány Únie podať Súdnemu dvoru Európskej únie žalobu, aby potvrdil, že došlo k takémuto porušeniu. Tento článok sa primerane uplatní na orgány, úrady a agentúry Únie, ktoré opomenú konanie.

Táto žaloba je prípustná, len ak bola príslušná inštitúcia, orgán alebo úrad alebo agentúra vyzvaná, aby konala. Ak sa táto inštitúcia, orgán alebo úrad alebo agentúra do dvoch mesiacov po takejto výzve nevyjadrí, možno v lehote ďalších dvoch mesiacov podať návrh na začatie súdneho konania.

Každá fyzická alebo právnická osoba môže podať žalobu Súdnemu dvoru Európskej únie za rovnakých podmienok uvedených v predchádzajúcich odsekoch proti niektorej inštitúcii, orgánu alebo úradu alebo agentúre Únie z dôvodu, že jej neadresoval akt iný ako odporúčanie alebo stanovisko.

Článok 266
(bývalý článok 233 ZES)

Inštitúcia, orgán alebo úrad alebo agentúra, ktorej akt bol vyhlásený za neplatný alebo ktorej nečinnosť bola vyhlásená za odporujúcu zmluvám, je povinná urobiť nevyhnutné opatrenia, aby vyhovela rozsudku Súdneho dvora Európskej únie.

Táto povinnosť nemá vplyv na povinnosti, ktoré môžu vyplynúť z článku 340 druhý odsek.

Článok 267
(bývalý článok 234 ZES)

Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

a) výkladu zmlúv;

b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie;

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol.

Ak sa takáto otázka položi v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie.

Ak sa takáto otázka položí v prebiehajúcom konaní pred súdnym orgánom členského štátu v súvislosti s osobou, ktorá je vo väzbe, Súdny dvor Európskej únie koná bezodkladne.

Článok 268
(bývalý článok 235 ZES)

Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať spory o náhrade škody podľa článku 340 druhého a tretieho odseku.

Článok 269

Súdny dvor má právomoc rozhodovať o zákonnosti aktu prijatého Európskou radou alebo Radou podľa článku 7 Zmluvy o Európskej únii výhradne na návrh členského štátu dotknutého rozhodnutím Európskej rady alebo Rady, a to výhradne o dodržaní procesných ustanovení uvedeného článku.

Taký návrh musí byť predložený do jedného mesiaca odo dňa takéhoto rozhodnutia. Súdny dvor rozhodne do jedného mesiaca odo dňa návrhu.

Článok 270
(bývalý článok 236 ZES)

Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať všetky spory medzi Úniou a jej zamestnancami v medziach a za podmienok stanovených Služobným poriadkom úradníkov Únie a podmienkami zamestnávania ostatných zamestnancov Únie.

článok 271
(bývalý článok 237 ZES)

Súdny dvor Európskej únie má právomoc v rámci uvedených medzí rozhodovať spory, ktoré sa týkajú:

a) plnenia záväzkov členských štátov vyplývajúcich zo Štatútu Európskej investičnej banky. V tejto súvislosti má jej Správna rada právomoci, ktoré článok 258 vymedzuje Komisii;

b) opatrení prijatých Radou guvernérov Európskej investičnej banky. V tejto súvislosti môže každý členský štát, Komisia alebo Správna rada Európskej investičnej banky začať konanie za podmienok stanovených v článku 263;

c) opatrení prijatých Správnou radou Európskej investičnej banky. Konanie proti takýmto opatreniam môžu začať len členské štáty alebo Komisia, a to za podmienok stanovených v článku 263 a výlučne len za porušenie postupu, ako je vymedzené v článku 19 ods. 2, 5, 6 a 7 Štatútu Európskej investičnej banky;

d) plnenia povinností národných centrálnych bánk, ako vyplývajú zo zmlúv a štatútu ESCB a ECB. V tejto súvislosti má Rada guvernérov Európskej centrálnej banky vo vzťahu k národným centrálnym bankám rovnaké právomoci, aké priznáva Komisii článok 258 vo vzťahu k členským štátom. Ak Súdny dvor Európskej únie zistí, že niektorá národná centrálna banka nesplnila povinnosť vyplývajúcu zo zmlúv, táto banka je povinná urobiť potrebné opatrenia, aby vyhovela rozsudku Súdneho dvora Európskej únie.

Článok 272
(bývalý článok 238 ZES)

Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať na základe arbitrážnej doložky pripojenej k verejnoprávnej alebo súkromnoprávnej zmluve uzavretej Úniou alebo v mene Únie.

Článok 273
(bývalý článok 239 ZES)

Súdny dvor má právomoc rozhodovať každý spor medzi členskými štátmi, ktorý súvisí s predmetom zmlúv, ak mu tento spor predložia na základe osobitnej dohody strán.

Článok 274
(bývalý článok 240 ZES)

S výnimkou právomoci, ktorú Súdnemu dvoru Európskej únie priznávajú zmluvy, spory, v ktorých je Únia zúčastnenou stranou, nie sú z tohto dôvodu vyňaté z právomoci súdov členských štátov.

Článok 275

Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ani pokiaľ ide o akty prijaté na ich základe.

Súdny dvor Európskej únie má však právomoc dohliadať na dodržiavanie článku 40 Zmluvy o Európskej únii a rozhodovať o žalobách podaných v súlade s podmienkami ustanovenými v článku 263 štvrtom odseku tejto zmluvy, ktorými sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí upravujúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 Zmluvy o Európskej únii.

Článok 276

Pri výkone svojich právomocí týkajúcich sa ustanovení kapitol 4 a 5 hlavy V tretej časti, ktoré sa vzťahujú na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc preskúmavať platnosť alebo primeranosť operácií vykonaných políciou alebo inými orgánmi členského štátu presadzujúcimi výkon práva, ani rozhodovať o výkone právomocí členských štátov v oblasti udržiavania verejného poriadku a zabezpečovania vnútornej bezpečnosti.

Článok 277
(bývalý článok 241 ZES)

Bez ohľadu na uplynutie lehoty stanovenej v článku 263 šiestom odseku sa každý účastník konania môže v konaní, ktorého predmetom je všeobecne záväzný právny akt prijatý inštitúciou, orgánom alebo úradom alebo agentúrou Únie, dovolávať pred Súdnym dvorom Európskej únie neuplatniteľnosti daného aktu z dôvodov ustanovených v článku 263 druhom odseku.

Článok 278
(bývalý článok 242 ZES)

Žaloby podané na Súdny dvor Európskej únie nemajú odkladný účinok. Avšak ak Súdny dvor Európskej únie usúdi, že si to okolnosti vyžadujú, môže nariadiť odklad výkonu napadnutého aktu.

Článok 279
(bývalý článok 243 ZES)

Súdny dvor Európskej únie môže vo všetkých predložených veciach nariadiť nevyhnutné predbežné opatrenia.

Článok 280
(bývalý článok 244 ZES)

Rozsudky Súdneho dvora Európskej únie sú vykonateľné za podmienok stanovených v článku 299.

Článok 281
(bývalý článok 245 ZES)

Štatút Súdneho dvora Európskej únie sa ustanoví v osobitnom protokole.

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom zmeniť a doplniť ustanovenia štatútu s výnimkou jeho hlavy I a článku 64. Európsky parlament a Rada konajú buď na žiadosť Súdneho dvora a po porade s Komisiou, alebo na návrh Komisie a po porade so Súdnym dvorom.

ODDIEL 6

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

Článok 282

1. Európska centrálna banka tvorí spolu s národnými centrálnymi bankami Európsky systém centrálnych bánk (ESCB). Európska centrálna banka spolu s národnými centrálnymi bankami členských štátov, ktorých menou je euro a ktoré tvoria Eurosystém, riadi menovú politiku Únie.

2. ESCB riadia orgány Európskej centrálnej banky s rozhodovacími právomocami. Hlavným cieľom ESCB je udržať cenovú stabilitu. Bez toho, aby bol dotknutý tento cieľ, podporuje všeobecné hospodárske politiky v Únii s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie.

3. Európska centrálna banka má právnu subjektivitu. Len ona môže povoľovať vydávanie eura. Je nezávislá pri vykonávaní svojich právomocí a pri spravovaní svojich financií. Inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a vlády členských štátov rešpektujú túto nezávislosť.

4. Európska centrálna banka prijíma opatrenia potrebné na plnenie svojich úloh v súlade s článkami 127 až 133 a článkom 138 a s podmienkami ustanovenými v štatúte ESCB a ECB. V súlade s týmito článkami zostávajú zachované právomoci členských štátov, ktorých menou nie je euro, ako aj ich centrálnych bánk v menových záležitostiach.

5. Európska centrálna banka môže predkladať stanoviská a v oblastiach jej pôsobnosti sa s ňou uskutočnia konzultácie o všetkých navrhovaných aktoch Únie, ako aj o všetkých návrhoch právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni.

Článok 283
(bývalý článok 112 ZES)

1. Rada guvernérov Európskej centrálnej banky sa skladá z členov Výkonnej rady Európskej centrálnej banky a guvernérov národných centrálnych bánk členských štátov, ktorých menou je euro.

2. Výkonná rada sa skladá z prezidenta, viceprezidenta a štyroch ďalších členov.

Prezident, viceprezident a ostatní členovia Výkonnej rady sú menovaní spomedzi významných, uznávaných a skúsených odborníkov v menovej a bankovej problematike Európskou radou uznášajúcou sa kvalifikovanou väčšinou, na odporúčanie Rady a po porade s Európskym parlamentom a s Radou guvernérov Európskej centrálnej banky.

Ich funkčné obdobie je osemročné a nemožno ich menovať znovu.

Členmi Výkonnej rady môžu byť len štátni príslušníci členských štátov.

Článok 284
(bývalý článok 113 ZES)

1. Predseda Rady a člen Komisie sa môžu zúčastniť zasadnutia Rady guvernérov Európskej centrálnej banky bez hlasovacieho práva.

Predseda Rady môže predkladať Rade guvernérov Európskej centrálnej banky návrhy na rokovanie.

2. Prezident Európskej centrálnej banky je pozývaný na zasadnutia Rady, keď sa rokuje o veciach súvisiacich s cieľmi a úlohami ESCB.

3. Európska centrálna banka predkladá výročnú správu o činnosti ESCB a o menovej politike za uplynulý a za bežný rok Európskemu parlamentu, Rade a Komisii, ako aj Európskej rade. Prezident Európskej centrálnej banky predkladá túto správu Rade a Európskemu parlamentu, ktorý na jej základe môže uskutočniť všeobecnú rozpravu.

Prezident Európskej centrálnej banky a ďalší členovia Výkonnej rady môžu vystúpiť pred príslušnými výbormi Európskeho parlamentu na jeho žiadosť alebo z vlastného podnetu.

ODDIEL 5

DVOR AUDÍTOROV

Článok 285
(bývalý článok 246 ZES)

Dvor audítorov vykonáva audit Únie.

Skladá sa z jedného štátneho príslušníka z každého členského štátu. Jeho členovia vykonávajú svoju funkciu úplne nezávisle, vo všeobecnom záujme Únie.

Článok 286
(bývalý článok 247 ZES)

1. Členovia Dvora audítorov sa vyberajú z osobností, ktoré vo svojich štátoch pracujú alebo pracovali v externých audítorských orgánoch alebo ktoré sú na túto funkciu osobitne kvalifikované. Musia byť úplne nezávislí.

2. Členovia Dvora audítorov sú vymenovaní na obdobie šiestich rokov. Rada po porade s Európskym parlamentom prijme zoznam členov vypracovaný v súlade s návrhmi predloženými jednotlivými členskými štátmi. Členov Dvora audítorov možno vymenovať znova.

Členovia si z vlastných radov zvolia predsedu Dvora audítorov na obdobie troch rokov. Predsedu môže byť zvolený znova.

3. Členovia Dvora audítorov pri vykonávaní svojej funkcie nesmú požadovať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády ani od iného orgánu. Musia sa zdržať akéhokoľvek konania nezlučiteľného s ich funkciou.

4. Členovia Dvora audítorov nesmú počas výkonu svojej funkcie vykonávať inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť. Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviažu, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia.

5. Okrem uplynutia funkčného obdobia alebo smrti sa funkcia člena Dvora audítorov končí aj na odstúpením alebo odvolaním na základe rozhodnutia Súdneho dvora podľa odseku 6.

Takto uvoľnená funkcia sa obsadí do konca funkčného obdobia dotknutého člena náhradníkom.

S výnimkou odvolania zotrvajú členovia Dvora audítorov vo funkcii, kým ich nahradia noví členovia.

6. Člena Dvora audítorov možno odvolať z funkcie alebo zbaviť nároku na dôchodok alebo iné požitky poskytované namiesto dôchodku, len ak sa Súdny dvor na žiadosť Dvora audítorov presvedčí, že tento člen nespĺňa požadované podmienky alebo si neplní povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie.

7. Rada stanoví pracovné podmienky predsedu a členov Dvora audítorov, najmä ich platy, príspevky a dôchodky. Stanoví aj akékoľvek náhrady poskytované namiesto odmien.

8. Ustanovenia Protokolu o výsadách a imunitách Európskej únie, ktoré sa vzťahujú na sudcov Súdneho dvora Európskej únie, sa vzťahujú aj na členov Dvora audítorov.

Článok 287
(bývalý článok 248 ZES)

1. Dvor audítorov preskúmava účty všetkých príjmov a výdavkov Únie. Preskúmava aj účty všetkých príjmov a výdavkov všetkých orgánov alebo úradov alebo agentúr zriadených Úniou, pokiaľ to nevylučuje ich príslušný ustanovujúci akt.

Dvor audítorov poskytuje Európskemu parlamentu a Rade vyhlásenie o vierohodnosti vedenia účtov a o zákonnosti a riadnosti príslušných operácií, ktoré sa uverejňuje v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Toto vyhlásenie môže byť doplnené o osobitný posudok každej hlavnej oblasti činnosti Únie.

2. Dvor audítorov preskúmava, či sa všetky príjmy a výdavky uskutočnili zákonným a riadnym spôsobom, a či sa vykonávalo riadne finančné hospodárenie. Pritom podá správu najmä o každom prípade nezrovnalosti.

Audit príjmov sa uskutočňuje porovnaním splatných pohľadávok a čiastok, ktoré boli Únii skutočne uhradené.

Audit výdavkov sa uskutočňuje porovnaním prijatých záväzkov a poskytnutých úhrad.

Tieto audity sa môžu vykonávať pred účtovnou uzávierkou príslušného rozpočtového roka.

3. Audit je založený na účtovných záznamoch, ak je to nevyhnutné, vykonáva sa priamo na mieste v iných orgánoch Únie, v priestoroch akéhokoľvek orgánu alebo úradu alebo agentúry, ktoré spravujú príjmy alebo výdavky v mene Únie a v členských štátoch, vrátane priestorov akejkoľvek právnickej alebo fyzickej osoby platenej z rozpočtu. V členských štátoch sa audit vykonáva v súčinnosti s vnútroštátnymi audítorskými orgánmi, a ak tieto orgány nemajú nevyhnutné právomoci, v súčinnosti s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi štátnej správy. Dvor audítorov a vnútroštátne audítorské orgány členských štátov spolupracujú v duchu dôvery, pričom si zachovávajú svoju nezávislosť. Tieto orgány alebo úrady upovedomia Dvor audítorov o tom, či majú v úmysle zúčastniť sa auditu.

Ostatné orgány Únie, všetky orgány alebo úrady alebo agentúry spravujúce príjmy alebo výdavky v mene Únie, všetky právnické alebo fyzické osoby platené z rozpočtu, a vnútroštátne audítorské orgány resp. ak tieto nemajú nevyhnutné právomoci, príslušné orgány štátnej správy, predkladajú Dvoru audítorov na jeho žiadosť všetky dokumenty alebo informácie nevyhnutné na vykonanie jeho úlohy.

Vo vzťahu k činnostiam Európskej investičnej banky pri spravovaní výdavkov a príjmov Únie je právo dvora na prístup k informáciám banky upravované dohodou medzi Dvorom audítorov, bankou a Komisiou. Ak takáto dohoda neexistuje, Dvor audítorov má aj tak prístup k informáciám nevyhnutným na audit výdavkov a príjmov Únie, ktoré banka spravuje.

4. Po uzávierke každého rozpočtového roka vypracuje Dvor audítorov výročnú správu. Zašle ju ostatným orgánom Únie a uverejní ju v *Úradnom vestníku Európskej únie* spolu s odpoveďami týchto orgánov na poznámky Dvora audítorov.

Dvor audítorov môže tiež kedykoľvek predložiť svoje poznámky, najmä vo forme osobitných správ o osobitných otázkach a predkladať svoje stanoviská na žiadosť niektorého z ostatných orgánov Únie.

Výročné správy, osobitné správy alebo stanoviská prijíma väčšinou hlasov svojich členov. Môže zriaďovať vnútorné komory, ktoré budú prijímať určité kategórie správ alebo stanovísk za podmienok ustanovených v jeho rokovacom poriadku.

Pomáha Európskemu parlamentu a Rade pri výkone ich právomocí pri kontrole plnenia rozpočtu.

Dvor audítorov si vypracuje vlastný rokovací poriadok. Tento poriadok podlieha schváleniu Rady.

KAPITOLA 2

PRÁVNE AKTY ÚNIE, POSTUPY PRIJÍMANIA A INÉ USTANOVENIA

ODDIEL 1

PRÁVNE AKTY ÚNIE

Článok 288

(bývalý článok 249 ZES)

Na účely výkonu právomocí Únie inštitúcie prijímajú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská.

Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.

Rozhodnutie je záväzné v celom rozsahu. Rozhodnutie, ktoré označuje tých, ktorým je určené, je záväzné len pre nich.

Odporúčania a stanoviská nie sú záväzné.

Článok 289

1. Riadny legislatívny postup predstavuje spoločné prijatie nariadenia, smernice alebo rozhodnutia Európskym parlamentom a Radou na návrh Komisie. Tento postup je vymedzený v článku 294.

2. V osobitných prípadoch ustanovených zmluvami predstavuje prijatie nariadenia, smernice alebo rozhodnutia Európskym parlamentom za účasti Rady alebo prijatie Radou za účasti Európskeho parlamentu mimoriadny legislatívny postup.

3. Právne akty prijaté legislatívnym postupom sú legislatívnymi aktmi.

4. V osobitných prípadoch ustanovených zmluvami môžu byť legislatívne akty prijaté na základe iniciatívy skupiny členských štátov alebo Európskeho parlamentu, na odporúčanie Európskej centrálnej banky alebo na žiadosť Súdneho dvora alebo Európskej investičnej banky.

Článok 290

1. Legislatívny akt môže na Komisiu delegovať právomoc prijímať všeobecne záväzné nelegislatívne akty, ktorými sa dopĺňajú alebo menia určité nepodstatné prvky legislatívneho aktu.

Ciele, obsah, rozsah a trvanie delegovania právomoci sú výslovne vymedzené v legislatívnych aktoch. Základné otázky určitej oblasti sú vyhradené legislatívnemu aktu, a preto nemôžu byť predmetom delegovania právomoci.

2. Legislatívne akty výslovne ustanovujú podmienky, ktorým delegovanie podlieha, a ktoré môžu byť takéto:

a) Európsky parlament alebo Rada sa môžu rozhodnúť odvolať delegovanie;

b) delegovaný právny akt môže nadobudnúť účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada nevznesú žiadne námietky v lehote stanovenej legislatívnym aktom.

Na účely písmen a) a b) sa Európsky parlament uznáša väčšinou svojich členov a Rada sa uznáša kvalifikovanou väčšinou.

3. V názve delegovaných aktov sa uvádza slovo „delegovaná“ alebo „delegované“.

Článok 291

1. Členské štáty prijmú všetky opatrenia vnútroštátneho práva potrebné na vykonanie právne záväzných aktov Únie.

2. Ak sú potrebné jednotné podmienky na vykonávanie právne záväzných aktov Únie, tieto akty zveria vykonávacie právomoci Komisii alebo v osobitných, náležito odôvodnených prípadoch a v prípadoch ustanovených v článkoch 24 a 26 Zmluvy o Európskej únii Rade.

3. Na účely odseku 2 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení vopred upravia pravidlá a všeobecné zásady kontrolného mechanizmu, ktorým členské štáty uskutočňujú kontrolu nad vykonávaním vykonávacích právomocí Komisie.

4. V názve vykonávacích aktov sa uvádza slovo „vykonávacia“ alebo „vykonávacie“.

Článok 292

Rada prijíma odporúčania. Uznáša sa na návrh Komisie vo všetkých prípadoch, v ktorých zmluvy ustanovujú, že prijíma akty na návrh Komisie. Uznáša sa jednomyseľne v tých oblastiach, v ktorých sa na prijatie aktu Únie vyžaduje jednomyseľnosť. Komisia, a v osobitných prípadoch ustanovených v zmluvách Európska centrálna banka, prijímajú odporúčania.

ODDIEL 2

POSTUPY PRIJÍMANIA PRÁVNYCH AKTOV A INÉ USTANOVENIA

Článok 293
(bývalý článok 250 ZES)

1. Ak podľa zmlúv Rada koná na návrh Komisie, môže Rada taký návrh zmeniť a doplniť iba jednomyseľne okrem prípadov uvedených v článku 294 ods. 10 a 13 , článku 310, článku 312, článku 314 a v článku 315 druhom odseku.

2. Komisia môže zmeniť svoj návrh kedykoľvek v priebehu postupu, ktorý vedie k prijatiu aktu Únie až do uznesenia Rady.

Článok 294
(bývalý článok 251 ZES)

1. Ak zmluvy pri prijímaní aktu odkazujú na riadny legislatívny postup, uplatňuje sa nasledujúci postup.

2. Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh.

Prvé čítanie

3. Európsky parlament prijme svoju pozíciu v prvom čítaní a predloží ju Rade.

4. Ak Rada schváli pozíciu Európskeho parlamentu, dotknutý akt sa prijme v znení, ktoré zodpovedá pozícii Európskeho parlamentu.

5. Ak Rada neschváli pozíciu Európskeho parlamentu, prijme svoju pozíciu v prvom čítaní a predloží ju Európskemu parlamentu.

6. Rada v plnom rozsahu informuje Európsky parlament o dôvodoch, ktoré ju viedli k prijatiu pozície v prvom čítaní. Komisia v plnom rozsahu informuje o svojej pozícii Európsky parlament.

Druhé čítanie

7. Ak do troch mesiacov od tohto oznámenia Európsky parlament:

a) schváli pozíciu Rady v prvom čítaní alebo neprijme rozhodnutie, dotknutý právny akt sa považuje za prijatý v znení, ktoré zodpovedá pozícii Rady;

b) odmietne väčšinou svojich členov pozíciu Rady v prvom čítaní, navrhovaný právny akt sa považuje za neprijatý;

c) navrhne väčšinou svojich členov zmeny a doplnenia pozície Rady v prvom čítaní, takto zmenené a doplnené znenie sa predloží Rade a Komisii; Komisia k týmto zmenám a doplneniam vydá stanovisko.

8. Ak do troch mesiacov od doručenia zmien a doplnení Európskeho parlamentu Rada kvalifikovanou väčšinou:

a) schváli všetky tieto zmeny a doplnenia, dotknutý právny akt sa považuje za prijatý;

b) neschváli všetky zmeny a doplnenia, predseda Rady po dohode s predsedom Európskeho parlamentu zvolá do šiestich týždňov zasadnutie Zmierovacieho výboru.

9. Rada sa uznáša jednomyseľne o zmenách a doplneniach, ku ktorým Komisia zaujala zamietavé stanovisko.

Zmierovací postup

10. Úlohou Zmierovacieho výboru, ktorý sa skladá z členov Rady alebo ich zástupcov a rovnakého počtu členov zastupujúcich Európsky parlament, je dosiahnuť do šiestich týždňov od jeho zvolania kvalifikovanou väčšinou členov Rady alebo ich zástupcov a väčšinou členov zastupujúcich Európsky parlament dohodu o spoločnom návrhu na základe pozícií Európskeho parlamentu a Rady v druhom čítaní.

11. Na rokovaniach Zmierovacieho výboru sa zúčastňuje Komisia, ktorá vyvinie akékoľvek užitočné iniciatívy s cieľom zblížiť pozície Európskeho parlamentu a Rady.

12. Ak do šiestich týždňov od svojho zvolania Zmierovací výbor neschváli spoločný návrh, navrhovaný právny akt sa považuje za neprijatý.

Tretie čítanie

13. Ak v tejto lehote Zmierovací výbor schváli spoločný návrh, Európsky parlament, ktorý sa uznáša väčšinou odovzdaných hlasov, a Rada, ktorá sa uznáša kvalifikovanou väčšinou, majú od schválenia lehotu šiestich týždňov na prijatie dotknutého právneho aktu v súlade so spoločným návrhom. Ak tak neurobia, navrhovaný právny akt sa považuje za neprijatý.

14. Lehoty troch mesiacov a šiestich týždňov uvedené v tomto článku môžu byť predĺžené najviac o jeden mesiac, respektíve o dva týždne, a to na základe iniciatívy Európskeho parlamentu alebo Rady.

Osobitné ustanovenia

15. Keď je v prípadoch ustanovených v zmluvách legislatívny akt v rámci riadneho legislatívneho postupu predložený na základe iniciatívy skupiny členských štátov, na základe odporúčania Európskej centrálnej banky alebo na žiadosť Súdneho dvora, odsek 2, odsek 6 druhá veta a odsek 9 sa neuplatňujú.

V takýchto prípadoch Európsky parlament a Rada predložia Komisii navrhovaný právny akt spolu so svojimi pozíciami v prvom a druhom čítaní. Európsky parlament alebo Rada môžu počas celého postupu požiadať Komisiu o stanovisko, ktoré Komisia môže vydať aj z vlastnej iniciatívy. Ak to považuje za potrebné, môže sa Komisia v súlade s odsekom 11 zúčastňovať aj na práci Zmierovacieho výboru.

Článok 295

Európsky parlament, Rada a Komisia sa navzájom radia a vzájomnou dohodou upravia podrobnosti svojej spolupráce. Na tento účel môžu v súlade so zmluvami uzatvárať medziinštitucionálne dohody, ktoré môžu mať záväznú povahu.

Článok 296
(bývalý článok 253 ZES)

Ak zmluvy neustanovujú druh aktu, ktorý sa má prijať, inštitúcie si ho vyberú od prípadu k prípadu v súlade s uplatniteľnými postupmi a zásadou proporcionality.

V právnych aktoch sa uvedú odôvodnenia a odkazy na všetky návrhy, iniciatívy, odporúčania, žiadosti alebo stanoviská ustanovené v zmluvách.

Pri posudzovaní návrhov legislatívnych aktov sa Európsky parlament a Rada zdržia prijatia aktov, ktoré nie sú upravené v príslušnom legislatívnom postupe pre danú oblasť.

Článok 297
(bývalý článok 254 ZES)

1. Legislatívne akty, ktoré sú prijaté v súlade s riadnym legislatívnym postupom, podpisuje predseda Európskeho parlamentu a predseda Rady.

Legislatívne akty prijaté v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom podpisuje predseda inštitúcie, ktorá ich prijala.

Legislatívne akty sa uverejňujú v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Nadobúdajú účinnosť dňom, ktorý je v nich stanovený alebo, ak takýto deň nie je stanovený, dvadsiatym dňom po ich uverejnení.

2. Nelegislatívne akty prijaté vo forme nariadení, smerníc a rozhodnutí, ktoré neuvádzajú, komu sú určené, podpisuje predseda inštitúcie, ktorá ich prijala.

Nariadenia a smernice určené všetkým členským štátom a rozhodnutia, ktoré neuvádzajú, komu sú určené, sa uverejňujú v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Nadobúdajú účinnosť dňom, ktorý je v nich stanovený alebo, ak takýto deň nie je stanovený, dvadsiatym dňom po ich uverejnení.

Ostatné smernice a rozhodnutia, ktoré uvádzajú, komu sú určené, sa oznamujú tomu, komu sú určené, a týmto oznámením nadobúdajú účinnosť.

Článok 298

1. Pri vykonávaní svojich poslaní sú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie podporované otvorenou, efektívnou a nezávislou európskou administratívou.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijmú na tento účel prostredníctvom nariadení ustanovenia, pritom rešpektujú služobný poriadok a podmienky zamestnávania prijaté na základe článku 336.

Článok 299
(bývalý článok 256 ZES)

Právne akty Rady, Komisie alebo Európskej centrálnej banky, ktoré ukladajú peňažný záväzok osobám iným než sú štáty, sú vykonateľné.

Výkon rozhodnutia sa riadi predpismi občianskeho práva procesného štátu, na výsostnom území ktorého sa vykonáva. Doložku vykonateľnosti pripojí k rozhodnutiu len formálnym overením pravosti titulu vnútroštátny orgán, ktorého tým poverí vláda príslušného členského štátu a vyrozumie o tom Komisiu a Súdny dvor Európskej únie.

Ak sú na žiadosť oprávnenej strany splnené tieto formálne náležitostí, strana môže o výkon rozhodnutia v súlade s vnútroštátnym právom požiadať priamo príslušný orgán.

Výkon rozhodnutia možno zastaviť len rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie. Sťažnosti na protiprávny spôsob výkonu rozhodnutia však podliehajú právomoci vnútroštátnych súdov príslušnej krajiny.

KAPITOLA 3

PORADNÉ ORGÁNY ÚNIE

Článok 300

1. Európskemu parlamentu, Rade a Komisii pomáha Hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov, ktoré vykonávajú poradné funkcie.

2. Hospodársky a sociálny výbor sa skladá zo zástupcov organizácií zamestnávateľov, zástupcov organizácií zamestnancov a iných zástupcov občianskej spoločnosti, najmä zo sociálno-ekonomických, občianskych, profesijných a kultúrnych oblastí.

3. Výbor regiónov sa skladá zo zástupcov regionálnych a miestnych územných celkov, ktorí buď vykonávajú volenú funkciu regionálneho alebo miestneho územného celku, alebo sú politicky zodpovední volenému zhromaždeniu.

4. Členovia Hospodárskeho a sociálneho výboru a Výboru regiónov a nie sú viazaní žiadnymi záväznými pokynmi. Vykonávajú svoju funkciu úplne nezávisle vo všeobecnom záujme Únie .

5. Pravidlá uvedené v odsekoch 2 a 3, ktoré sa vzťahujú na charakter zloženia týchto výborov, reviduje Rada v pravidelných intervaloch s cieľom zohľadniť hospodársky, sociálny a demografický vývoj v Únii. Na tento účel prijíma Rada na návrh Komisie rozhodnutia.

ODDIEL 1

HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR

Článok 301
(bývalý článok 258 ZES)

Počet členov Hospodárskeho a sociálneho výboru neprevýši 350.

Rada, ktorá sa uznáša jednomyseľne, prijme na návrh Komisie rozhodnutie, ktorým sa určí zloženie výboru.

Rada určuje náhrady pre členov výboru.

Článok 302
(bývalý článok 259 ZES)

1. Členovia výboru sú vymenovaní na obdobie piatich rokov. Rada prijme zoznam členov vypracovaný v súlade s návrhmi predloženými jednotlivými členskými štátmi. Členovia výboru môžu byť vymenovaní znova na ďalšie funkčné obdobie.

2. Rada sa uznáša po porade s Komisiou. Môže získať stanovisko európskych organizácií, ktoré zastupujú rozličné hospodárske a sociálne odvetvia a občiansku spoločnosť, dotknuté činnosťou Únie.

Článok 303
(bývalý článok 260 ZES)

Výbor zo svojich radov volí predsedu a ďalších členov predsedníctva na obdobie dva a pol roka.

Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Výbor zvoláva predseda na žiadosť Európskeho parlamentu, Rady alebo Komisie. Môže sa schádzať aj z vlastného podnetu.

Článok 304
(bývalý článok 262 ZES)

Európsky parlament, Rada alebo Komisia sa poradia s výborom v prípadoch, ktoré stanovujú zmluvy. Tieto orgány sa môžu poradiť s výborom vo všetkých otázkach, v ktorých to pokladajú za vhodné. Výbor môže vydať stanovisko z vlastného podnetu vždy, keď to uzná za vhodné.

Ak to Európsky parlament, Rada alebo Komisia uznajú za vhodné, stanoví sa výboru na predloženie stanoviska lehota, ktorá nesmie byť kratšia ako mesiac odo dňa, keď táto lehota bola oznámená predsedovi. Ak nebude v stanovenej lehote predložené stanovisko, môže Európsky parlament, Rada a Komisia konať aj bez neho.

Stanovisko výboru sa spolu so záznamom o rokovaniach predkladá Európskemu parlamentu, Rade a Komisii.

ODDIEL 2

VÝBOR REGIÓNOV

Článok 305
(bývalý článok 263 druhý, tretí a štvrtý pododsek ZES)

Počet členov Výboru regiónov neprevýši 350.

Rada, ktorá sa uznáša jednomyseľne, prijme na návrh Komisie rozhodnutie, ktorým sa určí zloženie výboru.

Členovia výboru a rovnaký počet náhradníkov sú vymenúvaní na obdobie piatich rokov. Môžu byť vymenovaní znova. Rada prijme zoznam členov a náhradníkov vypracovaný v súlade s návrhmi predloženými jednotlivými členskými štátmi. Ak mandát uvedený v článku 300 ods. 3, na základe ktorého boli navrhnutí, skončí, automaticky končí aj funkčné obdobie členov výboru a na zvyšný čas zmieneného funkčného obdobia ich nahradia noví členovia vymenovaní v súlade s rovnakým postupom. Žiadny člen výboru nemôže byť zároveň aj členom Európskeho parlamentu.

Článok 306
(bývalý článok 264 ZES)

Výbor regiónov si volí predsedu a predsedníctvo na obdobie dva a pol roka.

Prijme svoj rokovací poriadok.

Výbor zvoláva predseda na žiadosť Európskeho parlamentu, Rady alebo Komisie. Môže sa schádzať aj z vlastného podnetu.

Článok 307
(bývalý článok 265 ZES)

Európsky parlament, Rada alebo Komisia sa poradí s Výborom regiónov v prípadoch, keď to stanovujú zmluvy, a vo všetkých ostatných prípadoch, ak to uzná za vhodné jeden z týchto orgánov, najmä v otázkach cezhraničnej spolupráce.

Ak to Európsky parlament, Rada alebo Komisia uzná za potrebné, stanoví sa výboru na predloženie stanoviska lehota, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac odo dňa, keď bola oznámená predsedovi. Po uplynutí tejto lehoty môže Európsky parlament, Rada a Komisia konať aj bez neho.

Ak sa uskutočnia porady s Hospodárskym a sociálnym výborom podľa článku 304, Európsky parlament, Rada alebo Komisia informuje Výbor regiónov o tejto žiadosti o stanovisko. Ak výbor usúdi, že sa to týka špecifických regionálnych záujmov, môže k tejto záležitosti vydať stanovisko.

Výbor môže vyjadriť svoje stanovisko z vlastného podnetu v prípadoch, keď to uzná za vhodné.

Stanovisko výboru spolu so záznamom o rokovaniach sa predkladá Európskemu parlamentu, Rade a Komisii.

KAPITOLA 4

EURÓPSKA INVESTIČNÁ BANKA

Článok 308
(bývalý článok 266 ZES)

Európska investičná banka má právnu subjektivitu.

Členmi Európskej investičnej banky sú členské štáty.

Štatút Európskej investičnej banky je uvedený v protokole, ktorý je pripojený k zmluvám. Rada môže na žiadosť Európskej investičnej banky a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou alebo na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Európskou investičnou bankou jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnymi postupom zmeniť alebo doplniť štatút banky.

Článok 309
(bývalý článok 267 ZES)

Úlohou Európskej investičnej banky je prispievať k vyváženému a vyrovnanému rozvoju vnútorného trhu v záujme Únie, na čo banka využíva prostriedky kapitálového trhu a vlastné prostriedky. Na tento účel poskytuje pôžičky a záruky na neziskovom základe, a tým uľahčuje financovanie nasledujúcich projektov vo všetkých hospodárskych oblastiach:

a) projekty na rozvoj menej rozvinutých regiónov;

b) projekty určené na modernizáciu alebo konverziu podnikov, alebo na vytváranie príležitostí potrebné na vznik alebo fungovanie vnútorného trhu, ktoré pre svoj rozsah alebo povahu nemôžu byť plne financované prostriedkami, ktoré sú dispozícii v jednotlivých členských štátoch;

c) projekty spoločného záujmu niekoľkých členských štátov, ktoré sú takého rozsahu alebo takej povahy, že nemôžu byť plne financované prostriedkami, ktoré sú k dispozícii v jednotlivých členských štátoch.

Pri uskutočňovaní svojej úlohy uľahčuje EIB financovanie investičných programov v súčinnosti a s pomocou štrukturálnych fondov a iných finančných nástrojov Únie.

HLAVA II

FINANČNÉ USTANOVENIA

Článok 310
(bývalý článok 268 ZES)

1. Pre každý rozpočtový rok sa predbežne vyčíslia všetky príjmy a výdavky Únie a zahrnú sa do rozpočtu.

Európsky parlament a Rada ustanovia ročný rozpočet Únie v súlade s článkom 314.

Rozpočtové príjmy a výdavky musia byť v rovnováhe.

2. Výdavky zahrnuté do rozpočtu sa schvaľujú na ročné rozpočtové obdobie v súlade s nariadením uvedeným v článku 322.

3. Na plnenie výdavkov zahrnutých do rozpočtu je potrebné vopred prijať právne záväzný akt Únie poskytujúci právny základ na jej činnosť a na plnenie zodpovedajúcich výdavkov v súlade s nariadením uvedeným v článku 322 okrem výnimiek ustanovených v tomto nariadení.

4. S cieľom dodržať rozpočtovú disciplínu neprijme Únia žiadne akty, ktoré by mohli mať významný dosah na rozpočet, bez toho, aby poskytla záruku, že výdavky vyplývajúce z týchto aktov je možné financovať v medziach vlastných zdrojov Únie a v súlade s viacročným finančným rámcom uvedeným v článku 312.

5. Rozpočet sa plní v súlade so zásadou správneho finančného hospodárenia. Členské štáty spolupracujú s Úniou s cieľom zabezpečiť, aby sa prostriedky zahrnuté do rozpočtu použili v súlade s touto zásadou.

6. Únia a členské štáty bojujú v súlade s článkom 325 proti podvodom a akýmkoľvek iným protiprávnym konaniam, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie.

KAPITOLA 1

VLASTNÉ ZDROJE ÚNIE

Článok 311
(bývalý článok 269 ZES)

Únia si zabezpečí prostriedky potrebné na dosiahnutie svojich cieľov a uskutočňovanie svojich politík.

Rozpočet je plne financovaný z vlastných zdrojov bez toho, aby boli dotknuté iné príjmy.

Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom jednomyseľne prijme rozhodnutie upravujúce systém vlastných zdrojov Únie. V tomto rámci možno zaviesť nové kategórie vlastných zdrojov alebo zrušiť existujúce kategórie. Toto rozhodnutie nenadobudne účinnosť, kým ho neschvália členské štáty v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoví prostredníctvom nariadení vykonávacie opatrenia pre systém vlastných zdrojov Únie, pokiaľ tak ustanovuje rozhodnutie prijaté na základe tretieho odseku. Rada sa uznáša po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

KAPITOLA 2
VIACROČNÝ FINANČNÝ RÁMEC

Článok 312

1. Viacročný finančný rámec zabezpečuje, aby sa výdavky Únie čerpali systematickým spôsobom a v medziach jej vlastných zdrojov.

Ustanovuje sa na obdobie najmenej piatich rokov.

Ročný rozpočet Únie je v súlade s viacročným finančným rámcom.

2. Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prijme nariadenie, ktorým sa určí viacročný finančný rámec. Rada sa uznáša jednomyseľne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, ktorý sa uznáša väčšinou svojich poslancov.

Európska rada môže jednomyseľne prijať rozhodnutie, ktorým oprávni Radu uznášať sa kvalifikovanou väčšinou na prijatí nariadenia uvedeného v prvom odseku.

3. Finančný rámec stanovuje výšky súm ročných stropov pre viazané rozpočtové prostriedky podľa kategórií výdavkov a ročný strop pre výdavkové rozpočtové prostriedky. Kategórie výdavkov, ktorých počet je obmedzený, zodpovedajú hlavným odvetviam činnosti Únie.

Finančný rámec ustanoví akékoľvek iné ustanovenia potrebné pre hladký priebeh ročného rozpočtového postupu.

4. Ak nie je do konca predchádzajúceho finančného rámca prijaté nariadenie Rady, ktorým sa určuje nový finančný rámec, stropy a iné ustanovenia zodpovedajúce poslednému roku tohto rámca sa predĺžia až do prijatia takéhoto aktu.

5. V priebehu celého postupu, ktorý vedie k prijatiu finančného rámca, prijmú Európsky parlament, Rada a Komisia všetky opatrenia potrebné na uľahčenie jeho prijatia.

KAPITOLA 3
ROČNÝ ROZPOČET ÚNIE

Článok 313
(bývalý článok 272 ods. 1 ZES)

Rozpočtový rok začína 1. januára a končí 31. decembra.

Článok 314
(bývalý článok 272 ods. 2 až 10 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanovia ročný rozpočet Únie v súlade s týmito ustanoveniami:

1. Každá inštitúcia s výnimkou Európskej centrálnej banky vypracuje do 1. júla odhad svojich výdavkov na nasledujúci rozpočtový rok. Komisia tieto odhady zlúči do návrhu rozpočtu, ktorý môže obsahovať rôzne odhady.

Návrh rozpočtu obsahuje odhad príjmov a odhad výdavkov.

2. Komisia predloží návrh obsahujúci návrh rozpočtu Európskemu parlamentu a Rade najneskôr do 1. septembra roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa má príslušný rozpočet plniť.

Komisia môže návrh rozpočtu zmeniť a doplniť počas daného postupu až do zvolania Zmierovacieho výboru uvedeného v odseku 5.

3. Rada prijme svoju pozíciu k návrhu rozpočtu a predloží ju Európskemu parlamentu najneskôr do 1. októbra roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa má príslušný rozpočet plniť. Rada informuje Európsky parlament v plnom rozsahu o dôvodoch, ktoré ju viedli k prijatiu jej pozície.

4. Ak do štyridsiatich dvoch dní po tomto predložení Európsky parlament:

a) schváli pozíciu Rady, rozpočet je prijatý;

b) neprijme rozhodnutie, rozpočet sa považuje za prijatý;

c) prijme zmeny a doplnenia väčšinou svojich poslancov, takto zmenený a doplnený návrh sa predloží Rade a Komisii. Predseda Európskeho parlamentu po dohode s predsedom Rady

bezodkladne zvolá zasadnutie Zmierovacieho výboru. Ak však do desiatich dní od predloženia návrhu Rada informuje Európsky parlament o tom, že schválila všetky jeho zmeny a doplnenia, Zmierovací výbor nezasadne.

5. Úlohou Zmierovacieho výboru, ktorý sa skladá z členov Rady alebo ich zástupcov a rovnakého počtu členov zastupujúcich Európsky parlament, je dosiahnuť do dvadsaťjeden dní od jeho zvolania kvalifikovanou väčšinou členov Rady alebo ich zástupcov a väčšinou členov zastupujúcich Európsky parlament dohodu o spoločnom návrhu na základe pozícií Európskeho parlamentu a Rady.

Na rokovaniach Zmierovacieho výboru sa zúčastňuje Komisia, ktorá vyvinie akékoľvek užitočné iniciatívy s cieľom zblížiť pozície Európskeho parlamentu a Rady.

6. Ak sa Zmierovací výbor v lehote dvadsaťjeden dní uvedenej v odseku 5 dohodne na spoločnom návrhu, Európsky parlament a Rada majú lehotu štrnástich dní od dosiahnutia dohody na to, aby schválili spoločný návrh.

7. Ak v lehote štrnástich dní uvedenej v odseku 6:

a) Európsky parlament aj Rada schváli spoločný návrh alebo neprijmú rozhodnutie, alebo ak jedna z týchto inštitúcií schváli spoločný návrh a druhá neprijme rozhodnutie, rozpočet sa považuje s konečnou platnosťou za prijatý v súlade so spoločným návrhom, alebo

b) Európsky parlament, ktorý sa uznáša väčšinou svojich členov, a Rada spoločný návrh zamietnu, alebo ak jeden z týchto orgánov zamietne spoločný návrh, zatiaľ čo druhý neprijme rozhodnutie, Komisia predloží nový návrhu rozpočtu, alebo

c) Európsky parlament, ktorý sa uznáša väčšinou svojich členov, zamietne spoločný návrh, zatiaľ čo Rada ho schváli, Komisia predloží nový návrhu rozpočtu, alebo

d) Európsky parlament schváli spoločný návrh, zatiaľ čo Rada ho zamietne, Európsky parlament môže do štrnástich dní odo dňa zamietnutia Radou väčšinou svojich poslancov a troma pätinami odovzdaných hlasov rozhodnúť, že potvrdzuje všetky alebo niektoré zmeny a doplnenia uvedené v odseku 4 písm. c). Ak jedna zo zmien a doplnení Európskeho parlamentu nie je potvrdená, považuje sa pozícia dohodnutá v Zmierovacom výbore k rozpočtovej položke, ktorá je predmetom tejto zmeny a doplnenia, za zachovanú. Rozpočet sa považuje s konečnou platnosťou za prijatý na tomto základe.

8. Ak Zmierovací výbor neschváli spoločný návrh v lehote dvadsaťjeden dní uvedenej v odseku 5, Komisia predloží nový návrhu rozpočtu.

9. Po skončení postupu uvedeného v tomto článku predseda Európskeho parlamentu vyhlási, že rozpočet je s konečnou platnosťou prijatý.

10. Každá inštitúcia vykonáva právomoci jej zverené týmto článkom v súlade so zmluvami a právnymi aktmi prijatými na ich základe, najmä so zreteľom na vlastné zdroje Únie a rovnováhu príjmov a výdavkov.

Článok 315
(bývalý článok 273 ZES)

Ak na začiatku rozpočtového roka nie je rozpočet ešte s konečnou platnosťou prijatý, vo vzťahu ku každej kapitole možno v súlade s ustanoveniami nariadení vydaných podľa článku 322 každý mesiac čerpať najviac jednu dvanástinu rozpočtových prostriedkov príslušnej kapitoly na predchádzajúci rozpočtový rok, ktoré zároveň nesmú presiahnuť jednu dvanástinu prostriedkov ustanovených v danej kapitole návrhu rozpočtu.

Rada môže na návrh Komisie v súlade s nariadením prijatým na základe článku 322 za predpokladu dodržania ostatných podmienok uvedených v prvom pododseku povoliť výdavky prekračujúce jednu dvanástinu. Rada bezodkladne predloží svoje rozhodnutie Európskemu parlamentu.

Rozhodnutie uvedené v druhom odseku ustanoví potrebné opatrenia týkajúce sa zdrojov pre uplatňovanie tohto článku v súlade s právnymi aktmi uvedenými v článku 311.

Nadobúda účinnosť tridsať dní po svojom prijatí, ak Európsky parlament, ktorý sa uznáša väčšinou všetkých svojich poslancov, v rámci tejto lehoty nerozhodne, že zníži tieto výdavky.

Článok 316
(bývalý článok 271 ZES)

Za podmienok stanovených podľa článku 322 všetky rozpočtové prostriedky, ktoré sa do konca rozpočtového roku nevyčerpajú, s výnimkou prostriedkov vyčlenených na výdavky na zamestnancov, sa môžu previesť nanajvýš do nasledujúceho rozpočtového roka.

Rozpočtové prostriedky sa delia podľa kapitol, do ktorých sa výdavky zahŕňajú podľa druhu alebo účelu, a delia sa ďalej v súlade s nariadeniami vydanými na základe článku 322.

Výdavky Európskeho parlamentu, Európskej rady, Rady, Komisie a Súdneho dvora Európskej únie sú uvedené v osobitných častiach rozpočtu, čo nevylučuje zvláštnu úpravu určitých spoločných výdavkov.

KAPITOLA 4

PLNENIE ROZPOČTU A ABSOLUTÓRIUM

Článok 317
(bývalý článok 274 ZES)

Komisia v spolupráci s členskými štátmi plní rozpočet v súlade s ustanoveniami nariadení vydaných podľa článku 322 na vlastnú zodpovednosť a v medziach určených prostriedkov, a to podľa zásad riadneho finančného hospodárenia. Členské štáty spolupracujú s Komisiou tak, aby zabezpečili využívanie rozpočtových prostriedkov v súlade so zásadami riadneho finančného hospodárenia.

Nariadenie ustanovuje povinnosti kontroly a auditu členských štátov pri plnení rozpočtu a z toho vyplývajúce zodpovednosti. Ustanovuje zodpovednosti a podrobné pravidlá, podľa ktorých každá inštitúcia postupuje pri vynakladaní svojich vlastných výdavkov.

V medziach a za podmienok stanovených v nariadeniach vydaných v zmysle článku 322 môže Komisia v rámci rozpočtu presunúť prostriedky z jednej kapitoly do druhej alebo z jednej časti do druhej.

Článok 318
(bývalý článok 275 ZES)

Komisia každoročne predkladá Európskemu parlamentu a Rade záverečný účet rozpočtového hospodárenia za predchádzajúci rozpočtový rok. Komisia im postúpi aj účtovnú závierku aktív a pasív Únie.

Komisia tiež predloží Európskemu parlamentu a Rade hodnotiacu správu o financiách Únie založenú na výsledkoch získaných najmä na základe požiadaviek Európskeho parlamentu a Rady podľa článku 319.

Článok 319
(bývalý článok 276 ZES)

1. Európsky parlament na odporúčanie Rady prijaté udeľuje Komisii absolutórium na plnenie rozpočtu. Za týmto účelom Rada a potom Európsky parlament preskúmajú účty, finančné výkazy a hodnotiacu správu uvedené v článku 318, a výročnú správu Dvora audítorov spolu s odpoveďami auditovaných orgánov na zistenia Dvora audítorov, ako aj vyhlásenie o vierohodnosti účtov uvedené v článku 287 ods. 1 druhom pododseku, a všetky príslušné osobitné správy Dvora audítorov.

2. Pred udelením absolutória Komisii alebo z iného dôvodu v súvislosti s výkonom svojich rozpočtových právomocí si Európsky parlament môže vyžiadať dôkazy Komisie o uskutočnených výdavkoch alebo o fungovaní systémov finančnej kontroly. Na žiadosť Európskeho parlamentu mu Komisia predloží všetky potrebné informácie.

3. Komisia urobí všetky vhodné opatrenia, aby vyhovela zisteniam uvedeným v rozhodnutiach o udelení absolutória a ďalším zisteniam Európskeho parlamentu v súvislosti s uskutočnenými výdavkami, ako aj pripomienkam sprevádzajúcim odporúčania Rady o udelení absolutória.

Komisia na žiadosť Európskeho parlamentu alebo Rady podáva správy o opatreniach prijatých v súvislosti s týmito zisteniami a pripomienkami, najmä o pokynoch daných úradom, ktoré sú zodpovedné za plnenie rozpočtu. Tieto správy sa tiež predkladajú Dvoru audítorov.

KAPITOLA 5

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Článok 320

(bývalý článok 277 ZES)

Viacročný finančný rámec a ročný rozpočet sa zostavujú v eurách.

Článok 321

(bývalý článok 278 ZES)

Komisia za predpokladu, že vyrozumie príslušné orgány dotyčných členských štátov, môže previesť aktíva v mene jedného členského štátu do meny iného členského štátu v takom rozsahu, ako je potrebné pre ciele sledované zmluvami. Ak má hotovosť alebo iné likvidné aktíva v menách, ktoré potrebuje, vyhýba sa takýmto prevodom.

Komisia udržuje styk s každým členským štátom prostredníctvom orgánu, ktorý určí daný štát. Pri vykonávaní finančných operácií Komisia využíva služby emisnej banky príslušného členského štátu alebo akejkoľvek inej finančnej inštitúcie schválenej týmto štátom.

Článok 322

(bývalý článok 279 ZES)

1. Európsky parlament a Rada prijmú v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Dvorom audítorov prostredníctvom nariadení:

a) rozpočtové pravidlá upravujúce najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu a predkladania a auditu účtov;

b) pravidlá týkajúce sa zodpovednosti účastníkov finančných operácií, najmä povoľujúcich úradníkov a účtovníkov.

2. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Dvorom audítorov Rada určí metódy a postup, podľa ktorých budú rozpočtové príjmy poskytnuté podľa dojednaní týkajúcich sa vlastných zdrojov Únie k dispozícii Komisii, a stanoví opatrenia, ktoré treba v prípade potreby použiť na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť.

Článok 323

Európsky parlament, Rada a Komisia zabezpečujú, aby boli k dispozícii finančné prostriedky a aby sa tak umožnilo Únii plniť jej právne záväzky vo vzťahu k tretím stranám.

Článok 324

Pravidelné stretnutia predsedov Európskeho parlamentu, Rady a Komisie sa zvolávajú z iniciatívy Komisie v rámci rozpočtových postupov uvedených v tejto hlave. Predsedovia prijmú všetky potrebné opatrenia na podporu zmierenia a zblíženia pozícií inštitúcií, ktorým predsedajú, s cieľom uľahčiť vykonávanie tejto hlavy.

KAPITOLA 6

BOJ PROTI PODVODOM

Článok 325
(bývalý článok 280 ZES)

1. Únia a členské štáty zamedzia podvody a iné protiprávne konanie poškodzujúce finančné záujmy Únie prostredníctvom opatrení, ktoré sa prijmú v súlade s týmto článkom, čo má pôsobiť odradzujúco a tak, aby to poskytlo, v členských štátoch, inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach Únie účinnú ochranu.

2. Členské štáty prijmú rovnaké opatrenia na zamedzenie podvodov poškodzujúcich finančné záujmy Únie, aké prijímajú na zamedzenie podvodov poškodzujúcich ich vlastné finančné záujmy.

3. Členské štáty, bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv, koordinujú svoju činnosť zameranú na ochranu finančných záujmov Únie proti podvodom. Za týmto účelom organizujú s pomocou Komisie úzku a pravidelnú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi štátnej správy.

4. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Dvorom audítorov prijmú nevyhnutné opatrenia v oblastiach prevencie a boja proti podvodom poškodzujúcim finančné záujmy Únie s cieľom zabezpečiť v členských štátoch, inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach Únie účinnú a rovnocennú ochranu.

5. Komisia v spolupráci s členskými štátmi predkladá každoročne Rade a Európskemu parlamentu správu o opatreniach prijatých na vykonanie tohto článku.

Hlava III

Posilnená spolupráca

Článok 326

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU a bývalé články 11 a 11a ZES)

Každá posilnená spolupráca musí byť v súlade so zmluvami a právom Únie.

Takáto spolupráca nesmie narušiť vnútorný trh ani hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Tiež nesmie predstavovať prekážku alebo diskrimináciu v obchode medzi členskými štátmi, ani medzi nimi nesmie narušiť hospodársku súťaž.

Článok 327

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU a bývalé články 11 a 11a ZES)

Každá posilnená spolupráca rešpektuje právomoci, práva a povinnosti tých členských štátov, ktoré sa jej nezúčastňujú. Takéto členské štáty nesmú brániť jej vykonávaniu zúčastnenými členskými štátmi.

Článok 328

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU a bývalé články 11 a 11a ZES)

1. Posilnená spolupráca je pri nadviazaní otvorená všetkým členským štátom a podmienená dodržaním všetkých podmienok účasti, ktoré ustanovuje rozhodnutie, ktorým bola povolená. Naďalej je im kedykoľvek otvorená, pokiaľ okrem uvedených podmienok dodržiavajú aj právne akty už prijaté v jej rámci.

Komisia a členské štáty zúčastnené na posilnenej spolupráci zabezpečia podporu účasti čo najväčšieho počtu členských štátov.

2. Komisia a prípadne vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku poskytujú Európskemu parlamentu a Rade pravidelné informácie týkajúce sa vývoja posilnenej spolupráce.

Článok 329

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU a bývalé články 11 a 11a ZES)

1. Členské štáty, ktoré si želajú nadviazať medzi sebou posilnenú spoluprácu v jednej z oblastí, na ktoré sa vzťahujú zmluvy, s výnimkou oblastí výlučnej právomoci a spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, predložia žiadosť Komisii a upresnia rozsah pôsobnosti a ciele navrhovanej posilnenej spolupráce. Komisia môže na tento účel predložiť návrh Rade. Ak Komisia návrh nepredloží, informuje dotknuté členské štáty o dôvodoch, prečo tak neurobila.

Povolenie nadviazať posilnenú spoluprácu uvedené v prvom pododseku udeľuje Rada na návrh Komisie a po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

2. Žiadosť členských štátov, ktoré si želajú medzi sebou nadviazať posilnenú spoluprácu v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, sa podáva Rade. Žiadosť sa postúpi vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, ktorý zaujme stanovisko k tomu, či je zamýšľaná posilnená spolupráca v súlade so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou Únie, a Komisii, ktorá zaujme stanovisko najmä k tomu, či je navrhovaná posilnená spolupráca v súlade s ostatnými politikami Únie. Pre informáciu sa postúpi aj Európskemu parlamentu.

Povolenie postupovať formou posilnenej spolupráce sa udeľuje rozhodnutím Rady, ktorá sa uznáša jednomyseľne.

Článok 330

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU a bývalé články 11 a 11a ZES)

Všetci členovia Rady sa môžu zúčastniť na jej rokovaniach, ale hlasovania sa zúčastňujú len členovia Rady zastupujúci členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci.

Jednomyseľnosť predstavujú len hlasy zástupcov zúčastnených členských štátov.

Kvalifikovaná väčšina je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3.

Článok 331

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU a bývalé články 11 a 11a ZES)

1. Každý členský štát, ktorý si želá zúčastniť sa prebiehajúcej posilnenej spolupráce v jednej z oblastí uvedených v článku 329 ods. 1, oznámi svoj zámer Rade a Komisii.

Komisia potvrdí účasť dotknutého členského štátu v priebehu štyroch mesiacov odo dňa prijatia oznámenia. V prípade potreby skonštatuje, že sú splnené podmienky účasti a prijme akékoľvek potrebné prechodné opatrenia týkajúce sa uplatňovania už prijatých právnych aktov v rámci posilnenej spolupráce.

Ak sa však Komisia domnieva, že neboli splnené podmienky účasti, označí opatrenia, ktoré je potrebné prijať, aby tieto podmienky boli splnené, a stanoví lehotu na opätovné preskúmanie žiadosti. Po uplynutí tejto lehoty opätovne preskúma žiadosť v súlade s postupom ustanoveným v druhom pododseku. Ak sa Komisia domnieva, že podmienky účasti ešte stále nie sú splnené, dotknutý členský štát môže záležitosť predložiť Rade, ktorá rozhodne o žiadosti. Rada sa uznáša v súlade s článkom 330. Na návrh Komisie môže tiež prijať prechodné opatrenia uvedené v druhom pododseku.

2. Každý členský štát, ktorý si želá zúčastniť sa prebiehajúcej posilnenej spolupráce v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, oznámi svoj zámer Rade, vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné vecí a bezpečnostnú politiku a Komisii.

Rada potvrdí účasť dotknutého členského štátu po porade s vysokým predstaviteľom Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a v prípade potreby po konštatovaní, že sú splnené podmienky účasti. Rada tiež môže na návrh vysokého predstaviteľa Únie prijať akékoľvek potrebné prechodné opatrenia týkajúce sa uplatňovania už prijatých právnych aktov v rámci posilnenej spolupráce. Ak sa však Rada domnieva, že podmienky účasti nie sú splnené, označí opatrenia, ktoré je potrebné prijať, aby tieto podmienky boli splnené, a stanoví lehotu na opätovné preskúmanie žiadosti o účasť.

Na účely tohto odseku sa Rada uznáša jednomyseľne a v súlade s článkom 330.

Článok 332

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU a bývalé články 11 a 11a ZES)

Výdavky vyplývajúce z uskutočňovania posilnenej spolupráce s výnimkou administratívnych nákladov vznikajúcich inštitúciám znášajú zúčastnené členské štáty, pokiaľ všetci členovia Rady po porade s Európskym parlamentom nerozhodnú jednomyseľne inak.

Článok 333

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU a bývalé články 11 a 11a ZES)

1. Keď ustanovenie zmlúv, ktoré môže byť uplatňované v súvislosti s posilnenou spoluprácou, ustanovuje, že Rada sa uznáša jednomyseľne, môže Rada jednomyseľne v súlade s postupom ustanovenými v článku 330 prijať rozhodnutie ustanovujúce, že sa bude uznášať kvalifikovanou väčšinou.

2. Keď ustanovenie zmlúv, ktoré môže byť uplatňované v súvislosti s posilnenou spoluprácou, ustanovuje, že Rada prijíma právne akty podľa mimoriadneho legislatívneho postupu, môže Rada jednomyseľne v súlade s postupom ustanoveným v článku 330 prijať rozhodnutie ustanovujúce, že sa bude uznášať podľa riadneho legislatívneho postupu. Rada sa uznáša po porade s Európskym parlamentom.

3. Odseky 1 a 2 sa neuplatňujú na rozhodnutia, ktoré majú vojenské alebo obranné dôsledky.

Článok 334
(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU a bývalé články 11 a 11a ZES)

Rada a Komisia zabezpečujú vzájomný súlad činností vykonávaných v rámci posilnenej spolupráce a súlad takýchto činností s politikami Únie a na tento účel spolupracujú.

SIEDMA ČASŤ
VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 335
(bývalý článok 282 ZES)

V každom členskom štáte požíva Únia najširšiu spôsobilosť na práva a právne úkony, aké ich právo priznáva právnickým osobám; Únia môže najmä nadobúdať alebo scudzovať hnuteľný a nehnuteľný majetok a môže vystupovať pred súdmi. V takom prípade zastupuje Úniu Komisia. Únia je však zastúpená aj každou z inštitúcií na základe ich administratívnej autonómie v záležitostiach týkajúcich sa ich fungovania.

Článok 336
(bývalý článok 283 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s ďalšími dotknutými inštitúciami vydajú prostredníctvom nariadení Služobný poriadok úradníkov Únie a podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Únie.

Článok 337
(bývalý článok 284 ZES)

V medziach a za podmienok stanovených Radou uznášajúca sa jednoduchou väčšinou v súlade s ustanoveniami zmlúv môže Komisia zhromažďovať všetky informácie a vykonávať všetky šetrenia potrebné na splnenie úloh, ktorými je poverená.

Článok 338
(bývalý článok 285 ZES)

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 5 Protokolu o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky prijmú Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom opatrenia na vypracovanie štatistík tam, kde je to nevyhnutné pre výkon činností Únie.

2. Štatistiky vypracované Úniou sú v súlade s požiadavkami nestrannosti, spoľahlivosti, objektivity, vedeckej nezávislosti, hospodárnosti a štatistického utajenia dôverných dát; hospodárskym prevádzkovateľom pritom nemajú spôsobiť nadmerné bremeno.

Článok 339
(bývalý článok 287 ZES)

Povinnosť mlčanlivosti členov orgánov Únie, členov výborov, úradníkov a ostatných zamestnancov Únie, ktorá sa vzťahuje na informácie chránené služobným tajomstvom, najmä informácie o podnikoch, ich obchodných stykoch alebo nákladových položkách, trvá aj po ukončení ich funkcie.

Článok 340
(bývalý článok 288 ZES)

Zmluvná zodpovednosť Únie sa spravuje právom, ktorým sa spravuje príslušná zmluva.

V prípade nezmluvnej zodpovednosti Únia, v súlade so zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov, napraví akékoľvek škody spôsobené vlastnými orgánmi alebo pracovníkmi pri výkone ich funkcií.

Bez ohľadu na druhý odsek je Európska centrálna banka povinná nahradiť akúkoľvek škodu spôsobenú ňou alebo jej zamestnancami pri plnení ich povinností v súlade so všeobecnými zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov.

Osobná zodpovednosť vlastných zamestnancov voči Únii sa riadi ustanoveniami stanovenými v ich služobnom poriadku alebo v podmienkach zamestnávania, ktoré sa na nich vzťahujú.

Článok 341
(bývalý článok 289 ZES)

Sídlo orgánov Únie sa určí po vzájomnej dohode vlád členských štátov.

Článok 342
(bývalý článok 290 ZES)

Rada prostredníctvom nariadení jednomyseľne určí pravidlá používania jazykov orgánmi Únie, čím nie sú dotknuté ustanovenia uvedené v štatúte Súdneho dvora Európskej únie.

Článok 343
(bývalý článok 291 ZES)

Únia požíva na území členských štátov výsady a imunity nevyhnutné pre plnenie svojich úloh za podmienok stanovených v Protokole z 8. apríla 1965 o výsadách a imunitách Európskej únie. To isté platí aj pre Európsku centrálnu banku a Európsku investičnú banku.

Článok 344
(bývalý článok 292 ZES)

Členské štáty sa zaväzujú, že spory, ktoré sa týkajú výkladu alebo uplatňovania zmlúv vyriešia v súlade so zmluvami.

Článok 345
(bývalý článok 295 ZES)

Zmluvy sa nedotýkajú úpravy vlastníckych vzťahov uplatňovanej v členských štátoch.

Článok 346
(bývalý článok 296 ZES)

1. Ustanovenia zmlúv nebránia použitiu nasledujúcich pravidiel:

a) žiaden členský štát nie je povinný poskytovať informácie, ktorých sprístupnenie odporuje podľa jeho názoru základným záujmom jeho bezpečnosti;

b) každý členský štát môže prijať opatrenia, ktoré pokladá za nevyhnutné na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti a ktoré sú späté s výrobou zbraní, munície a bojového materiálu alebo obchodu s nimi; tieto opatrenia nesmú nepriaznivo ovplyvniť podmienky hospodárskej súťaže na vnútornom trhu výrobkov, ktoré nie sú určené zvlášť na vojenské účely.

2. Na návrh Komisie môže Rada jednomyseľne vykonať zmeny v zozname výrobkov vyhotovenom 15. apríla 1958, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia odseku 1 písm. b).

Článok 347
(bývalý článok 297 ZES)

Členské štáty sa navzájom poradia o spoločných vhodných opatreniach, ktorými sa má zabrániť, aby fungovanie vnútorného trhu neovplyvnili opatrenia, ktoré musí členský štát prijať v prípade vážnych vnútorných nepokojov ohrozujúcich verejný poriadok, v prípade vojny alebo vážneho medzinárodného napätia vytvárajúceho vojnové nebezpečenstvo, alebo aby si členský štát splnil záväzky, ktoré prijal s cieľom zachovať mier a medzinárodnú bezpečnosť.

Článok 348
(bývalý článok 298 ZES)

Ak opatrenia prijaté za okolností uvedených v článkoch 346 a 347 vedú k narušeniu podmienok hospodárskej súťaže vnútorného trhu, Komisia spolu s príslušným štátom preskúma, ako by sa tieto opatrenia mohli prispôsobiť pravidlám stanoveným v zmluvách.

Odlišne od postupu podľa článkov 258 a 259 môže Komisia alebo ktorýkoľvek členský štát predložiť vec priamo Súdnemu dvoru, ak sa domnievajú, že iný členský štát zneužíva oprávnenie stanovené v článkoch 346 a 347. Súdny dvor rozhoduje na neverejnom zasadnutí.

Článok 349
(bývalý článok 299 ods. 2 druhý, tretí a štvrtý pododsek ZES)

Vzhľadom na hospodársku a sociálnu štruktúru Guadeloupe, Francúzskej Guyany, Martiniku, Réunionu, Svätého Bartolomeja, Svätého Martina, Azor, Madeiry a Kanárskych ostrovov, ktorá je ovplyvnená ich odľahlosťou, ostrovnou polohou, malou rozlohou, obťažnými topografickými a klimatickými podmienkami, hospodárkou závislosťou na malom množstve výrobkov, čo spolu negatívne pôsobí na rozvoj týchto území, Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijme osobitné opatrenia na stanovenie podmienok na uplatnenie zmlúv a spoločných politík na uvedených územiach. Ak Rada prijíma príslušné osobitné opatrenia v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom, tiež sa uznáša na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom.

Opatrenia uvedené v prvom odseku sa vzťahujú najmä na colnú a obchodnú politiku, daňovú politiku, voľné zóny, poľnohospodársku a politiku rybného hospodárstva, na podmienky zásobovania surovinami a základným spotrebným tovarom, štátnu pomoc a podmienky prístupu k štrukturálnym fondom a horizontálnym programom Únie.

Rada prijme opatrenia uvedené v prvom odseku s prihliadnutím na osobitné charakteristiky a obmedzenia týchto veľmi vzdialených regiónov bez toho, aby narušila integritu a súdržnosť právneho poriadku Únie, vrátane vnútorného trhu a spoločných politík.

Článok 350
(bývalý článok 306 ZES)

Ustanovenia zmlúv nebránia existencii ani vytváraniu regionálnych únií medzi Belgickom a Luxemburskom alebo medzi Belgickom, Luxemburskom a Holandskom, ak sa ciele týchto regionálnych únií nedosiahnu uplatňovaním zmlúv.

Článok 351
(bývalý článok 307 ZES)

Ustanovenia zmlúv neovplyvnia práva a povinnosti vyplývajúce z dohôd uzavretých pred 1. januárom 1958 alebo pre pristupujúce štáty pred dňom ich prístupu medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi na jednej strane a jedným alebo viacerými tretími krajinami na strane druhej.

V prípade, že tieto dohody sú nezlučiteľné so zmluvami, členský štát alebo dotknuté štáty podniknú vhodné opatrenia na odstránenie zistených nezlučiteľností. Ak je to potrebné, členské štáty si na dosiahnutie tohto cieľa môžu poskytnúť vzájomnú pomoc a zaujať spoločný postoj.

Pri uplatňovaní dohôd uvedených v prvom odseku zoberú členské štáty do úvahy, že výhody poskytnuté v zmluvách každým členským štátom obsiahnuté v zmluvách tvoria neoddeliteľnú súčasť založenia Únia, a sú preto neoddeliteľne spojené s vytvorením spoločných orgánov, poverením týchto orgánov právomocami a poskytovaním rovnakých výhod všetkými členskými štátmi.

Článok 352
(bývalý článok 308 ZES)

1. Ak sa preukáže, že v rámci politík vymedzených v zmluvách je na dosiahnutie niektorého z cieľov uvedených v zmluvách nevyhnutná činnosť Únie a zmluvy na to neposkytujú potrebné právomoci, prijme Rada jednomyseľne na návrh Komisie a po udelení súhlasu Európskeho parlamentu vhodné ustanovenia. Ak Rada prijíma tieto ustanovenia v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom, tiež sa uznáša na návrh Komisie a po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

2. Komisia upozorňuje v rámci postupu kontroly dodržiavania zásady subsidiarity uvedenej v článku 5 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii národné parlamenty na návrhy založené na tomto článku.

3. Opatrenia založené na tomto článku nesmú zahŕňať harmonizáciu zákonov a iných právnych predpisov členských štátov v prípadoch, v ktorých zmluvy takúto harmonizáciu vylučujú.

4. Tento článok nemôže slúžiť ako základ na dosiahnutie cieľov týkajúcich sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a všetky akty prijaté v súlade s týmto článkom sú v súlade s obmedzeniami ustanovenými v článku 40 druhom odseku Zmluvy o Európskej únii.

Článok 353

Článok 48 ods. 7 Zmluvy o Európskej únii sa nevzťahuje na tieto články:

— článok 311 tretí a štvrtý odsek,

— článok 312 ods. 2 prvý pododsek,

— článok 352 a

— článok 354.

Článok 354
(bývalý článok 309 ZES)

Na účely článku 7 Zmluvy o Európskej únii o pozastavení niektorých práv vyplývajúcich z členstva v Únii sa člen Európskej rady alebo Rady zastupujúci daný členský štát nezúčastňuje hlasovania a daný členský štát sa neberie do úvahy pri výpočte jednej tretiny alebo štyroch pätín členských štátov ustanovených v odsekoch 1 a 2 uvedeného článku. Zdržanie sa hlasovania členov, ktorí sú osobne prítomní alebo ktorí sú zastúpení, nebráni prijatiu rozhodnutí uvedených v odseku 2 uvedeného článku.

Na prijatie rozhodnutí uvedených v článku 7 odsekoch 3 a 4 Zmluvy o Európskej únii je kvalifikovaná väčšina vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. b) tejto zmluvy.

Ak sa v nadväznosti na rozhodnutie o pozastavení výkonu hlasovacích práv prijaté v súlade s článkom 7 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii Rada uznáša kvalifikovanou väčšinou na základe ustanovení zmlúv, táto kvalifikovaná väčšina je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. b) tejto zmluvy alebo, ak sa Rada uznáša na návrh Komisie alebo vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

Na účely článku 7 Zmluvy o Európskej únii sa Európsky parlament uznáša dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov, ktoré predstavujú väčšinu všetkých jeho poslancov.

Článok 355
(bývalý článok 299 ods. 2 prvý pododsek a odseky 3 až 6 ZES)

Okrem ustanovení článku 52 Zmluvy o Európskej únii o územnej pôsobnosti zmlúv sa uplatňujú tieto ustanovenia:

1. Ustanovenia zmlúv sa v súlade s článkom 349 vzťahujú na Guadeloupe, Francúzsku Guayanu, Martinik, Réunion, Svätého Bartolomeja, Svätého Martina, Azory, Madeiru a Kanárske ostrovy.

2. Na zámorské krajiny a územia uvedené v zozname v prílohe II sa vzťahujú osobitné dojednania pre pridruženie stanovené v štvrtej časti.

Zmluvy sa nevzťahujú na zámorské krajiny a územia, ktoré udržiavajú osobitné vzťahy so Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska a nie sú zahrnuté do zoznamu uvedeného v predchádzajúcom odseku.

3. Ustanovenia zmlúv sa uplatňujú na európskych územiach, za ktoré v zahraničných vzťahoch zodpovedá členský štát.

4. Ustanovenia zmlúv sa vzťahujú na Alandy v súlade s ustanoveniami určenými v Protokole č. 2 k aktu o podmienkach pristúpenia Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva.

5. Odchylne od článku 52 Zmluvy o Európskej únii a odsekov 1 až 4 tohto článku, platí že

a) zmluvy sa nevzťahujú na Faerské ostrovy;

b) zmluvy sa uplatňujú na výsostné územia Spojeného kráľovstva Akroriti a Dhekelia na Cypre iba v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie vykonávania ustanovení Protokolu o výsostných územiach Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska na Cypre pripojeného k Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii a v súlade so znením tohto protokolu;

c) zmluvy sa vzťahujú na Normanské ostrovy a na ostrov Man iba v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie plnenia dojednaní pre tieto ostrovy, ako je uvedené v zmluve o pristúpení nových členských štátov do Európskeho hospodárskeho spoločenstva a do Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu podpísanej 22. januára 1972.

6. Európska rada môže na základe iniciatívy dotknutého členského štátu prijať rozhodnutie, ktorým sa vo vzťahu k Únii mení a dopĺňa postavenie dánskej, francúzskej alebo holandskej krajiny alebo územia uvedených v odsekoch 1 a 2. Európska rada sa uznáša jednomyseľne po porade s Komisiou.

Článok 356
(bývalý článok 312 ZES)

Táto zmluva sa uzatvára na neurčitú dobu.

Článok 357
(bývalý článok 313 ZES)

Túto zmluvu ratifikujú Vysoké zmluvné strany v súlade s ich príslušnými ústavnými predpismi. Ratifikačné listiny budú uložené u vlády Talianskej republiky.

Táto zmluva nadobudne platnosť prvý deň v mesiaci, ktorý nasleduje po uložení ratifikačných listín posledného signatárskeho štátu. Ak sa však uloženie uskutoční menej ako 15. deň pred začiatkom nasledujúceho mesiaca, táto zmluva nadobúda platnosť až v prvý deň druhého mesiaca nasledujúceho po dátume tohto uloženia.

Článok 358

Ustanovenia článku 55 Zmluvy o Európskej únii sa vzťahujú na túto zmluvu.

NA DÔKAZ TOHO splnomocnení zástupcovia podpísali túto zmluvu.

V Ríme dvadsiateho piateho marca tisícdeväťstopäťdesiatsedem.

(Zoznam splnomocnených zástupcov nie je reprodukovaný)